Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 56./79. SESTDIEN, 1952. G. 19. JŪLIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1,50; par 3 mēn. $4,50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
sīkd. daļā $1,40; tekstā $2,80
par vienu collas telpu 1 slejā

KANDIDĀTUS PREZIDENTA AMATAM IZRAUDZĪS TAUTA

Vašingtonā. — Piecdesmit trīs Kongresa locekļi — demokrati, to starpā arī Senāta locekļi, ierosinājuši likumu, kas nosaka, ka kandidātus prezidenta amatam neievēl vis kā līdz šim partiju konventos, bet tos izrauga pati tauta vēlēšanās, kas notiek vienlaicīgi visas valsts apjomā. Izdodot šādu likumu, kas būtu vienlīdz saistošs kā demokratu, tā arī republikāņu partijai. Šie 53 Kongresa locekļi ierosinājuši šādu ieteikumu uzņemt demokratu partijas platformā, lai vēlāk to virzītu uz legislatūru īstenošanai par likumu.

Starp ierosinājuma atbalstītājiem ir arī Tenesijas senātors Kifovers un trīs citu prezidenta kandidātu kampaņu vadītāji — Berkleja, Rassela un Herimena.

Pieņemot šādu likumu, atkal būtu sašaurināta partiju vadītāju vara un panākts, ka viņiem daudz mazākas izredzes izvirzīt par kandidātu personu, kas partijas „dūžiem" patīk labāk, kaut arī tautai cits liktos piemērotāks.

Eizenhauers sastāda vēlēšanu kampaņu stābu

Čikagā. — Gatavodamies vēlēšanu cīņai, ko viņš nosaucis par republikāņu krusta karu pret demokratu varu, republikāņu kandidāts Eizenhauers jau uzsācis priekšdarbus kampaņai. Vēl atrazdamies Čikagā, kur notika viņa izraudzīšana, Eizenhauers uzsācis sastādīt savas kampaņas stābu.

Masačūzetas senātors Kebats Lodžs, kas ļoti sekmīgi vadīja kampaņu par Eizenhaueru, nolicis kampaņas menadžera pienākumus, jo nu viņam laiks cīnīties pašam par savu jaunievēlēšanu Senātā. Vēlēšanu kampaņa notiks jaunievēlētā republikāņu partijas nacionālās komitejas priekšsēža Artura Sammerfilda virsvadībā.

Populārā Mičiganas senātora nelaika Vandenberga dēlu Arturu Vandenbergu Aiks izraudzījis par savu kampaņas stāba izpildu asistentu.

Ļoti nozīmīgajā preses sekretāra postenī pieņemts Dims Hegertijs, kas nomainīs Robertu Mallenu, kas bija Eizenhauera preses sekretārs viņa kampaņā pirms republikāņu kopsapulces Hegertijs ir Ņujorkas gubernātora Tomasa Djuija tuvs draugs. Viņš bija Djuija personiskais preses sekretārs. Veikdams šo uzdevumu, Hegertijs ar lieliem panākumiem popularizēja Djuiju amerikāņu laikrakstos 1944. un 1948. gadā, kad Djuijs kandidēja uz Balto Namu.

Bez tam Eizenhauera kampaņas stābā iecelti: par padomniekiem — Kanzas senātors Kālsens, un Nebraskas senātors Sitens, par audienču sekretāru — Stefens, arī darbojies Djuija kampaņas stābos, par biroja vadītāju — Metjūs un Vndenberga asistentu Vošberns.

Līdzšinējais kampaņas menadžeris Lodžs turpmāk būs tikai kampaņas padomdošanas komitejas priekšsēdis.

Jaunie republikāņi izraujas

Par ASV republikāņu nacionālās komitejas priekšsēdi ievēlēts līdzšinējais šīs komitejas locekļis un Mičiganas valsts pārstāvis partijas vadībā Aturs Sammerfelds. Viņš pārņem partijas vadību no Geja Geibrelsona, kas bija priekšsēdis kopš 1949. gada. Cieša Tafta domu biedra Geibrelsena nomaiņa ar Eizenhauera atbalstītāju Sammerfeldu raksturo pārmaiņas pašā partijā, kas jo spilgti izcēlās kopsapulcē, sakaujot rūdītos vecā tipa politiķus sacensībā par prezidentu, republikāņu jaunā audze iekaro arī partijas nacionālo komiteju. Sammerfelda ievēlēšana notikusi pēc tam, kad viņa kandidatūru ieprieks bija atbalstījis arī Eizenhauers.

OGLRAČI ETLIJA PUSĒ

Izšķirīgā nobalsošanā Londonā britu organizētie ogļrači noteikti nostājās aiz bij. premjēra Klementa Etlija, bet nevis dumpinieka Anurina Bīvena, kas lielo ogļraču saimi izmēģinājās pakļaut savam iespaidam, Bīvens gribēja izmantot ogļraču simpatijas, ieteicot radikāli reducēt valsts aizsardzībai veltīto budžetu. Pareizi izprotot briesmas, kas draud brīvās pasaules kopējai aizsardzībai un līdz ar to Lielbritanijai, strādnieki nesekoja Bīvena ieteikumam un balsojot pret to.

Sav. Valstu armijas šefs Korejā

Seulā.— Armijas stāba priekšnieks ģen. Lovtens Kolinss ieradies Tokio, lai tiktos ar Apvienoto Nāciju bruņoto spēku augstāko komandieri Tālajos Austrumos ģen. Marku Klarku. Vēlāk abi ieradušies pie amerikāņu astotās armijas komandiera ģen. Venflīta un kopīgi inspicējuši sabiedroto vienības Korejas kaujas laukā.

Atbildot žurnālistiem, ģen. Kolinss izvairījās atbildēt par Apvienoto Nāciju spēku pastiprināšanu, kā arī nevēlējās pareģot miera sarunu iznākumu. Pēc Kolinsa domām, nesenie uzbrukumi Jalu upes spēkstacijām nav mazinājuši pamiera izredzes. Runājot par spēku pastiprināšanu, viņš piebilda, ka turpmāk sagaidāmi vēl biežāki uzlidojumi, kas radīs lielas grūtības pretinieka apgādei.

Pieci gadi britu spiegam

Londonā. — Ar pieciem gadiem ieslodzījumā notiesāts britu ārlietu ministrijas radiostacijas darbinieks Viljems Maršals, kas bija pienākts spiegošanā par labu Padomju Savienībai. Savā dienesta vietā iegūto informāciju, kam liela nozīme britu valsts aizsardzībā, Maršals regulāri nodevis Padomju Savienības sūtniecībai. Ārlietu ministrija sagatavo notu iesniegšanai PSRS, kurā pieprasa tūdaļ atsaukt krievu sūtniecības sekretāru Kuznecovu, kam Maršals nodevis slepenās ziņas.

Milzu līdzekļi lidlauku būvēm

Vašingtonā. — Prezidents Trūmens parakstījis īpašu aktu, kas atvēl izlietāt dažādām militārām būvēm $2.398.282.800. Lielākā daļa šo līdzekļu paredzēti slepenu lidlauku iekārtošanai. Šo līdzekļu izlietāšana būs pakļauta daudz stingrākai kontrolei nekā tas bija līdz šim ar izdevumiem militāriem mērķiem.

Jaunie lidlauki atradīsies Eiropā un Japānā. Tos izmantos vienīgi Savienoto Valstu gaisa spēki un tie nebūs kopā ar lidlaukiem, ko ceļ par savstarpējās drošības organizācijas sagādātajiem līdzekļiem.

Kvēbekā atkal uzvar konservātīvie

Montreālā. Kvebekas provinces parlamenta vēlēšanās atkal uzvarējusi min. prezidenta Dueplesi Nācionālā ūnija, kas pēc politiskās platformas atbilst konservātīvo partijai pārējās provincēs. No 92 deputātiem tā ieguvusi 68.

Dziesmu dienai, kas notiks 6. septembrī Toronto, pieteikušies koŗi un atsevišķi dziedātāji no 11 Kanadas pilsētām. Dziesmu dienas rīcības komiteja lūdz atsaukties arī vientuļos dziesmu draugus, kas nav varējuši iesaistīties kādā dziedātāju vienībā, bet labprāt piedalītos koŗī. Virsdirigenta vadībā notiks vairāki kopmēģinājumi. Notis un tuvāku informāciju sniedz E. Freimane, 41 Crew Ave, Toronto, Ont., un DV KV valdes loceklis E. Krūka, 173 Seaton St., Toronto, Ont.

Tito saņem labas ziņas

Belgradē. — Augsta ranga Savienoto Valstu virsnieki paziņojuši Dienvidslavijas premjēram Tito, ka turpmākajos 12 mēnešos Amerika piegādās viņa valstij prāvus kara materiālu daudzumus, kas līdzēs Tito mānāmi uzlabot viņa aizsardzības spēkus. Piegādāto kara materiālu starpā būs strūklilidmašīnas, tanki un smagā artilerija.

Šo informāciju Tito saņēma savā vasaras mītnē, kur viņš bija rīkojis dineju par godu ASV aizsardzības sekretāra Loveta sevišķu uzdevumu asistentam Nešam un īpašai amerikāņu augstāko virsnieku komisijai. Dinejā bija klāt arī Dienvidslavijas valdības locekļi un ASV vēstnieks Allens. Komisija ilgāku laiku kavējās Dienvidslavijā un konstatēja, ka ASV aizdevums izlietāts lietderīgi, un karavīri labi sagatavoti, kāpēc var dot tālāku atbalstu.

Bijušajiem karavīriem priekšrocības

Vašingtona. — Prezidents Trūmens parakstījis likumu, kas nosaka, ka Korejas kara dalībnieki bauda visas tās pašas priekšrocības, pretendējot uz darbu valsts dienestā, kādas līdzšinējie likumi piešķir bijušajiem Otrā Pasaules kara dalībniekiem.

KĪNIEŠI ATZĪST ŽENĒVAS KONVENCIJU

Londonā. — Indijas min. prezidents Neru, kā tagad atklājas, jau vairākus mēnešus ar komūnistu Ķīnas ārlietu ministru Čou noskaidro viedokļus par pamiera izredzēm. Tagad Neru informējis arī Anglijas valdību, ka pēc Čou domām Korejas pamiera sarunu galvenais kavēklis — nerepatriējamie gūstekņi — būtu sapulcināmi neitrālā joslā, kur tos pārbaudītu kāda neitrāla starptautiska komisija.

Pekingas radiofons tanī pašā laikā paziņojis sarkanās Ķīnas valdības lēmumu pievienoties Ženēvas konvencijai. Novērotāji domā, ka komūnistu lūgumam atlikt Korejas sarunas uz divi dienām, ir kāds sakars ar šo lēmumu, pie kam esot iespējams, ka pamieru noslēdz tuvākajās dienās. Kā zināms, vienošanās teksts ir gandrīz gatavs, izņemot gūstekņu jautājumu, jo no 170.000 gūstekņiem ap 70.000 izteikuši vēlēšanos atgriezties Ziemeļkorejā, kamēr pārējie repatriācijai pretošoties ar varu.

Arī baktēriju karš

Reizē ar paziņojumu par Ženēvas konvenciju Ķīnas min. prezidents norādīja, ka valdība apsvērot savu pievienošanos tām nācijām, kas noliedz baktēriju karu. Kā zināms, Sav. Valstis nav šo konvenciju ratificējušas.

ŠTĀSTS PAR DZĪVI DZIMTENĒ

PIECI IZBĒGUŠIE LIECINA PASAULEI

SPECIALRAKSTS NO STOKHOLMAS

Reālizētā sociālizācija praktiski nozīmē cilvēku aplaupīšanu. — Kolchoznieks — sociālisma verga un ubags, — „Vai neredzi, ka e stāv krievu cilvēks?", brammanīgi uzsauc krieviete un laužas visiem priekšā. — Vēstules uz ārzemēm rakstīt ir vairāk kā bīstami. — „Kaŗš ar fašistiem nenovēršams," sludina boļševiki, un okupētie ļaudis to gaida kā pestīšanu. — Boļševisma bezjēdzība visiem skaidra. — Kāda laime ir brīva cilvēka dzīve!

Tas, ko mums sludināja par „reālizēto sociālismu un straŗu virzīšanos pretim komūnismam," praktiski nozīmē vienkāršu cilvēku aplaupīšanu. Kā skaidru piemēru minēsim zvejnieku darba dzīvi un ciešanas.

No nozvejotā daudzuma zvejnieks pats drīkst paturēt 5 kg ģimenes patēriņa vajadzībām. Cits viss ir jānodod artelim. Nozveja tiek stingri kontrolēta, vai zvejnieki kaut ko nenoslēpj pārdošanai „zem rokas." Par katru nodoto kilogramu zvejniekiem samaksā 50 kapeikas, piemēram par reņģēm. Bet šo pašu reņģu tirgus cena ir 5 rubļi 20 kapeikas. Tātad valsts nopelna 4 rubļus 70 kapeikas, kas ir tāds peļņas procents, par kādu laikam katrā visvaļīgākā demokratijā veikalnieku, kas uzdrošinātos ņemt tādu peļņu, iebāztu cietumā un piespriestu smagāko sodu par krāpšanu un augļošanu, jo tas nozīmē pelnīt vairāk kā desmitkārtīgi, t. i. pelnīt vairāk kā 1.000 procentu.

ZEMNIEKUS SISTĒMATISKI IZNĪCINA

Vēl smagāka aina ir kolchozos, kuŗos sadzina visus lauksaimniekus, kam zemes platība pārsniedza 10 ha. Strādājot no saules līdz saulei nevar izpelnīt pat vienu pilnu darba dienu, kas taču ir mēraukla darba algas aprēķināšanai. Jānorēķinās pēc labības izkulšanas, kad būtu jāizmaksā puse nopelnītās algas, otru pusi saņemot pēc gada it kā pēc nodoto produktu likvidēšanas, t. i. pārdošanas. Ļoti bieži šo otro pusi kolchoznieki nemaz nesaņem. Un arī pirmo pusi izmaksā tikai pēc visu smago nodevu ievākšanas, atrēķinot nepilnīgi izpelnītās darba stundas vai normas, dažādus sodus, kuŗiem nav skaita, ieturot „labprātīgos ziedojumus," piedalīšanos valsts aizņēmumos utt., tā kā beidzot pats kolchoznieks saņem tik niecīgu atalgojumu, ka no tā cilvēkam nav nekādi iespējams eksistēt. Un naudā viņš saņem labi ja dažas desmit kapeikas dienā, nesasniedzot rubli, tā kā kaut ko nopirkt no pilsētas ražojumiem, no kultūras dzīvei vajadzīgā kolchozniekam nav ko sapņot. Viņš ir padomju ubags vārda vistiešākā nozīmē. Tiesiskā un morālā ziņā kolchoznieks ne ar ko neatšķiŗas no seno laiku verga: uz pilsētu aizbraukt viņam liegts, pat Staļina svētkos viņam jāiet darbā, bērniem jāpaliek uz lauku, jātop par nākošajiem kolchozniekiem, un ja kādus izrauga sūtīšanai izglītību turpināt, tad arī šī izglītība drīkst būt tikai tāda, kas kolchoziem nākotnē sagādā techniskos darbiniekus: traktoristus, mechaniķus, instruktorus, kas apmācīti lauksaimniecības kursos, ne augstākās mācības iestādēs. Kolchoznieks tiek turēts pastāvīgās aizdomās par ilgošanos pēc „sava kaktiņa, sava stūrīša zemes," un tādēļ visām padomju vajāšanām viņš pakļauts daudz vairāk kā pilsētu iedzīvotāji, jo arī deportēto vairums līdz šim ir lauku ļaudis. Latviešu zemnieks tiek nežēlīgi iznīcināts. Mūžīgās aizdomās turētam kolchozniekam padomju režīmā, dabiski, nav ne draugu, ne aizstāvju, tikai kad sabrauc propagandisti, tad viņam tiek stāstīts par ciešo draudzības bloku ar pilsētu proletāriātu, kas vienīgais nodrošina komūnisma uzvaru visā pasaulē ... Kolchoznieks ir pret visu vienaldzīgs un viņš nesajūt arī ne vismazāko atbildību par sēju, par lopiem, par ēkām, zemes apstrādāšanu, — it ne par ko. Lauku jaunatnes vienīgais sapnis ir kaut kā izrauties no laukiem un nokļūt pilsētā. Tas diemžēl bieži veicina launus tikumus: likteņa brāļu apsūdzēšanu, izpatikšanu kolchozu vadītājiem u. tml., kā jau vergu valstī, tas citādi nevar būt. Nabadzība, posts un smaga vienaldzība valda laukos. Ja kolchoznieks kaut kā vēl savu dzīvību velk, tad tikai no tā, ko viņam ienes privātais lauciņš. Bet arī šo privāto lauciņu apstrādāšana kļūst vienmēr grūtāka nežēlīgās izdzīšanas dēļ kolchoza darbos.

ZIEMAS TUMSAS UN BEZCERĪGAS

Sevišķi ziema ir neizturami grūti panesama kā cilvēkiem, tā arī lopiem. Pavasaŗos lopi jācel augšā ar strikiem, jo pašiem tiem vairs nav spēka piecelties. Lauki ir ārkārtīgi nolaistā stāvoklī: tīrumi nemēsloti, neaparti, viss aizlaists atmatās, citkārt tik krāšņie tīrumi pārvēršas par purviem. Skaistie ābeļdārzi aiziet bojā, jo neviens tos vairs nekopj. Cik zemes vēl apstrādā, tā tiek nežēlīgi noplicināta. Ēkas sabrūk un aiziet postā. Visur trūkst darba roku, jo laukos vairs ir tikai vecāki ļaudis un bērni, lielāko tiesu sievietes, kuŗām tad arī jāveic visi darbi un vēl jātiek galā ar savu privāto lauciņu, lai būtu ko paēst. Izmisuma pilns ir veco ļaužu stāvoklis, kas vairs nav darba spējīgi: par tiem negādā neviens, un tuviniekiem nav iespējams kaut cik viņu dzīvi nodrošināt, kaut ļaudis vēl joprojām izpalīdzas, cik spēdami, bet tas viss daudz par maz cilvēcīgas dzīves nodrošināšanai.

„FOLKLORISTI„ LAUKOS ĒRMOJAS

Tīrais izsmiekļis ir, kad pie lauku ļaudīm sabrauc tā saucamie folkloras krājēji, pasludinādami, ka viņi ieradušies noklausīties tautas dziesmas un teikas, lai — „saglabātu latviešu tautas tradicijas", it kā tās vairs būtu saglabājamas, kad tiek iznīcināts šo tradiciju pats pamats: lauku viensēta? Riebīgi boļševiku avīzēs lasīt, kā tiek falsificētas un kropļotas latviešu tautas dziesmas un teikas, kur tiek iepīti dažādi izteiceni krievu valodā, kur tiek stāstīts par „latviešu lauku ļaužu naidu pret — „popiem" (!?) u. tml.

(Nobeigums sekos)

KULTŪRAS DIENAS KANADĀ

20. - 28. SEPTEMBRIM

LNAK Izglītības un Kultūras nozare savā 12. jūlija sēdē, piedaloties tās vadītājam Dr. H. Tichovskim, skolu daļas vad. J. Mežakam, mākslas ref. O. Nulītim, preses ref. V. Upeslācim un bibliotēkas ref. J. Dreimanim, izstrādāja sīkāk no 20.—28. sept. rīkoto Kultūras dienu programmu Kanadā.

Dienu oficiālā atklāšana notiks Toronto ar nelielu aktu 20. sept., kam sekotu rakstnieku vakars. Pēdējo noorganizēt uzņēmusies Latviešu Preses B-bas Kanadas kopa. Sekojošā dienā — 21. sept. atklās Kanadā dzīvojošo mākslinieku darbu izstādi. To noorganizēs mākslas ref. O. Nulītis, sadarbojoties ar māksl. Ed. Dzeni un tēln. Kopmani. Izstādi paredzēts slēgt 28. sept. Paredzēts arī koncerts pēc iespējas ar pirmatskaņojumiem programmā.

Latviešu grāmatu skati nozare atzina par visai cienīgu papildinājumu Kultūras dienām, kādēļ uzdeva preses referentam V. Upeslācim stāties sakaros ar grāmatu izdevējiem un tirgotājiem Toronto, lūdzot tos talkā skates sarīkošanā, ko praktiski apvienotu ar gleznu izstādes laiku un vietu.

Par latviešu skolotāju sanāksmi referēja J. Mežaks. Ja būs skolotājos vajadzīgā interese, to sasauks augusta beigās Toronto. Paredzēti referāti: „Novērojumi un metodes sendienu skolu darbā" un „Kanadas skolu likumi un latviešu skolotāju stāvoklis Kanadā.

Dr. H. Tichovskis ar nožēlu ziņoja, ka no mūzikas referenta pienākumiem lūdzis to atbrīvot komponists T. Ķeniņš. Nozare šinī sakarā pārunāja event. kandidātu pieaicināšanu šo pienākumu pārņemšanai.

Nozare atzina, ka Kultūras dienas Kanadā rīkojamas visos latviešu centros atkarā no vietējām iespējām, un Toronto programma uzskatāma tikai kā viens veids, ko var grozīt vai papildināt latviešu sabiedriskie darbinieki uz vietām.

KARSTAJĀ JŪLIJA TVEICĒ RĪGAS JŪRMALAS PLŪDMALĒ EIJA DZESTRI LIELAJIEM UN MAZAJIEM. KĀDREIZ MAZĀ MĀRĪTE VARĒJA TUR CELT SMILŠU PILIS UN ROTAĻĀTIES, TAGAD BALTIJAS JŪRAS VIĻŅI VEĻAS PRET SVEŠU UN NAIDĪGU IEBRUCĒJU PĀRPILDĪTU KRASTMALU

Baltijas valstu jautā jums republikāņu platformā

Republikāņu partijas sanāksmē Čikagā izstrādāta un pieņemta vēlēšanu kampaņas platforma, kas ietver visus ASV ārpolitikas un iekšpolitikas svarīgākos jautājumus. Pirmajā vietā likta ārpolitika, un šinī daļā republikāņu partija nāk ar smagiem pārmetumiem līdzšinējai valdībai. Platformas tekstā starp citu teikts:

Pašreizējā valdība 7 gados izsaimniekojusi to līdz šim nepiedzīvoto spēku un prestižu, kāds Amerikai bija Otro Pasaules karu beidzot. Šinī laikā vairāk kā 500 miljonu nekrievu iedzīvotāju 15 dažādās valstīs pakļauti Padomju Krievijai. Pašreizējā valdība ir pazaudējusi mieru, kas ar tādiem upuriem bija iegūts Otrā Pasaules karā. Tā pameta savam liktenim draudzīgas nācijas, kā Latviju, Lietuvu, Igauniju, Poliju un Čehoslovakiju, lai tās pašas aizsargājas pret komūnistu agresiju, kas tās drīz vien arī aprija ... Pašreizējā valdība atrāva militāro palīdzību Nacionālai Ķīnai, lai gan Kongress bija pilnvarojis valdību sniegt šo palīdzību. Tā Klusā okeana flankā mūsu drauga un sabiedrotā vietu ieņēma nāvīgs ienaidnieks.

Teherana, Jalta un Potsdama bija traģiskas kļūdas. Valdība rīkojās bez Kongresa un amerikāņu tautas ziņas un piekrišanas.

Atvelkot okupācijas spēkus no Korejas, komūnisti tika izaicināti uz agresiju. Kad agresija bija sākusies, mums bija jāuzsāk cīņa nelabvēlīgos apstākļos .a valdība būtu bijusi tālredzīga, Korejas kaŗš nebūtu sācies.

ASV valdība republikāņu vadībā noraidīs katru vienošanos, kas panākta slepenajos līgumos, kā piem. Jaltā, kas palīdzēja komūnistiem realizēt viņu verdzināšanas politiku. ASV politika par vienu no miera uzturēšanas līdzekļiem atzīst īstas neatkarības nodrošināšanu šīm nebrīvajām tautām.

Šī programma nozīmē beigas tai negatīvai, neauglīgai un nemorālai „piekāpšanās" politikai, kas neskaitāmus cilvēkus ziedojusi despotismam un bezdievīgam terrorismam, kas savus upurus cenšas pārvērst par cīņas ieroci mūsu iznīcināšanai.

Vācijas kanclers sajūsmināts

Bonnā. — Rietumvācijas kanclers Dr. Konrāds Adenauers, kas ir strikts atturībnieks, uzzinot Eizenhauera nomināciju, pārkāpis savu vissvētāko tradiciju, saaicinot sava dienesta telpā kabineta locekļus un liekot galdā pudeli laba šnabja. Vēlot Aikam uzvarēt arī pašās vēlēšanās, Adenauers līdz dibenam tukšojis arī savu glāzi.

GIEM
broš. iet.
— 2.60
3.00 3.60
— 2.30
— 1.50
3.20 3.80
2.80 3.40
— 3.00
1.80 2.50
2.20 2.80
zdevumi
(192)

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

RĀDIET DARBUS

PĒTERIS VĀLE

Cik jauki skan, cik silti top ap sirdi, klausoties runās un lasot laikrakstos par valsts formu, kādu veidosim, kad atgriezīsimies mājās, valodas par to, kā veidot kultūras dzīvi, kā saimniekot tos mājās. Taču nav mūsu spēkos novērst, ka viņu rindas dilst ārkārtīgi strauji.

Karstas, patiesi upurēties gatavas sirdis un rokas, kas nepagurst arī tad, ja naktis ir īsas un sviedrains darbs ir pastāvīgs pavadonis, būs jādod mums, kas dosimies uz mājām no brīvajām Rietumu zemēm. Tāpēc ir laiks apzināties, ka mums jābūt visdziļākā nomodā par ikvienu latvieti, lai, pienākot atgriešanās stundai, mūs nebūtu par maz.

Latviešu tautai ar zeltu neatsveramas ir katrs latvietis, kura sirds un prāts nebeidz tiekties uz dzimtā krasta pusi. Ar katru patiesu vārdu un soli, palīdzot cits citam, būsim īsinājuši un līdzinājuši ceļu uz mājām. Nepelnīti runādami citu vārdā, celdami kopas un apvienības pēc sava ģīmja un līdzības, vairumam atklaujot izteikt tikai vārdiņu „jā" vai klusēt, vairojam atsalušo rindas, aizvagojam ceļu uz savām mājām.

Latvijai mēs visi esam vienlīdz dārgi meitas un dēli. Katram divi tulznainas rokas un karsta latvieša sirds. Katram ir nevienlīdzības un pienākumi nest savu ķieģeli, bet arī runāt līdz šīs celtnes izplānošanā, ko mēs no šiem būvakmeņiem celsim. Celsim visi. Šai darbā iesim blakus cits citam. Vienoti.

Ne tas vēd uz vienību, ka izmanīgākais izlec priekšā un iebrēcas: es paprieksu un jūs visi vienoti aiz manis. Ne arī tas kurš saka „Es te sēžu un valdu, durvis ir atvērtas, nāciet un strādājiet!"

Brīvajā Amerikā, kur aizrit daudzu latviešu bēgulības dienas, vīri, kas vēlas vadīt, velti nelauza rokas ar durvju virināšanu, bet iznāk pie tiem, kas ārpusē, runā ar viņiem aci pret aci un pārliecina, ka nav vietas vienaldzībai, ja nācija aicina. Viņiem ir panākumi, ja tikai vārdiem atbilst darbi.

Vai vēl nekā nav mācījušies tie, kas jūt aicinājumu, vai arī kārdinājumu vadīt?

Tukši vārdi ir apnikuši, rādiet darbus!

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOSIM INVALIDU NAMAM

DV Kanadas valdes Aprūpes nozares vadītājs paskaidro, ka sakarā ar lielo bezdarbu Kanadā pagājušā ziemā tautieši nav spējuši pilnīgi veikt savu pienākumu pret trūkumcietējiem. Sakarā ar to ziedojumu vākšana Invalidu nama iegādei pagarināta līdz š. g. 1. augustam.

Darba apstākļiem uzlabojoties, tautiešu atsaucība pieaug, it sevišķi pēdējās nedēļās ienāk prāvi ziedojumi, kas pierāda, ka mēs, Kanadā dzīvojošie latvieši, neesam vis aizmirsuši tos, kam palīdzība visvairāk nepieciešama.

Uz jautājumu, cik paredzēts Kanadā savākt Invalidu Nama iegādei noz. vad. paskaidro, ka Kanadas latvieši nebūtu latviešu vārda vērti, ja līdz 1. aug. nesavāktu divi tūkstoši dolaru, jo jau šodien ir ienākusi summa pāri tūkstotim.

Ateceroties tautiešu atsaucību priekš pāris gadiem un ievērojot to, ka Kanadā dzīvo ap 10.000, no kuriem, ja puse atļautos atteikties no 50 centiem, kas arī nav nekāda lielā summa, varbūt būtu jāizlaiž viens kino apmeklējums — ziedojumu sanāktu pāri par 2.000 dol. Ar prieku jākonstatē, ka liela daļa atsakās no divdesmitkārt lielākas summas, jo tie saprot, ko nozīmē nonākt trūkumā, vai zaudēt veselību. Cerot uz vēl lielāku atsaucību, varam būt droši, ka jau šai pašā rudenī vissmagāk cietušie invalīdi varēs dzīvot pašu latviešu iekārtotā namā.

PAZIŅOJUMS

Turpmāko sarīkojumu saskaņošanai Ņujorkā, Daugavas Vanagu Apvienība paziņo izstrādāto un pieņemto sarīkojumu kalendāru:

1952. g. 13. septembrī — Rudens sesonas atklāšanas balle. 11. novembrī — Varoņu—Lāčplēšu un Latvijas armijas pieminas dievkalpojums. 31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle.

1953. g. 6. janvārī — Kurzemnieku kauju un latv. strēlnieku cīņu atceres eglīte. 21. februārī — Kostīmu bale. 6. martā — Plkv. O. Kalpaka pieminas akts. 16. martā — Latviešu leģiona dienas atceres akts. 8. maijā — Kurzemes atceres akts. 16. maijā — Ziedoņa balle. 23. jūnijā — Jāņu svētki.

DV Apvienība Ņujorkā

Visiem latviešiem Kanadā!

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā (LNAK) saskaņā ar valdes š. g. 30. marta lēmumu izsūta apkārtrakstu visiem latviešiem Kanadā, kuru adreses Apvienībai ir zināmas. Apkārtraksta izsūtīšana noslēdzas šais dienās, un tas tiek izplatīts pavisam ap 7 tūkst. eksemplāros. Apvienība apkārtraksta izplatīšanu veic arī caur saviem pārstāvjiem, organizācijām, biedrībām, draudzēm un sarīkojumos. Ar šo apkārtrakstu LNAK aicina visus latviešus Kanadā apvienoties ap vienu kopēju centrālu organizāciju. Tā saturā, starp citu lasām:

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā (LNAK) spraudusi par savu lielo mērķi apvienot visus latviešus Kanadā. Šim apvienošanās mērķim pašreiz ir liela nozīme. Latviešu tautas svars starptautiskā mērogā būs daudz iespaidīgāks, ja būsim visi vienoti ap savu centrālo organizāciju. Ja izdosies visas šīs atsevišķo zemju latviešu centrālās organizācijas apvienot vienā kopējā Vispasaules centrālā latviešu organizācijā, tad likteņīgā un labvēlīgā brīdī šī organizācija varēs runāt visu brīvās pasaules latviešu vārdā. Šāda centrāla latviešu organizācija vienmēr un visur mūsu intereses varēs aizstāvēt daudz veiksmīgāki nekā atsevišķas organizācijas vai personas. Arī mūsu šīsdienas sabiedriskās dzīves vadītājiem ir nepieciešams krietns atbalsts, uz ko pamatot savas prasības un savus memorandus. Tamdēļ no šī apvienošanās darba nedrīkst atrauties neviens.

Saskaņā ar statūtu 6. p. par LNAK dalībniekiem skaitās visi Kanadā dzīvojošie tautieši, bet vēlēšanās var piedalīties tikai tie, kas ir samaksājuši dalībnieka naudu par pēdējiem 6 mēnešiem līdz vēlēšanu dienai. Padomes vēlēšanas notiks š. g. rudenī. Šīm vēlēšanām ir jābūt Kanadas latviešu spēku demonstrējumam, tamdēļ tanīs ir jāpiedalās visiem Kanadā dzīvojošiem latviešiem.

LNAK valde savā š. g. 30. marta sēdē ir nolēmusi, ka materiālās grūtības nevar būt par šķēršli sastāvēšanai latviešu kopā, tādēļ visi, kam nav līdzekļu dalībnieka naudas samaksai, var griezties pie LNAK valdes. Tāpat atsvabināti no dalībnieka naudas samaksas visi 65 gadu vecumu sasniegušie latvieši.

Ja jūs gribat kļūt par šī lielā apvienošanas darba sekmētāju un veicinātāju, tad kļūstiet par LNAK pilntiesīgu dalībnieku, ja Jūs tāds līdz šim vēl neesat. Atsūtiet LNAK $1.— dalībnieku naudas par 1952. g. I. pusi vai arī $2.— par visu 1952. gadu, ja Jūs to līdz šim vēl neesat nomaksājuši. Naudu varat piesūtīt ar pasta money orderi vai arī ieliekot naudas zīmi aploksnē.

LNAK valde ar šo rakstu apelē pie katra Kanadā dzīvojošā latvieša sirdsapziņas un uzliek visiem tiem, kas šo apkārtrakstu šādā vai tādā ceļā ir jau saņēmuši, par svētu pienākumu atsaukties uz to. Visiem tiem latviešiem, kas apkārtrakstu vēl nav saņēmuši, Apvienības valde uzliek par pienākumu paziņot savu adresi. Apvienības adrese ir: Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont. Tāpat Apvienība lūdz visus tautiešus paziņot savu draugu un paziņu adreses, lai tā varētu arī šiem tautiešiem piesūtīt apkārtrakstus un aicināt tos kopējā saimē.

Organizētie latvieši apkārtrakstu varēs saņemt savās organizācijās, biedrībās, draudzēs un pie LNAK pārstāvjiem. Visas Kanadā pastāvošās organizācijas, biedrības un draudzes, kā arī LNAK pārstāvji, kuŗi vēl līdz šim nebūtu saņēmuši šos apkārtrakstus, tiek lūgti pieprasīt tos LNAK valdei, uzdodot vajadzīgo eksemplāru skaitu.

Tautieši! Esiet šoreiz visi aktīvi un sekojiet šim aicinājumam nekavējoties. Nāciet visi mums līdz un stājieties zem Vienības karoga, jo šis ceļš ir vienīgais kā saglabāt latviešu tautu veselu, stipru un dzīvot spējīgu!

LNAK valde.

ORGANIZĀCIJU SANĀKSME

Toronto latviešu organizāciju sanāksmē, kas notika svētdien DV mītnē, piedalījās gandrīz visu organizāciju pārstāvji: J. Popelis no TLB, E. Šteinhards — TLSK, J. Ķeksis — Sv. Jāņa draudzes, A. Čops — Sv. Andreja draudzes, J. Bundže — Latv. katoļu centra, J. Arājs — Latv. baptistu draudzes, A. Brūmelis— Latv. skautu vienības, K. Priedītis — Latv. agronomu b-bas, V. Slaviete — Gaujas gaidu vienības, A. Kļaviņš — K. Skalbes kluba, V. Roze — TL Studentu kopas, K. Kampe— LNAK, E.Pētersons — Latv. agr. b., J. Fogels un A. Civzelis — DV nodaļas.

Dienas kārtībā sanāksmes dalībnieki pārrunāja jautājumu par piedalīšanos Kanadas nacionālajā izstādē, 18. nov. svinību rīkošanu, teātru kopu apvienošanu un sarīkojumu organizēšanu.

Piedalīšanos Kanadas nac. izstādē uzņemas izkārtot TLB, noskaidrojot stenda vietu un izdevumus, kā arī izlemt, vai nebūtu iekārtojama tikai vitrīna.

18. novembŗa svinības nolemj rīkot kopīgi visām organizācijām, par sarīkojuma vietu izraugot Sv. Andreja baznīcu. Rīcības komitejas priekšsēža pienākumus veiks LNAK izraudzīts pārstāvis.

Jautājumā par turpmāko sarīkojumu kārtību un sadalījumu, lielā vienprātībā nolēma piektdienas vakarus sadalīt 3 lielākām organizācijām: pirmo un trešo mēneša piektdienu TLB, otro piektdienu — DV, ceturto TLSK. Sestdienas sarīkojumi sadalīti šādi: 1. mēneša sestdiena — K. Skalbes klubam,, 2. sestdiena — Katoļu kultūras centram, 3. sestdiena — gaidu un skautu org. Ja kāda no pārējām biedrībām vēlētos izraudzīt kādu no šīm nozīmētām dienām, tām jāstājas sakarā ar augstāk minētām organizācijām.

DV MONTREĀLAS NOD. rīko izbraukumu 20. jūlijā uz jauko Hudson Beach, lai pagozētos saulē, pabrauktu ar laivu, peldētos un citādi izvēdinātu pilsētas gaisā piekvēpušās plaušas. Nokļūt var ar savu personīgo auto vai pa dzelzceļu brauc ot no CPR centrāl (Vinčzoras) stacijas līdz Hudsonai. Biļetes cena turp un atpakaļ $1.75. Ieejas maksa peldvietā 15c un par auto 60c. Uz vietas var dabūt līmonādi. Sviestmaizes jāņem pašiem līdzi. Ja vēlas kādu gardāku malku, tad iepriekš jāpainteresējas pie O. Strazdiņa PL 3046 vai pie Fr. Jumja DE 3841. Tie, kas vēlas peldēties, lūgti paņemt līdzi peldkostīmus.

AICINĀJUMS

Latvijas sūtniecība Londonā — 87, Eaton Pl., London, S.W. 1. — aicina pieteikt tiesības uz nelaikes Emīlijas Viktorijas Vītols, dz. Kalniņš, dz. 1903. g. Liepājā, mir. 1952. g. 4. apr. Anglijā, atstāto mantojumu.

JAUNI LATVIEŠU DRAUDZES LOCEKĻI

Jauniešu iesvēte Toronto sv. Jāņa latviešu draudzē. No kreisās: Natalija Ievnieks, Gunta Upīte, māc. Briedis, māc. A. Lūsis, Brigita Starks, Silvija Liepiņa. Otrā rindā: Astra Bite, Ilgvars Broks, Jēkabs Tantegode, Guntārs Upatnieks, Arnis Freibergs, Ivars Vilpors, Juris Jaunzemis, Benita Kraukle. Trešā rindā: Zigurds Egle, Gunars Ķipis, Aija Matīss, Brigita Staško, Maksis Vējiņš un Jūlijs Toms

Foto J. Broks

Vai tā nebija 13. jūlija svētdienas novakare, kad, neraugoties uz gurdinātāju saules tveici, Toronto sv. Jāņa baznīca bija pulcinājusi lielāku dievlūdzēju pulku nekā citām reizēm? Vai ērģeļu dūkšana baznīca greznota zajumiem, kuŗi vīzdami jo jūtamāk kaisīja savu smaršu visapkārt? Vai viss tas — dažādās pārdomas un izjūtas tikai tādēļ, ka pulciņš jauniešu tērpušies svētku drānās? Un tomēr laikam! —

Kaut gan iesvētes ceremonija liktos gluži parasta, atkārtodamās gads gadā, tomēr slēpj tā sevī vienmēr kaut ko jaunu — tā straujāk liek iepukstēties ne tikai pašu iesvētāmo jauniešu, bet visu, visu, jaunu un vecu, sirdīm. Tā straujiem domu spārniem liek pārskriet visas kādreiz jau izstaigātās dzīves takas, un tad uz brīdi doma it kā pārtrūkst, lai mierīgi bez steigas pasekotu jaunajiem ceļa gājējiem, kuŗi nodomājuši kļūt pilntiesīgi ev. lut. baznīcas locekļi.

Brīdi pavisam klusināti skan ērģeles. Bet drīz to varenajās skaņu vārsmās pat mūŗi iedrebas — par zīmi, ka altārim un krusta zīmei tuvojas pulciņš jauno svētceļnieku. Kur citkārt dažam labam prieks un nebēdība plaiksnīt plaiksnī jau acīs, tur šoreiz tomēr dziļa nopietnība: šī ir tā diena, kad tie formāli pāriet pieaugušo kārtā. Un ar dziesmas vārdiem „Ak, kā es vēlētos daudz labāks būt!" Visvarenā priekšā zemojas ne tikai iesvētāmie jaunieši, bet viss baznīcēnu pulks. — Seko iesvētīšana, kuŗu izdara draudzes mācītājs A. Lūsis, dodams jaunā ceļa sācējiem daudz labu padomu dzīves ceļā. Svētruna viesim no Norandas, mācītājam Briedim. Par tematu izvēlējies viņš Svētīgi tie sirdsskaidrie. Pārdomāti, veikli improvizēdams, šis vienreizējī skaistais brīdis tomēr dziļi atbalsojies viņu dvēselēs.

Drīz izskanējis ārī pēdējais korālis. Baznīca pēkšņi kļuvusi kā ziedu lauks: te paceļas baltas, te sarkanas rozes, tur vēl daudz dažādu citu puķu. Un visas tās kopā ar laba vēlējumiem domātas jaunajiem draugiem! Tās augušas, ziedējušas, nogrieztas, tādējādi sasniegdamas savu kulminācijas punktu, tagad greznos jaunās meitas un puišus viņu lielajā goda dienā. „Daudz baltu dieniņu, Laimiņa dodi, Dīženi, raženi dzīvojoti!"

J. Lazdiņš

Latviešu katoļu gadskārtējais kongress Kanadā

„Ved mūs pie Dieva, ak Marija,..." ir latviešu katoļu himnas vārdi, kas ievadīja katoļu kongresu Toronto, kur pulcējās daudzie pārstāvji no visas plašās Kanadas. Kā viesi no Savienotām Valstīm bij ieradušies prof. J. Pudāns un rakstnieks Fr. Murāns. Īsos vārdos kongresu atklāja V. Miklaševics. Pēc atklāšanas prof. B. Kokins uzrunāja dalībniekus, uzsvērdams, ka šīs sanāksme risināsies kristīgas sadarbības garā, kārtojot dzīves jautājumus, kas skar latviešu katoļus trimdā.

Kongresa prezidijā ievēlēja par vad. B. Čeveri, vietnieku A. Sprūdžu, sekret. V. Rundānu, sekretāra vietn. A. Vintuku. Goda prezidijā J. Pudānu, B. Kokinu. Izpildot dienas kārtību, valdes ziņojumu sniedza V. Miklaševics, revīzijas komisijas — V. Korolkevičs. Noklausījušies ziņojumus un debates, kongresa dalībnieki vienbalsīgi izteica pateicību valdei par veikto darbu, ar prieku konstatējot, ka valdes locekļi daudz ziedojuši savu brīvo laiku katoļu sabiedriskās dzīves veidošanā. Patīkami bija dzirdēt, ka trimdas katoļi sadarbojas ar visām trimdas sabiedriskajām latviešu organizācijām. Līdzekļus savai darbībai Katoļu Centrs Kanadā guvis no sarīkojumiem un mantu loterijas, kas uz kongresa dienu uzrāda 250 dol. atlikumu. Ir sūtīti ziedojumi trūkumcietējiem Vācijā, kā arī izmaksāti daži pabalsti trūkumā nonākušajiem tautiešiem Kanadā. Pēdējo veicis Pašpalīdzības fonds, ko vada B. Kokins. Uz kongresa dienu Pašpalīdzības fonds uzrāda pāri par 300 dol. atlikumu, ko paredzēts izmantot sevišķās grūtības nonākušo tautiešu atbalstam. Pašpalīdzības fonda līdzekļi sastādās no dalībnieku gadskārtējām iemaksām 2 dol. gadā. Izveidots arī bēru fonds. Darbība rāda, ka katoļu organizācija Kanadā tiešām ir dibināta uz stingriem pamatiem.

No vietām ziņojumus sniedza: J. Budže Toronto, J. Gaidulis Hamiltona, V. Pakulis Londona, A. Znotiņš, Montreāla, V. Rudāns Bramptona, Grizans Vindzora. (Pēdējais, būdams veckanadietis, līdzīgā sanāksmē piedalījās pirmoreiz). Noklausoties vienību ziņojumus no vietām, jākonstatē, ka darbība noris saticīgas garā, kalpojot Dievam un tēvzemei.

Sav. Valstu pārstāvis J. Pudāns nodeva bīskapa J. Rancāna sveicienus un laba novēlējumus kongresam. Bīskapa norādījums, ka ikkatrs viens esam atbildīgs par visu latviešu tautu, mēs nevaram nosegt pagātni ar tagadni, jo pasaule mūs vērtē no tā, kāda ir mūsu šīsdienas stāja.

Liels ir nevis tas, kas citam dubļus splauj virsū, bet gan tas, kas splāvienu spēj panest. Vēl rakstiski kongresu sveica māc. Bečs, māc. Grauds, B. Briška, Staudžs, J. Lācis, Toronto latviešu b-ba, Daugavas Vanagi, laikraksts Latvija Amerikā, archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis, Rudevica kdze un K. Znotiņš.

Kanadā reģistrēti ap 800 latv. katoļi, galvenokārt Ontario provincē. Kongresu pārstāvēt deleģēti 45 delegāti no dažādām Kanadas vietām.

Kongress apskatīja preses jautājumus un nolēma periodiskos izlaidumus Dzimtenes Balss, kas iznāk Zviedrijā un Katoļu Vēstis, iznāk ASV, apvienot vienā, lai nedalītu spēkus un lasītājiem dotu vērtīgāku lasāmvielu. Par preses un sociāliem jautājumiem referēja B. Kokins, sabiedriskajiem jaut. B. Čevers, saimnieciskiem — A. Znotiņš, studiju — Puišāns un Mileiko, abi pēdējie aktīvi studenti.

Nāk. darbības posmam ievēlēja valdi šādā sastāvā: V. Miklaševics, B. Čevers, K. Boriss, J. Gaidulis, J. Niedra, A. Znotiņš, A. Budže, Revīzijas komisijā: A. Sprūdžs, V. Mukts, D. Smans. Valdes adrese: Mr. V. Miklaševics, 97 Pacific Ave, Toronto, Ont. tel. LY 8580.

Dievkalpojumus Kanadā un katoļu garīgo dzīvi vada divi mācītāji, B. Kokins un Grauds. Izbraucot uz vietām tie notur dievkalpojumus, tā apkalpojot katoļticīgos latviešus. Viņi abi ir saistīti darbā kanadiešu draudzēs, bet neskatoties uz to atrod laiku dievkalpojumu noturēšanai latviešiem. Toronto katra mēneša pirmā svētdienā notiek latv. katoļu dievkalpojums New Man Club baznīcā St. George ielā 6, augusta dievkalpojumu vadīs māc. J. Pudāns. Baznīca vienmēr ir pārpildīta. -ts.

KANADĀ

Toronto trīs latviešu organizācijas vienojušās par visu lielāko sarīkojumu kopīgu rīkošanu. Šīs organizācijas ir: DV, TLB un TLSK, kas rīkos kopīgi Mārtiņu vakaru un Jaungada sagaidīšanu. Toronto latviešu sabiedrība šo vienošanos sirsnīgi apsveic.

Zināmu daļu no kopējo sarīkojumu atlikuma organizācijas ziedos labdarīgiem mērķiem. Invalīdu Nama iegādei, grūtdienu atbalstam, latviešu skolām u. t. t.

*

Latviešu dienas nācās aizvadīt slimnīcā mūsu nenogurstošajam Vanagam Jūlijam Pulciņam, kura neatlaidībai un taktam varam pateikties par to, ka Montreālā atkal dzirdējām dubultkvartetu.

Tagad, kad visi grūtumi ir pārvarēti un pats darba veicējs pleverita mocīts atrodas slimnīcā, daži nepateicīgi tautieši iedrošinās teikt: „Tādu Pulciņu mums netrūkst!"

Nē! Tieši tādi mums trūkst!

Mums trūkst cilvēku ar īstu, latvisku sirds degsmi! Mums trūkst cilvēku, kas visam pāri redz tikai latviešu kopību! 6. jūlijā Queen Victora slimnīcā J. Pulciņu apmkelēja ar ziedu velti R. Virkana, O. Kļavenieks, R. Vītiņš, O. Strazdiņš un Fr. Jumis. DV novēl drīzu atveseloša-nos un vēl raženāku darba cēlienu.

*

Otrs tautietis, kam šai laikā bija jāuzturas slimnīcā, bija Augusts Pušpurs, kuŗam izoperēja aklo zarnu. Kaut gan ārsti gribēja viņu paturēt ilgāku laiku slimnīcā, tomēr Pušpurs jau otrdien, 8. jūlijā atstāja slimnīcu un otrā dienā atkal pakalpoja tautiešiem ar saviem vērtīgiem padomiem. Montreāliešī ir loti iecienījuši Pušpuru, kuŗš nav tāds agents, par kādiem nācies lasīt laikrakstos.

*

Londonas latviešiem 12. jūlijā atkal bija izdevība vērot teātra izrādi. Šo izrādi rīkoja DV Londonas nodaļa un L.L. Kopa, bet uzvedumu sniedza DV Hamiltonas nodaļas drāmatiskā kopa. Tā Londonā viesojās ar Mārtiņa Zīverta komēdiju „Kīnas vāze" E. Jurševska režijā. Izrādē bija krietns Londonas tautiešu skaits, lai gan visas sēdvietas zālē nebija izpirktas. Uzvedums tautiešus apmierināja, jo tēlotāji savās lomās bija iedzilinājušies un saskaņojušies. Sevšķi izcēlās L. Jurševska Leksītes lomā, bet E. Jurševskis kā notāra tēlotājs, Z. Upīte — Valža, A. Sviķis — Jāņa, M. Benksone — Cērpa kundzes, V. Ozola — Lilijas un beigās L. Lapsa — Jāņa sievas lomā. Izrādi vadīja E. Maurinš, suflēja H. Beķere, par skatuves dekorēšanu bija rūpējušies A. Robežgruntniece un par apgaismošanu E. Brīvkalns.

Ps.

*

Apm. 200 latviešu ir izvēlējušies tīro, uzposto un augošo Kičeneru par savu pastāvīgo apmešanās vietu. Vairums šīs pilsētas kanadiešu ir vāciskas izcelsmes, un jūs droši variet uzrunāt vidējos gados cilvēku vācu valodā, un saņemt no tā atbildi arī vāciski, uzrunājot jūs ar „Du" angļu valodas ietekmē.

Pēc maza atslābuma Kičeneras latvieši atkal atsākuši rosīgu garīgu un kultūrālu darbību: nodibināta latviešu draudze, un par tās ganu izraudzīts nenogurstošais un latviskais cīnītājs māc. Ķerģis, kas sevišķu vērību piešķir bērnu un jaunatnes latviskai audzināšanai. Draudzes locekļu mazā skaita dēļ tie nespēj pilnam uzturēt savu mācītāju, un tā nu iznāk, ka pēdējam blakus sava mācītāja pienākumiem jāstrādā arī cits maizes darbs. Draudzes locekļu starpā pastāv noteikta vēlēšanās panākt, lai mācītājam šāds blakus darbs nebūtu jāstrādā. Draudzes padomes priekšgalā izvirzīts Spricenieks.

Spricenieka vadībā nodibinājies arī Kičeneras teātris. Spriceniekam palīdz rutinētais skatuves cilvēks Skuja, ar ilggadīgu praksi uz dažādām Latvijas skatuvēm, un nobeigtu teorētisko izglītību skatuves mākslā. Kičeneras teātris nopietni gatavojas apmeklēt arī Toronto, lai rādītu šejienes tautiešiem savus sasniegumus uz skatuves.

Kičenera ir saplūdusi kopā ar otru pilsētiņu Vaterlo, un pieminot Kičeneru, viss tas pats attiecas uz Vaterlo latviešiem, jo tie ir, kā sacīt, viena miesa un viena dvēsele. Arī Kičeneras Latviešu Biedrības pr-nieks Cers dzīvo Vaterlo, un viņa māja ir kļuvusi par latviskas viesmīlības paraugu visā apkārtnē.

Pēdējā laikā Kanadas grāmatu cienītājiem nākusi klāt jauna ērtība. K. Skuja, 20 Willian St. Waterloo, sadarbībā ar P. Avotiņa grāmatu veikalu Toronto ir atvēris grāmatu galdu, kur bez laikrakstiem var dabūt visas jaunākās un agrāk izdotās grāmatas un žurnālus.

Tā ir maza daļa no kičeneriešu rosības un darbības. Turpmāk no kičeneriešiem varam vēl daudz ko cerēt un gaidīt.

P. A.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI GRAMAFONS LĪDZĒS

Ir daudz rakstīts un spriests par mūsu trimdas jaunatni, it sevišķi pēdējā laikā. Daudzi dzīvuši gudrus padomus, kā jaunatni uzvest uz „īstā ceļa", bet panākumi visam tam nav bijuši nekādi.

Ja nu inž. Žanis Pērkons iedomājas, ka gramofons un skaņu plates būs tie, kas iztaisīs mūsu jaunatni par īstiem latviešiem, tad tās ir tikai iedomas. Ne par velti kāds tēvs teica: „Lai es pirktu saviem bērniem gramafonu un skaņu plates, tad man ir jābūt trakam. Tas pats divlampinu radioaparāts taisa tādu nejēdzīgu troksni, un tad pirkt vēl gramafonu! Lai Dievs nedod — pašam drīz būs jāskrien no mājas laukā. Nē, nē tikai ne gramafonu!"

Labi. Varētu jau gramafonu pirkt. Nu cik tas maksātu? Teiksim, ap 50 dālderu. Tas taču nemaz nav tik daudz. Jā, bet ej tu nu un pārliecini vecākus, ka gramafons ir vajadzīgs. Angļu skaņu plates jau maksā stipri lēti, bet pērc nu latviešu skaņu plates un maksā dubultu cenu. Bērnam arī drīzi apniks viena un tā pati plate. Saprotams, katru nedēļu jāpērk jaunas. Domāju, ka mūsu jaunieši var klūt par īstiem latviešiem bez visām skaņu platēm un latviskām rotallietām. Lai vecāki katru vakaru saviem bērniem padzied priekšā pa kādai tautas dziesmai un palasa pa pasakai.

Runājot par komikiem, jāsaka, ka tie raksti ir varen līdzējuši. Ja neviens nebūtu rakstījis, runājis vai pat domājis un nosodījis komikus, tad gan arī neviens neienāktu prātā tas, ka turpmāk komiku izdošana jānoliedz. Ja ne jaunatne, tad vismaz vecāki ir tie, kas šos rakstus izlasa, un tā dažs labs apdomājas un savus bērnus mazliet piebremzē. Viss atkarājas tikai no vecākiem, ja tie labi pratīs savus bērnus ieaudzināt jau no sākuma latviskā garā, tad tā latviskā gara netrūks arī nākotnē. Inž. Ž. Pērkona ideja ir apsveicama, bet šaubos, vai to tā varēs izvest dzīvē.

A. Kalniņš, Toronto.

Sestdien, 1952. gada 19. jūlijā

MĀJU PĒRKOT

V. PA

Tel. mājās

ZVANĪT NO PLKST. 11 V

Jums latviešu valodā sniec
vājot bagātīgā izvēlē nek
kos Toronto rajonos, kā arī SA
īpašumu

M. J. CAM

REAL E

Members of Toron

219 DANFORTH AVE, TORO

Apgāds I M A N

PROF. A. Š V Ā

LATVIEŠU TA

Šajā darbā būs apvienotas
viešu folkloras krātuves sa
iznāks 12 sējumos. Katra
raksti par latviešu tautas
—600 lpp, un iznāks katru
aug

Apgāds IMANTA lūdz pie
dāties Latviešu tautas dzie
ne ar kādām iemaksām.
atsevišķa s

Piebilstam, ka subskribent
lētākām cenām, nekā šis
bez tam visu subskribentu

PIETEIKUMI PIES

I M

POSTBOX 292,

JAUNĀKĀS L

Akurāters J. — PĒTERIS
Bērziņš Art. — JĀNIS JA
Eglītis Anšl. — LAIMIG
Gulbis M. — THE CHEKA
Janševskis J. — DZIMTE
Ķezbere E. — DZIESMA
Kociņa E. — DĀRZNIEC
Lesiņš Kn. — LEPNĀS
Lesiņš V. — DZIRKSTIS
Medenis J. — MIĶEĻNIG
Niedra A. — PASAULES
Rainis J. — PŪT, VĒJIN
Skalbe K. — PASAKAS
Zeltiņš T. — SLAZDĀ,

OLGE

LATVIEŠU GRĀMATN

TORONTO LA

L

Grezni ziedu sakārtoju
Krājumā latviešu kera
Veikals atvērts no plks
854 BATHURST St.,

Amerikāņu un visu ei
ficēti eiropiešu un ka

Mēs pagatavojam un
les malām. Saini
rūpīgi un pareizi noa

Mēs sedzam nodotien
maksājam nepieci
izpildām vajadzīgās m

Mūsu krājumā atrod
un arī visi Eiro

IEVĒROJIET MŪSU
STREPTOMYCI
$7.00 par 10 i
injekcijām, 3

Mēs sedzam pasta
saules malām

STARK
Kan
463 BLO

MĒBE

Bagātīgs jaunu un

kanapē, paklāji, šuj

ATVĒRTS KAT
R
QUEEN
587 Queen St.,

JŪDASA DARBS

Zviedrijā iznākušajā soc. dem. biļetenā ievietots līdzjūtības raksts sakarā ar žīdu iznīcināšanas 10. g. dienu Latvijā vācu okupācijas laikā. Rakstā izteikts dziļš sašutums par latviešu un vācu izdarītiem šausmu darbiem, kur starp citu bojā gājuši arī vairāki tūkstoši soc. dem. biedru no žīdu Bunda. Tālāk rakstā sacīts, ka, izmantojot šo gadījumu, atzīmējams, ka neviena latviešu emigrācijas avīze nav atcerējusies šos traģiskos notikumus. Vēl vairāk, Londonas avīzē plaši reklamēti daži latvieši, kam pēc soc. dem. oficioza domām, būtu bijis sakars ar žīdu tautas iznīcināšanu. Tāpat latviešu nemarksistiskā trimdas prese pilnīgi noklusējot minēto slepkavu pagātni.

Tik tālu soc. dem. oficiozs. Domāju, ka mēs visi esam pārliecināti, ka nevainīgu cilvēku iznīcināšana ir pats par sevi saprotams noziegums, kam nav vajadzīgi nekādi pierādījumi, nedz apliecinājumi.

Lasot starp rindiņām, redzam ka te nepārprotami ir mesta tumša ēna uz visu mūsu trimdas presi un sabiedrību, pierakstot tai solidarizēšanos ar pastrādātiem noziegumiem. Šādā gultnē ievirzītais raksts ir pārdrukāts Nujorkas žīdu avīzē Vorwaerts un krievu avīzē Novoje Russkoje Slovo, tas ir iznests daudzu tūkstošu citu tautu lasītāju forumā. Soc. dem. organs atkal rēžī ir pastrādājis savu kārtējo Jūdasa darbu.

Ar uzkrītošu centību un piezīmēm minētie žīdu un krievu laikraksti ir pārdrukājuši šo insinuācijas ražojumu.

Šinī sakarā ir jāpiebilst, ka īsi pirms žīdu iznīcināšanas tikpat nežēlīgi tika iznīcināti un deportēti vairāki desmiti tūkstoši latviešu. Šo nāves un šausmu akciju vadīja no Maskavas atsūtītie žīdu un krievu tautības briesmoņi, bet vai par to mēs drīkstētu vainu uzvelt žīdu un krievu tautām? Taču ne! Nav noziedzīgu tautu, bet ir noziedzīgi atsevišķi cilvēki.

Tālāki — katru gadu latvieši atzīmē 14. jūniju, kā tautas sēru dienu, un šim gadījumam tiek presē ievietoti plaši raksti, bet neviens no tiem gan nav pārdrukāts abos minētos laikrakstos. Pēc tā paša soc. dem. autora loģikas tāda rīcība tad nu būtu kvalificējama kā solidarizēšanās ar pastrādātiem noziegumiem.

J. Saliņš

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Lai mēģinātu jaukt trimdas latviešu vienprātību un nepamatoti aptumšotu mūsu labo slavu ārzemēs, Latvijas sociāldemokrātu partijas grupa Zviedrijā, ko vada brīvās Latvijas nodevējs Bruno Kalniņš, tagad no jauna cilā žīdu jautājumu, ar kuru ne latviešu tautai, nedz arī mūsu trimdas presei nav nekā kopēja.

Virsskolotāja Josifa Staļina Katiņas paņēmiena ietekmē mūsu sociāldemokrāti vairs neapjēdz savu neliešību robežas.

Nost riebīgās kombinācijas no latviešu tautas tīrās sirdsapziņas!

NĀVES DŪRIENS STOKHOLMĀ

LCK laikraksts Latvija, kuŗa apgāda vadītājs ir V. Zāgars, paziņojis saviem lasītājiem Zviedrijā, ka turpmāk laikraksta pārstāvis Zviedrijā būs Jānis Rudzītis un ka līdzšinējais pārstāvis Latvju Vārds laikraksta pārstāvniecību izbeidz. Likts, nekas sevišķs! Bet šī pārstāvības maiņa draud ar politiskām sekām. Savā laikā LCK nodeva laikraksta Latvija pārstāvniecību Zviedrijā nacionālam laikrakstam Latvju Vārds, lai ar paprāvo pārstāvniecības atlīdzību nodrošinātu šī laikraksta iznākšanu politiski tik nozīmīgā un nemierīgā centrā, kāda ir latviešu kolonija Zviedrijā, kur sociāldemokrati Bruno Kalniņa un liberāļi Mintauta Čakstes vadībā ar saviem preses orgāniem asi un nemitīgi apkaro latviešu pilsonību, ārkārtējās pilnvaras sūtnim K. Zariņam, tiepīgi neatzīst J. Feldmani Vašingtonā par Latvijas sūtni, bet tikai lietvedi (kam tas nāk par labu?), atņem arķīva darbus aktīviem pilsoņu politiķiem un sabiedriskiem darbiniekiem un pat denuncē savus pretiniekus, kur vien varēdami.

Tagad LCK apgāda vadītājs V. Zāgars, izteikts parlamentāriešu funkcionārs, taisa Latvju Vārdam nāves dūrienu, jo tam draud apstāšanās. Stokholmā nācis zināms, ka pārstāvniecības maiņa notiek tādēļ, ka, lūk, arī Dr. A. Valdmanis atbalstot Latvju Vārdu, un tādēļ zināmas aprindas panākušas, ka Latvju Vārdam atraujot atbalstu. Latvju Ziņas savās slejās nosauc Latvju Vārda redaktoru A. Kroderu par „Valdmaņa aģentu" un Bruno Kalniņa nometnē panāca, ka Kroderam arī atņem arķīva algu (Kroders rediģē LV bez algas).

Bet tagad? — Brunītis un Latvju Ziņas var priecāties — pilsoniskie spēki ir vājināti sāpīgā vietā.

LIETUVIEŠI ASIMILĒTU LATVIEŠUS

Baltijas valstu sūtņu apspriedē Londonā atzīta Eiropas ūnijas nepieciešamība, kur vieta būtu arī atbrīvotām Baltijas valstīm. Tajā pašā numurā, kur sniegta informācija par to, Laiks ievietojis A. Bērziņa vēstuli no Montreālas, kuŗā saka, ka Latvijas neiegūtai brīvībai netrūkst atklātu un slepenu ienaidnieku, un vērš uzmanību uz kādu maskētu jaunumu, — t.s. Eiropas savienotām valstīm, kas sagrautu Eiropas pastāvēšanas pamatu — tautu nacionālismu.

Latviešu vidū ir ne tikai Eiropas savienoto valstu, bet arī Baltijas savienoto valstu pretinieki. Tautzinātniskās padomes priekšsēdis prof. P. Starcs, viens no darbīgākiem latviešiem trimdā, kam rūp latviešu tautas liktenis, Vācijā kādā sēdē teica, ka Baltijas savienoto valstu gadījumā latvieši, sevišķi Zemgalē, ietu zudumā, jo tos asimilētu vitalitātē stiprākie lietuvieši. Viens otrs latvietis paliks vēl domīgāks, kad Eiropas ūnijas vislielākais dūzis V. Čerčils, kļūdams par britu premjēru, pateica, ka briti Eiropas ūnijā neiesaistīsies. Amerikāņi ļoti vēlas redzēt Eiropas savienotās valstis, bet pašreiz amerikānu prese, sevišķi Hersta laikraksti, sākuši kampaņu pret Apvienoto Nāciju izglītības, kultūras un zinātnes organizācijas (UNESCO) un Pasaules veselības organizācijas (UNWHO) sludināto pasaules valdību un pasaules pavalstniecību, jo tas apdraudētu ASV neatkarību — nācijas suverēnitāti un pavalstniecības nedalāmības principu. ASV Senāta līdzekļu piešķiršanas komisija aizliegusi izmaksāt jebkādas summas no valsts līdzekļiem pasaules valdības kustības labā, atzīstot to par kaitīgu ASV valsts interesēm.

Jā, tautu nacionālismam ir dinamita spēks, bet Baltijas valstīm gan nebūs cita ceļa uz neatkarību, kā Baltijas ūnijā.

Māju rentēšana, pirkšana un celšana

(Nobeigums).

Pirms līguma noslēgšanas nomniekam jāpārbauda māja un jāpielīgst no īpašnieka tie uzlabojumi, ko atzīst par vajadzīgu un nepieciešamu. Ja viņš līgumu noslēgs bez šādiem noteikumiem, tad viņam nomas objekts jāpieņem tāds, kādā stāvoklī tas atrodas līguma laikā un arī pa nomas laiku nevar prasīt īpašniekam izdarīt vēlamos vai vajadzīgos remontus, kaut arī tie izrādītos par nepieciešamiem kārtīgai mājas izmantošanai. Ja māju iznomā ar visām mēbelēm (furnished), tad saskaņā ar likumu atzīst, ka nomas līguma sākumā māja ir apdzīvojamā stāvoklī un īpašniekam nav pienākuma izdarīt kādus uzlabojumus, ja tas nav bijis nolīgts.

Ja līgumā nekas nav paredzēts, tad īpašnieks nav atbildīgs nomniekam par dažāda veida ievainojumiem, kas celtos no bīstamiem īpašuma defektiem līguma nolīgšanas laikā vai līguma tecēšanas laikā. Ja tomēr iznomātājam par to ir bijis zināms, bet nomnieks tos nezinājis, iznomātāju var darīt atbildīgu par nolaidību, ka viņš nomnieku no tiem nav brīdinājis.

Ja iznomātājs piekrīt remontēšanai tad nomnieka pienākums ir ziņot par šādu remontu nepieciešamību. Ja īpašnieks vilcinās ar remonta izdarīšanu, nomnieks var tam atgādināt, ka tādā gadījumā remontus izdarīs viņš pats, un izdevumu summu atskaitīs no maksājamās nomas naudas. Šādas tiesības viņam piešķir likums.

Kaut arī nomnieks nebūtu uzņēmies nekādus remonta pienākumus, tad pēc likuma noteikts, ka viņam tomēr jāizdara vajadzīgie logu, durvju un atslēgu remonti, kas vajadzīgi, ja viņš tos sabojājis. Ja nomnieks apsolās segt zināmus remonta izdevumus, tad līgumā tie stingri jāparedz, pretējā gadījumā tam var pieprasīt segt arī tādus izdevumus, ko viņš nebija gan domājis uzņemties, bet no līguma satura tas arī skaidri nav redzams.

Parasti nomnieki nepieliek nekādus piederumus nomātās mājās, kā elektriskos apgaismošanas piederumus vai apsildes (ūdens vai cita veida) ierīces. Ieliekamos piederumus var grupēt divās daļās — saimniecības un veikalnieciska rakstura piederumos. Attiecībā uz saimniciskiem piederumiem, tos pēc līguma izbeigšanās, atstājot īpašumu, var nomnieks paņemt līdzi, ja ar to nebojā nomas objektu. Veikalnieciska rakstura piederumi ir nomnieka darbā vai tirdzniecībā lietotās mašinas, plaukti, nožogojumi un citas lietas. Arī tos visus var ņemt līdzi, ja materiāli nebojā nomas objektu. Zemē iedēstītos košuma krūmus un augļu kokus var izrakt un paņemt līdzi, ja tie ir bijuši nomnieka veikala objekti (tradesman's business), bet jāatstāj, ja tie kalpojuši tikai nomas objekta izdaiļošanai. Tas pats attiecas arī uz nomas objektā ierīkotām siltumnīcām nomas līguma laikā.

Nomas līguma uzteikšanas termiņi no vienas un otras puses atkarājas no līguma veida.

Ja nomas līgums nolīgts uz noteiktu laiku, tad viņš arī noteiktā laikā izbeidzas bez iepriekšējas uzteikšanas. Ja pēc līguma laika notecēšanas nomnieks vēl turpina izmantot līguma objektu un īpašnieks turpina pieņemt par to nomu, tad automatiski līguma laiks skaitās atjaunots uz jaunu periodu. Ja līgums ir bijis nolīgts uz gadu vai ilgāku laiku, tad atjaunotais līgums ir uz vienu gadu. Ja līgums ir bijis uz mēnešiem, tad tas tādā veidā atjaunojas no mēneša uz mēnesi. Ja nomnieks paliek nomas objektā bez īpašnieka piekrišanas, tad viņš kļūst nomnieks pāri terminam. Īpašnieks var atļaut nomniekam tur palikt līdz kamēr tas atrod sev jaunu nomas objektu, saņemot arī pagaidām nomas naudu, bet tas nenodibinā atjaunotas nomas tiesības. Ja īpašnieks nevēlas tādā veidā atļaut nomniekam palikt objektā, viņš tam to ar rakstu paziņo. Ontario un dažās citās provincēs īpašniekam ir tiesības piedzīt divkāršu nomas naudu no nomnieka, kas bez viņa piekrišanas paliek dzīvot nomas objektā pēc nomas līguma izbeigšanās.

Nomas līgumi var būt noteikti ar dažādiem terminiem, maksājot nomu pa mēnešiem, gadu ceturkšņiem vai citādi. Šādus nomas līgumus apzīmē par periodiskiem un tie izbeidzas ar vienas vai otras puses uzteikšanu. Ja nav nolīgts citādi, tad uzteikšanas termiņi ir šādi: gada līgumiem — seši kalendāra mēneši, pusgada vai ceturkšņa līgumiem — trīs mēneši, mēneša līgumiem — viens kalendāra mēnesis, nedēļas līgumiem — viena nedēļa. Uzteikums var būt mutvārdu un rakstveida, ja līgumā nav tas sevišķi paredzēts, bet rakstveida uzteikumu ieteicams sūtīt ierakstītā vēstulē.

Nenolīgts nomnieka stāvoklis var celties tad, ja kāds domā pirkt objektu un dabū tā valdīšanu jau pirms pirkšanas darījuma nolīgšanas. Tad tāds stāvoklis izbeidzams uz īpašnieka pieprasījumu, nepaklausīšanas gadījumā saņemams tiesas spriedums par izlikšanu.

Ja nomnieks nemaksā nomas naudu, īpašniekam ir tiesības pārdot nomniekam piederošo mantu, kas atrodas nomas objektā, lai segtu savu prasību. Mantu pārdošana notiek ar tiesas izpildītāja starpniecību. Patvarīgi nomnieka valdītā nomas objektā nedrīkst ieiet. Ja nevar iekļūt tur ar labu, tad varas lietošanai jāpanāk tiesas piekrišana. Ja nomnieks ir nobēdzinājis mantas, no kuŗām varētu realizēt piedziņu, tad mēneša laikā var mantas uzmeklēt un apķīlāt. Nevar apķīlāt un pārdot sekojošas nomniekam piederošas mantas: nepieciešamās mēbeles un saimniecības piederumus, pārtiku un darba rīkus. Tomēr var apķīlāt arī parādnieka sievai, bērniem un objektā dzīvojošiem radiniekiem piederošas mantas.

Likums noteic, ka visiem nomas līgumiem jābūt reģistrētiem vietējā reģistrātūrā (Registry Office). Ar reģistrāciju nomnieks nodrošina savas tiesības pret varbūtēju īpašuma pārdošanu vai tā apgrūtināšanu ar obligācijām. Ja nomas līgums ir bijis uz septiņiem vai vairāk gadiem un nav bijis reģistrēts, tad nomnieks zaudē turētāja tiesības uz nomas objektu pret šī īpašuma eventuālu ieguvēju pirkuma ceļā.

J. Grīslis

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NUJORKIEŠU ATPŪTAS IZBRAUKUMS

Liels skaits Nujorkas tautiešu pagājušo svētdienu pavadīja patikamā atpūtā Daugavas Vanagu Apvienības rīkotā un sabiedriskās darbinieces E. Druvas kundzes vadītā izbraukumā Lāču kalnos pie Hesiana ezera. Starp dalībniekiem bija visa Apvienības valde, Nujorkas teātra aktieri Jēkabs Zaķis, Tonija Kalve, Rudolfs Mucenieks, kā arī sabiedriski darbinieki un Nujorkas koristi. Ostmalā izbraukuma dalībniekus sagaidīja Dāmu komiteja, kas latviešiem piesprauda pie krūtīm latvisko krāsu lentīti, lai tautietis tautieti pazītu citu nujorkiešu vidū.

Braucot pa Hudzonas upi, garām aizslīdēja Nudžersijas klinšainie krasti un daudz jauku ainavu Nujorkas valsts robežās. Izbraucējos valdīja pacilāta noskaņa. Jautrās čalās un dziesmās aizritēja laiks, līdz sasniedza Lāču kalnus un ezeru. Apkārtne un daba stipri atgādina līdzīgas tūrisma vietas Vācijā. Taisnieši lielos un mazos pulciņos izvēlējās sev atpūtas veidu. Pa ezeru peldēja šimtiem laivu un draiskās un priecīgās latviešu balsis aizskanēja kalnos un mežos. Vēl skaļākas tās atskanēja kalnu smailēs, kur katrs jutās atbrīvots no lielpilsētas debesskrāpjiem un svelmes.

Ceļā mājup, līksmajās valodās dzirdēja apmierinātas balsis par izbraukumu un daudz vēlējumu tos atkārtot uz citām neredzētām vietām. Tā līdz ar atpūtu stiprinājās mūsu tautiešu tuvības saites brīdī, kad svešums draud atņemt mūsu tradīciju pūru.

Arn. Bērziņš.

KARAVĪRU JŪLIJS KAUJAS LAUKOS

Mūsu karavīru atmiņās jau no laika gala jūlija mēnesis ir iegājis ar bagātīgiem cīņu notikumiem, kur blakus uzvarām ir arī smagi zaudējumi un blakus karaviskuma apdvestām skaistām atmiņām nostājas arī upuriem un sāpēm pilnas atmiņu dienas. Ja no mūsu atmiņas nav izgaisuši notikumi 1260. un 1410. gadā, kad jūlija pirmā pusē latviešu karavīrs lika savam ierocim runāt kaujās pie Durbes un Tannenbergas, kaut gan no šiem notikumiem ir pagājuši gadu simti, tad tas pierāda, ka vīru darbi kaujas laukā paliek vēstures laspuspusēs ierakstīti uz laiku laikiem. Tikpat varenas cīņu pilnas ir dienas 1919. gada jūlijā, kad atkal latviešu karavīrs bija panācis lielisku uzvaru par vienu no saviem niknākajiem pretiniekiem gadu simteņu ilgās brīvības cīņās — melnā bruņinieka krustnešūs sakaudams pie Cēsīm — tā laudams Latvijas galvaspilsētā ienākt šo kauju varoņiem — Jorgim Zemitānam ar saviem viriem, lai sagaidītu no kuģa Saratova nokāpjam mūsu likumīgo Pagaidu valdību, pēc tam radītu kopēju armiju, apvienojoties Baložā brigādes un Zemitāna zemnieku viriem, lai kopējā cīņā atbrīvotu mūsu zemi no otra — sarkanās krāsas iebrucēja, tad visas visas šīs dienas ir tās, kas visus mūsu brīvības laikus, šodien un mūždien ir pieminēšanas vērtas mūsu karavīriem un mūsu tautai.

1941. gada 22. jūnijā sākās Otrs Pasaules karš. Mūsu zemes pilsētās un laukos trakoja boļševiku bestiju deportāciju baigums. Ik dienas tika ķerti cilvēki, lai tie pazustu vai nu masu kapenēs vai nezināmās vergu nometnēs. Lai izbēgtu no drošās nāves un atdotu savus spēkus karavīru cīņai, simtiem latviešu vīru devās mežos, gan ne tik daudz, lai slēptos, bet gan lai atriebtos mūsu zemes izlaupītājiem un postītājiem. Kad Latvijas telpai pāršalca ziņa par kara sākšanos, tad nebija neviena latvieša, kam sirdi nebūtu skāris prieka sajūtu vilnis un nebija vīra vairs mežā, kas nebija gatavs atdot visu sevi cīņai pret varmācību. Un tā atkal jūlija mēnesis ierakstīja lepnas cīņas dienas mūsu karavīru—partizānu vēstures lapaspusē. 1. jūlijā krita jau Rīga, nākamās dienās cīņas pārsviedās uz Vidzemi un Latgali un straujajam vācu armijas triecienam neizsakāmi lielu palīdzību sniedza mūsu latviešu vīrs —partizāns, tā sekmēdams padzīt no mūsu zemes sarkanos bendes kalpus. Latviešu vīri cīņā devās neizsakāmas drosmes pilni. Šīs cīņas prasīja daudzus upurus un, šķiet, vēl vairāk vilšanās. Mūsu cīnītājs cerēja, ka Vācija atjaunos mūsu valsts neatkarību, bet viss tas bija rūgts malds. Vēl cīņas mūsu zemes territorijā nebija nobeigtas, kad jau sekoja mūsu partizānu vienību likvidācija, radās Ostlande ar visiem saviem komisāriem, kuŗu izdarībās nebija daudz atšķirības no iepriekšējiem okupantiem. Tai pašā laikā uzvaras skrējienā apstulbotā vācu armija bija aptuvēta, mūsu zemes pierobežu naktīs atkal rībināja kaujas trokšņis, un, nevērojot visas pārestības, bija atkal jādomā, kā un kur ķerties pie ieročiem, lai stātos kaujas laukā un sardzē par savu zemi pret sarkano varmācības un posta nesēju, jo tomēr tas bija briesmīgāks un nežēlīgāks. Un atkal latviešu karavīrs ķērās pie ieročiem, lai no jauna spodrinātu vīru slavu. Ko tālākās cīņās veica latviešu leģionārs, to līdz šim latviešu karavīru vēsturē nebija veicis vēl neviens. Bija pienācis 1944. g. 22. jūnijs, kad krievi uzsāka savu ilgi gatavoto lieluzbrukumu. Viena izšķirīga vieta bija pie Opočkas, kur stāvēja latviešu vīri, un te no Jāņiem līdz 10. jūlijam notika tik smagas kaujas, kādas vīri atcerējās vienīgi kādreizējās septembra kaujas pie Volchovas. Tikai Opočkas ierakumu vīriem tie drīzi bija jāatstāj, jo krievu ievadītais lieluzbrukums arī citos frontes sektoros bija izbeidzis Eiropas vēsturē pazistamo Drang nach Osten laikmetu, un tā vietā sākās Špenglera paredzētais Drang nach Westen. Šoreiz boļševiku partijas centrālkomitejas vadībā. 10. jūlijā sākās lielās latviešu vienību atkāpšanās kaujas, kas nebeidzās nedz pie Aiviekstes, nedz Vidzemes augstienē, bet turpinājās līdz ruđenim, kad bija jāatstāj Rīga un jāpāriet uz atvaires cīņām Kurzemes cietoksnī. Latviešu vīri visu jūlija mēnesi cīnījās neticami sīksti, gan gūdami panākumus, gan ciezdami smagus zaudējumus. Bet, lielā pārspēka spiesti, tie nāca atpakaļ, atstādami aiz sevis degošo zemi, jo vācu vienības atkāpšanās postīja visu, netaupot pat skolas, baznīcas, mūsu svaltos tautas namus. Bet tas bija karš. Un ko nenopostīja atkāpdamies vācu karaspēks, to šodien ir veicis mongolis vai tatārs — nojaukdams visas mūsu mājas, lai radītu savu saimniecības „ideāltipu" — mums postu nesošo kolchozu.

Un tā atkal jūlija mēnesis nesenā pagātnē mūsu karotāju saimei deva gan lepnas uzvaras, gan neizsakāmi daudz sāpju dienu. Šis pēdējais mūsu karavīru jūlijs atnesa postu mūsu cerību zemei — Latvijai. Bet nāks laiks, kad atkal tiks pieminētas šīs lepnās dienas. Ir jānāk mūsu vīru un ieroču slavai, tāpat kā ir jānāk atkal Latvijas valsts brīvībai. Un tam visam mēs tuvojamies ar katru jaunu dienu.

A. V.

Montreālā 5. jūlijā salaulājās Velta Plūmane ar Laimoni Bisenieku. Laimonis Bisenieks ir valmierietis, 1948. g. ieradās Kanādā un savu līguma gadu nostrādāja Jukonas raktuvēs, pēc kam dā un savu līguma gadu nostrādāja Jukonas raktuvēs, pēc kam pārcēlās uz Montreālu. Jaunā namamāte ir latvisko tradiciju sargātāja. Ir prieks, ka Montreālā ir nodibinājusies vēl viena īsta latviska ģimene.
Foto O. G. Asmenis

LATVIEŠU IZCILĀ TENORA

ARTURA PRIEDNIEKA-KAVARRAS

VASARAS

KONCERTS

Toronto

Piektdien, 25. jūlijā, plkst. 20.30 (pēcpusdienā) KANADAS LEGIONA zālē.

22 College St.

Hamiltonā

Sestdien, 26. jūlijā, plkst. 20.00 konservātorijas zālē, **126 James St., So.**

Labākās vietas zālē un balkonā numurētas

Programmā: A. DĀRZIŅA, A. KALNIŅA, J. KALNIŅA, A. MEĻĻA, T. ĶENIŅA UN J. ĶEPĪŠA DZIESMAS UN PAZĪSTAMAS ĀRIJAS NO OPERĀM TOSKA, KARMENA, TURANDOTA, UGUNĪ UN SERENĀDE NO ARLEKINA MILJONI u.c.

Pie klavierēm komponists **TĀLIVALDIS ĶENIŅŠ**

Biļetes Toronto un Hamiltonā, sākot ar $1,50 iepriekšējā pārdošanā DV mītnē, 123 Huron St., un LOTUS puķu veikalā, 854 Bathurst St., Toronto

BRĀĻU KAPS MEŽA MALĀ

Es duru lāpstu irdenā zemē un su svārki kūp. Ceļas balta dūmaka, garo nakts lietu samirkušās drānas. Galvā kaut kas dauzās un deniņos ik mirkli pulsē un sit aukaina asiņu plūsma.

Neesam jau piecas dienas ēduši, izņemot meža ogas, un nu jau esam tik tālu, ka nejūtam vairs mutē ēdiena garšu.

Gulēt. Nepieciešami, briesmīgi gribas gulēt. Acis veras ciet, smagi kā gliemeža vāki, plakstiņi kļuvuši sarkani un seja bāla. Ja tagad atkristu te, avenāju paēnā, momentā aizmigtu. Pametu tālāk skatu uz kviešu lauku, vējš tajā vej līganu vilni pēc viļņa. Skaisti kviešiši ir šogad. Dievs zina, kādi tie ir mana tēva sētā? Pirms gada biju tur īsā atvaļinājumā . . .

Rokam zemi, čirkst grants, un skan lāpstas, un man liekas, tur beržas divi pušu lauzti brāļu kauli.

Bedrei lēnā solī klāt pienāk virsleitnants Lapiņš, slaids un mazliet ielīcis plecos. Viņš vienmēr bijis jautrs un smaidīgs, kā pati dzīvība mūsu vidū, tagad tumšas gaŗas ēnas zīmējas zem acīm, un bālajā sejā gul nogurums, kaut iekšēji tas jūtas stiprs un nesalaužams. Lapiņš nomet kaut ko smagu zemē uz bedres malas.

„Kā mācēju, tā sataisīju", viņš teic, „nu, zēni, būs gana dziļuma."

Mēs atstiepjam taisni līkās mūguras pret mitrām sienām, es tikko pirkstgaliem varu sniegt bedres augšējo malu, jo esmu starp racējiem augumā vismazākais.

„Tu aizej pie kapteiņa Āboliņa un pasaki, ka viss nepieciešamais ir sagatavots. Mēs to atlikumu te nobeigsim," saka Lapiņš.

Ar biedru palīdzību izrāpjos no bedres. Tūte un Akmeņkalns vēl paliek lejā un sāk spraust zaļām eglu skujām bedres sienas, un viņu balsis skan dobji un sērīgi, kā no liela dziļuma, kur nonākušiem vairs nav atceļa. Man liekas, ka esmu iznācis no auksta un stindzīga pagraba, kuŗā jau sajūtama trūdu smaka.

Netāļu no bedres malas uz brūngani iedzeltenām smiltīm gul vienkopus cits pie cita nomesti pieci balti bērza krustiņi. Dīvaini izskatās zilgani iesarkānās kārklu mizas sloksnes, ar kuŗām sasieti. Sloksnes pret balti raibo bērza mizu izskatās kā izbālējuši asiņaini pavedieni, kas tagad maigo iesarkanā krāsā. Lapiņš ar skauta dunci steigā griež avenāju galotnes un maziem šķipstiem met bedrē.

„Izdaiļojiet sienas un noklājiet slapjo zemi, lai brāļiem patīkamāka gulēšana," viņš saka mierīgā balsī, un es ieraugu meža malā, ar dzeltenīgi zaļganām teltenēm pārvilktus piecus slaidus augumus.

Mēs rakām kapu saviem cīņu biedriem, kas pagura tālajā un grūtajā ceļā. Pirms pāris dienām, mēs jau guldījām citus savus biedrus līdzīgā bedrē, ko bija izrāvusi lidmašīnas bumba, kaut toreiz mums visapkārt spindzēja lodes un draudēja bojā eja. Taču viņi neaizgāja bez mīļiem vārdiem un zaļā egles zariņa.

Es nopurinu mitrās smiltis no drēbēm un eju cauri avenājiem, uz to pusi, kur apmetušies daļa mūsu pāreju biedru. Man ir tik vienaldzīgs prāts, kā vēl nekad.

Nogurums un izsalkums ir tik šausmīgs, ka sāku jau apskaust krītušos. Tiem ir miers, tiem vairs nav jācieš bads un ārprātīgās izbailes, krist dziviem žīdu vai čekistu rokās.

Un es, es nevaru vairs pat gulēt, kaut liekas, ka kāds acu plakstiņus spiestu ciet ar svina roku. Līdz laižos miegā, tā dzirdu atkal ap sevi uzbrucēju krievu izaicinošos kliedzienus, dzirdu pistoļu šāvienus un automatisko ieroču nemitīgās kārtas.

Ejot cauri avenājiem, nokļūstu meža biezoknī, un pa to dodos uz tuvējā celiņa pusi, kur eglīšu jaunaudzēs pudurā mūsu vada komandieris novietojis savu komandpunktu. — Vada komandieris mūsu nesenais cīņas biedrs kapteinis Āboliņš, kas baiļu nepazīst, ar viņu kopā esam nostaigājuši gaŗus ceļa gabalus, patlaban notupies ceļos pie zemē noklātās kartes. Šo karti mēs pirms dažām dienām ieguvām no kādas Rīgas žīdu grupas, kas pārsteidza mūs ejot pa meža ceļu. Trieciena un niknās tuvcīņās mēs ieguvām karti kā kara trofeju. Un tagad tā ir mūsu dārgākā manta.

Pieeju klāt un gaidīdams, kamēr viņš beigs skatīt, atsēstos uz veca celma blakus virsleitnantam Vācbergam.

„Nē, iesim tālāk pa mežiem," teica karti salocīdams Āboliņš, „es pašlaik citas izejas neatrodu." Man liekas, ka tā būs labāk, nebūs tik lieli zaudējumi." Viņš iebāž karti kāršu somā, un es pieceļoties sveicinu.

Es biju atnācis, lai vestu vada komandieri pie krītušo cīnītāju kapa.

Arnolds Siņķis

ALAs priekšsēža P. Lejiņa radio runa tautiešiem dzimtenē

Latvieši aiz dzelzs aizkara!

15. jūlijs ir bēdīgi vēsturiska diena latviešu tautai. Pēc Latvijas un pārējo Baltijas valstu militārās okupācijas 40. gada jūnijā, kā jūs visi to pārāk labi atceraties, padomju komūnisti izdarīja saeimas vēlēšanas jūlijā. Šīs, tā sauc. „vēlēšanas" tātad arī notika 15. jūlijā, priekš 12 gadiem. Labi atceros šo dienu, jo toreiz es vēl pats biju Latvijā, un tā man vienmēr paliks atmiņā kā spilgtākais piemērs demokratisko ideju un procesu izvarošanai. Sevišķi tagad, kad esmu nodzīvojis gandrīz 12 gadu ASV un esmu novērojis un pats piedalījies visāda veida vēlēšanās šinī zemē, 1940. gada 15. jūlijs Latvijā man rādās kā kādi politiski murgi.

Labi atceros jau sagatavošanos šīm izsmiekla vēlēšanām. Dažas patriotiskas grupas, pēc tam, kad paziņoja par vēlēšanām, mēģināja uzstādīt savu kandidātu sarakstu. Cik naivi bija šie cilvēki: iniciātorus tūlīt apcietināja, un vēlēšanās, protams, bija tikai viens saraksts. Lieki teikt, ka tas bija komūnistiskais saraksts. Kad tas nu bija panākts, organizātoriem bija divas rūpes: dabūt vēlētājus pie balsošanas un pasargāt vienīgo sarakstu no svītrošanas un citāda veida bojājumiem. Vēlēšanas bija teātŗa izrāde, un režisoriem bija jāpanāk ārējs efekts.

Atceros neskaitāmos rakstus komūnistu avīzēs vēlēšanu priekšvakarā ar draudiem, ka katram ir jābalso. Viens izteiciens seviški palicis atmiņā: lai pilsoņi padomā par to, ka viņiem nākotnē būs jāsarkst par savām pasēm, kuŗās nebūs atzīmes par piedalīšanos vēlēšanās, sevišķi uzrādot šīs pases, lai dabūtu produktu kartītes. Visādas briesmas piedraudēja arī tiem, kas svītros sarakstus. Jūs jau labāk atcerēsities nekā es, ka daudzi gāja ar piedurknē paslēptu zīmuli, lai nevienam nemanot, tomēr izteiktu savu protestu, kaut ko svītrojot sarakstā. Vēlēšanu telpās nebija durvju tanīs nišās, kur bija jāsaloka saraksts un tas jāieliek aploksnē. Un aizmugurē soļoja un tevi nepārtraukti novēroja apbruņots uzraugs. Un daudz bija arī gadījumu, kad šis uzraugs draudoši aizrādīja, ka ar sarakstu nekā nedrīkst iesākt, ja kāds izdarīja kādas aizdomīgas kustības, it kā viņš kaut ko gribētu rakstīt. Jā, tie tiešām bija murgi, un tas šausmīgākais ir tas, ka jums aiz dzelzs aizkara šie murgi vēl arvienu ir īstenība.

Cik viss tas liekas fantastiski, kad dzīvo Savienotās Valstīs. Tagad jūlijā šeit notiek partiju konferences, kuŗās uzstāda kandidātus prezidenta un viceprezidenta amatiem. Būs vairāki kandidāti un to varētu būt tik daudz, cik pilsoņi to vēlētos. Katrs var izteikt un arī izsaka pavisam brīvi savas domas par katru kandidātu, lai cik kritiskas tās arī būtu un lai cik ievērojama persona šis kandidāts arī būtu. Pat prātā nenāk, ka kādu varētu par to apcietināt vai vajāt. Pilnīgi brīvā prese tam visam seko un visu attēlo. Tad novembrī Savienoto Valstu pilsoņi būs tiesīgi balsot par šiem kandidātiem patiešām aizklātās vēlēšanās. Vēlēs visi bez baiļēm un bažām.

Un tikai padomāt, kā arī latviešu tautai vēl nesen bija sava demokratiska republika un tiesība vēlēt savu valdību! Cerēsim, kā tas tā atkal reizi būs un būs drīzi, un ka pašreizējā militārā okupācija un Padomju komūnistu politiskās mašīnas brīvā cilvēka izvarošana reiz būs pārdzīvoti murgi! **P. Lejiņš**

ANNAS PAUKERES KRIŠANA

Jau daudzreiz Anna Paukere ir „gāzta" laikrakstu slejās, bet tagad, kad tās krišana ir oficiāli apstiprināta, interesanti atskatīties šīs bēdīgi slavenās sievietes pagātnē.

Anna Paukere ir kāda Bukarestas žīda rabina meita. Viņas īstais vārdas ir Zvi Rabinsohn, un tā savu komūnistisko izglītību ieguvusi studiju laikā Cīrihē. 1921. g. tā iestājās komūnistu partijā un drīz vien bija aktīva darbiniece kominternā. 1934. g. tā organizēja lielu dzelzceļnieku streiku Rumānijā un tika sodīta ar 25 g. ieslodzījumu cietumā, no kurienes to izlaida 1940. g. Kara gadus Paukere pavadīja Maskavā un atgriezās Rumānijā kopā ar krievu armiju 1944. g.

Viņa bija Maskavas melu „skaļrunis" Rumānjā, un laikam visievērojamākā un pazīstamākā no austrumu bloka valstu komūnistiem. Šī „ekselence" bija visvarenākā sieviete pasaulē, dzīvoja Lupesku kundzes pilī, to apsargāja ļoti stipra miesas sardze, un ar savu rupjo balsi, pelēki sirmajiem matiem un kumpo muguru viņa grozīja valsts un daudzu pilsoņu likteņus.

Kāpēc šī visvarenā Staļina „personīgā draudzene" tika nogāzta, ir vēl mīkla, bet liekas, ka viņa lēni, soli pa solim, slīdējusi lejup. Sava vaina tur bija arī 1940. g. Šveicē par spionāžu aizturētajam Solvēnam Vitiānī. Pēdējais atzinās, ka viņš Šveicē deponējis lielāku summu naudas rumāņu komūnistiem. Visas pazīmes liecināja, ka nauda nākusi no „Sarkanās Annas". Šis atklājums radīja neapmierinātību kominforma vadībā, kas saskatīja, ka Anna cīņu uzdevusi.

APKĀRT ZEMES LODEI

Pagājušo nedēļu Austrumvācijā starp Botšovas un Repenes stacijām notikusi divu vilcienu sadursme, kas prasījusi 160 Sarkanarmijas kareivju un virsnieku un viena ģenerāļa dzīvību.

Rietumvācijas laikraksti zino, ka vienas lokomotīves vadītājs apcietināts, apvainojot viņu sabotāžā.

*

Zviedru slavenais profesionālais futbolists Masse Jeppsons, kuŗš ar savu spēli izglāba itaļu Atlantas vienību no degradēšanas, tagad tiekot „pārdots" Neapolei par fantastisku summu — 105 milj. liru, resp. 850.000 zv. kronām. Savā labā Jeppsons saņems 30 milj. liru.

Jāatzīmē arī, ka populārais zviedru centra uzbrucējs apbalvots ar „Oskara statuju", kuŗu katru gadu izdala starp itaļu futbola saimes spēlētāji. 3 veiksmīgākie treneri un 1 labākais tiesnesis. Piešķirot statuju Jeppsonam, komisija, kas sastāv no 16 žurnālistiem un 1 prieksšēža, pievienoja speciālu paskaidrojumu, izsakot atzinību ne tikai par viņa augstvērtīgi tehnisko spēli, bet izceļot arī viņa „morālisko un priekšzīmīgo stāju kā sacīkstēs, tā ārpus spēles laukuma.

*

Izraēlu satikšmes ministra Dāvida Pinkas dzīvoklī novietotas vairākas bumbas, no kurām viena eksplodēja, tomēr neievainojot nevienu personu. Eksplozijas laikā pie nama aizturēja kādu bijušās „Stern" apvienības locekli, 25 g. v. žurnālistu Amos Keinan, kuŗu uzskata par līdzvainīgu zviedru grāfa Bernadottes nogalināšanā.

Bernadotte, kuŗš tika noslepkavots, izpildot vadītāja amatu Starptautiskajā Sarkanā Krusta komisijā žīdu un arabu kara laikā, bija ļoti iecienīts un populārs, jo izkārtoja pamiera vācu un Rietumu sabiedroto starpā.

Žīdi, izsakot savu nožēlu par viņu valstī izdarīto noziegumu, atentātu, atļāvās ziedot grāfa Bernadottes piemiņas fondam mazāku naudas summu.

*

Franči ieskata, ka viņu elektriskais dzelzsceļš starp Parīzi un Lijonu ir visātrākais pasaulē garākās distancēs. Elektriskais vilciens nobrauc 512. klm. garo celu 4 st. 30 minūtēs.

*

Tulas pilsētā atklājies kāds sieviešu cienītājs, kuŗš savas mīlības gultas dalītājas ievedis īpašā kartotēkā, sadalot tās oficiālās, pusoficiālās un neoficiālās. Tāpat tas reģistrējis savus bērnus. Vainīgais Innocentus Sakno n darbojies kā konstruktors būvt mā, kur diezgan viegli laidis caur rokām arī valsts naudu, atšķaidot sirdsapziņu un iepriecinot savas dāmas ar alkoholu. Kad vadzis lūzis, priekšniecība izslēgusi Innocentu no partijas un gribējusi to nodot tiesai, bet tad par viņu iestājusies aizstāves, to starpā arī viņa tiešā priekšniece Paula Gudkova, kura paskaidrojusi, ka izslēgšana no partijas par dzeršanu, poligāmiju un seksuālu korupciju nozīmējot iejaukšanos krietna komūnista „privātā dzīvē."

*

Bambergas apkārtnē atklāts kāds labi iespaidzīdējies zaglis. Tas staigājis mīkstās tupelēs, lai neatstātu zoļu nospiedumus, un apcietināšanas brīdī pie viņa atrasta lieliska ielaušanās rīku kolekcija. Zagla speciālitāte — vistu un trušu zādzības — palīdzēs lasītājiem uzminēt, ka vainīga ir sieviete, šoreiz turklāt 60-gadīga vecmāmiņa.

*

Kanada vēlas pārdot Argentīnai divi kobalta bumbas, kas iedarbīgi ārstē vēža, slimniekus. Šo piedāvājumu saista ar Evas Peronas slimību. Pēc pēdējām ziņām Evas veselības stāvoklis pasliktinājies.

*

Tērauda streiks Amerikā smagai rūpniecībai nodarījis milzu zaudējumus. Auto produkcija kritusies par 30 proc. Tāpat stipri sašaurinājusies tanku un lidmašīnu ražošana. 40 proc. Amerikas darba potence ir atkariga no tērauda krājumiem. 650.000 streikotāji netieši ietekmē ap 1 milj. citu nozaŗu darbiniekus. Šajā laikā Amerika zaudējusi 12 milj. tonnas tērauda, kas aptuveni ir trešā dala Pad. Savienības gadskārtējā produkcija. Citiem vārdiem. zaudēti 5 milj. automobiļu vai 140.000 M-17 tipa tanku.

SPORTS

PAZIŅOJUMI

TLSK rīko pirmā rinķa korespondences sacensības vieglatlētikā, šestdien, 19. jūlijā, plkst. 2,00, Beach stadionā.

LSST jaunā adrese: 163 River St., Toronto, Canada.

LSAK sporta archīva kārtotājs Ž. Zentiņš aicina visas sporta kopas un klubus iesūtīt ziņas par sporta kopu darbību no dibināšanas dienas un izraudzīt pastāvīgu informācijas sniedzēju arhīvam.

VALDA TETERA SPOŽĀ KARJĒRA

Atskats 20 gadu sporta gaitām

Pirms 20 gadiem Olimpijas zēnu līgas futbolkomandā savu sporta karjēru sāka mūsu vispusīgais sportists, Latvijas rekordists un sporta darbinieks Valdis Teteris. Toreiz ar saviem 11 gadiem viņš bija ne tikai Olimpijas, bet reizē Kurzemes futbola savienībā jaunākais reģistrētais sportists. Futbols vien Teteri neapmierināja un, kā katrs zēns, Valdis izmēģināja roku daudzos sporta veidos. Panākumi pārsteidz ne tikai pašu, bet daudzkārt vairāk vecos rūdītos sportistus, kam nākas liekties jaunā zēna panākumu priekšā.

15 un 16 gadu vecumā Teteris ir ne tikai Liepājas, bet visas Kurzemes meistars galda tenisā, novusā un labus panākumus gūst arī karaliskajā šacha spēlē.

Sākotīs skolas gaitām tehnikumā, Teteris sāk veltīt uzmanību arī vieglatlētikai, lai gan ikreiz tas ir redzams basketbola, volejbola un tenisa laukumos.

Neatstājot pārējos sporta veidus, arvienu nopietnāk viņš sāk pievērsties vieglatlētikai, kas pamazām izveidojas par Tetera galveno „jājamo zirdziņu".

Starp Latvijas labākajiem vieglatlētiem Teteris izvirzās 1939. g., gūstot uzvaras aizsargu meistarsacīkstēs Rīgā. Redzot Tetera stilu, tā laika lielākie vieglatlētikas speciālisti paredz tam spožu nākotni

Paredzējums piepildās jau 1942. gadā, kad Teteris gūst 5 Latvijas meistartitulus, un vēl bagātāks panākumiem ir nākošais gads, kad Teteris kļūst 4 Latvijas meistartitulu īpašnieks un divreiz labo Latvijas rekordu vienā no visgrūtākajām vieglatlētikas disciplīnām — 400 m barjērskrējienā.

Uz laiku Tetera sporta karjēru pārtrauc bēgļu gaitas, bet, rodoties iespējai atkal trenēties, Teteris atsāk sportot.

Trimdā Valdis ne tikai vairākkārt labojis trimdas rekordus, bet arī pārspējis oficiālo Latvijas rekordu 800 m skriešanā.

Līdzšinējās sporta gaitas Teteris guvis 247 pirmās vietas, izcīnījis 50 meistartitulus un labojis 14 rekordus.

Kā sporta darbinieks darbojies Kurzemes apgabala Vieglatlētikas Savienībā, bijis LSPT pārstāvis Beļģijā un vadījis vairākas sporta kopas

Tetera vārds redzams arī žurnālistikā, kur darbojies par līdzstrādnieku Kurzemes Vārdā, Sporta pasaulē un Tēvzemes sporta pielikumā.

Par savu darbību sportā apbalvots ar vairākām klubu nopelnu nozīmēm un trimdā ar „Lielo nozīmi", ar kādu vispār apbalvoti tikai 12 latviešu sportisti.

Ar savu ziemeļniecisko humoru, sportisko stāju un palīdzēt gribas pilno draudzību Teteris ir iegredzēts un cienīts kā privātā, tā dzīvē, tā sportistu pulkā.

Divdesmit gadu sporta jubilejā Teterim no sirds gribētos vēlēt raženas panākumiem bagātas turpmākās gaitas, vienas domas, vienas gribas strāvotas — Latvijai un sportam!

Edžus.

V. Tetera labākie sasniegumi vieglatlētikā:

100 m — 11,5 sek.; 200 m — 23,7 sek.; 400 m — 51,8 sek.; 800 m — 1:56,9 min.; 1000 2:33,9 min.; 1500 m — 4:06,9 min.; 3000 m — 9:29,2 min.; 110 barjērskr. — 17,8 sek.; 200 m barjērskr. — 28,4 sek.; 400 m 56,6 sek.; augstlēkš. — 1,63 m; tāllēkš. — 6,52 m, trīssoļlēkš. — 13,35 m, kārtslēkš. — 3,10 m.

Desmitcīņā V. Teteris sasniedzis 5310 punktu.

LATV. SPORTA PADOMES TRIMDĀ

1950. gada septembra pirmajās dienās Anglijā dibināja LSPT, ar mērķi apzināt latviešu sportistus, uzņemot sakarus ar atsevišķo valstu sporta apvienībām, gādāt par korespondences un cita veida sacensībām un rūpēties par latviešu sportistu un to sasniegumu saglabāšanu Latvijai.

Līdz šim LSPT par locekļiem ieguvusi: ASV, Anglija, Austrālija, Jaunzēlande, Vācija un Zviedrija.

Sprausto mērķu reālizēšanai LSPT savā pirmajā sesijā dibina izpildorganu.

VAI FILADELFIJAS LATVIEŠU FUTBOLA KLUBS VIESOSIES KANADĀ?

Ar Filadelfijas latviešu futbola klubu ir ievāditas sarunas par viesu spēlēm Kanadā.

Viesošanās gadījumā FLFK sacentīsies ar Kanadas latviešu izlasi un iespējams arī ar kādu no spēcīgākiem kanadiešu sporta klubiem futbolā.

FLFK ir pašreiz nenoliedzami labākā latviešu futbola vienība trimda, un par tās panākumiem Amerikā mēs sniedzām plašu informāciju vienā no iepriekšējiem laikraksta numuriem.

Nav latviešiem futbola vienības Kanadā, kas līdzīgi FLFK piedalītos meistarības spēlēs, un visi līdzšinējie mēģinājumi to radīt beigušies nesekmīgi. Atsevišķi spēlētāji, izkaisīti pa plašo Kanadu, ir vai nu atraduši mājvietu kanadiešu klubos, vai arī kļuvuši pasīvi.

Ar interesi varam gaidīt sastādītās vienības radīšanu, kas varbūt dos sākumu latviešu futbola atdzimšanai Kanadā.

LATVIEŠU SPORTA SEKRETĀRIĀTS TRIMDĀ

Par LSST vadītāju ievēl A. Mauriņu un par sekretariāta sēdekli izvēlas Londonu Anglijā.

Pēc 1951. un 1952. g. notiekošās sportistu un sporta darbinieku izceļošanas no Anglijas uz Kanadu pēdējā izvirzās par lielāko latviešu sportistu zemi pasaulē.

Novērojot radušos stāvokli. sekretariāta vadītājs A. Mauriņš, sazinā ar LSPT ietilpstošo valstu apvienībām, pārcel sporta sekretariātu uz Toronto, Kanadā, par savu vietnieku un sekretariāta vadītāju izraugot pazīstamo sporta darbinieku Rūdolfu Kadiķi. Pirmā konstruēšanās sēdē pēc R. Kadiķa ierosinājuma par sekretāru ievēl U. Priedīti, tā palīgu A. Zaķi, R. Bulti un LSAK izraudzīto Ž. Zentiņu.

Sekretariāta adrese: 163 River St., Toronto, Canada.

Ziņa, ka sekretariāta darbinieki ir izraudzīti no mūsu jaunās paaudzes, kas jau sekretariāta darbā enerģiski strādājuši Anglijā, dod visdrošāko ticību sekmīgai darbībai.

*

Anglijā lauksaimniecības nometnēm likvidējoties, savu darbību izbeigušas abas vecākās sporta kopas Imanta un Auseklis.

*

Francijas basketbola savienība piešķirusi V. Baumanim atzinības medaļu par nopelniem basketbola veidošanā.

*

Vieglatlēts J. Treimanis kanadiešu sacensībās Hamiltonā guvis 800 jardu skrējienā uzvaru 2:07,2 min. laikā.

*

Londonas vasaras turnīrā basketbolā līdz šim visas uzvaras guvuši abi latviešu klubi — DV un LLSK, atrodoties turnīra priekšgalā.

*

Eiropas šīgada labāko sasniegumu lodes grūšanā reālizējis latvietis Grigalka Ķijevā ar 16.72 m tālumu.

*

Vācijas futbola meistara godu ieguvis Stuttgartes sp. klubs, uzvarot Saarbrikenas futb. klubu ar 3:2 (2:1).

*

Vilemens (Francija) vidējā svarā boksā zaudējis Olsonam (Havaja). Pēdējais līdz ar to izcīnījis tiesību izaicināt pasaules meistaru Robinsonu.

OLIMPISKĀM SPĒLĒM GATAVOJOTIES

Olimpisko spēlu drudzis ar katru dienu vairāk pārņem Helsinkus. Katras jaunas vienības ierašanās arvienu pavairo tautību mistroijumu, un ar katru brīdi dažādākas valodas nākas dzirdēt Helsinku ielās. Paši somi saiūsmināti par šo godu, kas viniem piešķirts, un tie pārvērtušies neizmērojami laipnos mājastēvos. Daži sportisti, kas piedalījušies jau iepriekšējās Olimpiskās spēlēs, atzīst, ka sagaidīšana un uzņemšana šeit ir vissirsnīgākā.

Jau sākušās pirmās cīņas. Basketbolā 13 valstīm jānoskaidro 6 uzvarētāji, kas būs tiesīgi piedalīties Olimpiskā turnīrā ar jau iepriekš kvalificētām valstīm.

Bez priekšcīņām turnīrā varēs spēlēt pagājušo Olimpisko spēlu uzvarētājas Sav. Valstis Pad. Savienība kā Eiropas meistars, un Argentīna, Brazilija, Čile, Meksika. Francija, Somija, Čehoslovakija un Urugvaja.

Pārējās 13 valstis pēc divmīnusu sistēmas sāks cīnas par piedalīšanos basketbola turnīrā pag. pirmdienā. Pirmo cīņu rezultāti ir šādi: Kanada pieveica Italiju 68:57; Ungarija — Grieķiju 75:38; Kuba — Beļģiju 59:57; Filipīnas — Izraelu 57:47; Bulgārija — Šveici 69:58; Ēģipte — Turciju 64:45; brīva pirmajā rinķī bija Rumānija.

*

Kanadas airētāji, kas nelaimes gadījuma dēļ uz jūras, bija zaudējuši savas laivas, laikam tomēr varēs piedalīties cīnās, jo pārvarot visādas grūtības, laivas ar lidmašīnām izsūtīja uz Helsinkiem. Šis transports Olimpiskai Komitejai izmaksāja 3564 dolaru, bet toties ir liela cerība, ka airētāji pārvedīs mājās kādus uzvaras laurus.

*

Olimpiskā preses nodaļa paziņojusi, ka preses kartiņas izsniegtas 1850 reportieriem un fotogrāfiem. kas ziņos par olimpisko spēlu gaitu.

*

Vēl gan atturīgi. tomēr jau tagad Olimpisko spēlu sarīkošanā sāk iejaukties lielā pasaules politika. Pēc ienākušām ziņām Starptautiskā Olimpiskā Komiteja drudžaini mēģina atrast atbildi. kurai Ķīnai laut piedalīties — Sarkanai vai Baltai. Sarkanā Ķīna vēl nav uznemta Starpt. Olimp. Komitejā, bet Pad. Sav. piedraudējusi. ka varbūtējas atlaujas nepieškiršanas gadījumā arī Pad. Sav. var atsaukt savu līdzdalību. Tāds pats piedraudējums izteikts. ja piedalīties laušot Baltajai Ķīnai

Visu to nārdomājot, sāk izskatīties it kā baltos miera balozus mēģinātu pārkrāsot sarkanus.

*

Arī Austrumvācijas sportisti ieradušies Helsinkos un pašlaik gaida Starpt. Olimpiskās Komitejas lēmumu par atlauju piedalīties sacensībās.

DISKVALIFICĒTS UZ MŪŽU

Agrākais vācu vidējā svara boksa meistars Peteris Muellers cīnā par Rietumvācijas meistarnosaukumu dusmās par ringa tiesneša Pipova rīcību, uzbrucis pēdējam. vinu sitot knock—out'ē. Muellers diskvalificēts uz mūžu.

ZIEDNIECĪBAS AUGI

ALLIUM SATIVUM L. — ANGL.GARLIC — VĀC.'KNOBLOCH

Domā, ka kiploka dzimtene Vidusāzijas stepēs, no kurienes tie tautu staigāšanā izplatījušies tālāk. Sevišķi iecienīti tie bijuši senajā Ēģiptē gan kā ārstniecības, barības un garšas viela, gan arī kā kulta piederums lietāti par upuri dieviem.

Plinijs (28-79. g.) liecina, ka senie ēģiptieši nodevuši savus zvērestus, demonstrējot ar kiplokiem. Vēsturnieks Herodots raksta, ka. celot lielo Cheopsa piramīdu strādnieku uzturam par sīpoliem, rutkiem un kiplokiem izdoti 1.000 sidraba talanti (7,5 milj. vācu markās).

Dioskorides (77.-79. g.) atzīmē kiploku ūdeni aizvadītāja spējas organismā un cērmju nāvētājas īpašības, iedarbību pret cūsku un traku suņu kodieniem vai pret zobu sāpēm... Konrads Meiendorfs savā „Dabas grāmatā" (1309.-1374.) raksta, ka kiploks ir zemnieka īstais labdaris, kas spēcina viņa krūtis un balsi, stiprina kuņģa barības sagremošanas spējas un novērš kuņģi kaitīgu dzērienu sekas.. 16. g. s. ārstniecības grāmatas visumā atkārto seno autoru minētos faktus.

Tautas ārstniecībā kiplokiem jau sensenis piedēvēta loma, ka tie veicina barības sagremošanu, uzglabā ēstgribu, nonāvē cērmes, un ka tiem urīna dzinējas, asinstirītājas un asinsspiediena pazeminētājas īpašības. Tagad arī zinātniskā medicīnā šīs īpašības pierādītas daudzos pētījumos.

Kiplokos ir ēteriskā ella, kuŗā sēru saturošs glikosīds un vēl citi vairāk vai mazāk smirdīgi sēra savienojumi, kam kiploka dziednieciskā iedarbē galvenā loma. Kiplokellas sēra savienojumi iekaisē un iekairina ādu un glotādas. Mazās devās tāds asinu pieplūdums, ierosina barības sagremošanas dziedzera darbību. Tā arī izskaidrojama kiploku sekmīgā iedarbība kuņģa un kanāla traucējumos, gremošanas dziedzeru nekārtīgas un nepietiekamas darbības dēļ, sevišķi rūgšanas parādībās un ar tām bieži saistītos vēdera aizcietējumos. Līdz likvidējas arī radušās krampjveida parādības. Gesuārs (1931.) domā, ka gremošanas apstākļu pareiza nokārtošanās organismā var pazemināt pārāk augstu asins spiedienu, kas radies artēriju pārkalkošanās dēļ. Pēc Krečmara pētījumiem, kiploku iedarbīgās vielas ietiek no kuņģa aknās, un tur pastiprinās žults rašanās un uzkrāšanās žults pūslī. Arī citos gremošanas dziedzeros pastiprinās darbība, kas sekmē visu gremošanas procesu. Tas ietekmē labvēlīgi arī baktēriju floru tievajās zarnās: tās nomierinās, rimst caureja u. t.t. Tā varbūt arī izskaidrojami ārstniecības literātūrā bieži aizrādītie labvēlīgie panākumi, lietājot kiplokus amēbu asinssērgās, cholērā, tifā, paratifā u. c. slimībās.

Tautas medicīnā kiploku lietāšana lentas tārpu, cērmju un spaļišu izdzīšanai attaisnojušies arī zinātniskā medicīnā (A Lēmans).

Bet kiplokus pārmērīgi lietājot kuņģa un kanāla kaitēs un aknu un žults darbības traucējumos, var rasties arī kaitīgas sekas.

Tādēļ Mayrhofers nopietni brīdina — nenemt vairāk kā vienu kiploka nadziņu uz 1/2 līdz 1 litra zarnu skalojamā ūdens, citādi varot izcelties zarnu glotādas iekaisumi un asiņojumi.

Kiploku lietātāji var kļūt neciešami līdzdzīvotājiem ar nepatīkamo smaku, kas no tiem nāk. Tā izgaro no kiplokellas pa plaušām un ādu. Pašā organismā šie izgarojumi iedarbojas labvēlīgi plaušu slimībās, bronchu katoros, bronchu paplašināšanās gadījumos, glotu un krēpu sastrēgumos, pēdējos tie atlecina, ka viegli izvadāmi. Iespējams, ka tā izpaužas arī kiplokellas krampju nomierinātājas īpašības un dezinficējošās spējas. Nepatīkamas garšas un smakas aizsegšanai Kroebers ieteic ienemt dažus pilienus angelikas saknes ellas, vai košļāt pētersīļus, kuŗu smarža kiploku smaku it kā aizsedzot; pusstundu pēc kiploku baudīšanas ieteic apēst nomizotu ābolu vai iebaudīt karoti tīra bišu medus

Bez labvēlīgām ietekmēm barības gremošanas kanāli un elpas vados, kiplokiem vēl neapšaubāmi sekmīga iedarbība asinsrinķošanā, sīrds darbībā un pret asinsvadu pārkalkošanos. Pēdējos gados šī kiploku iedarbība pret asinsvadu pārkalkošanos sevišķi daudz pētīta. Noteikti pierādīts, ka kiplokus ilgāk lietājot, asinsspiediens pazeminās, pulss kļūst lēnāks, mierīgāks, sirds apvalkos asinsvadi paplašinās, ka sirds muskuļi labāk barojas, kļūst spēcīgāki. Tikai šīs iedarbības mēchanismā vēl daudz neskaidrības un domstarpību. Bet ka kiploki labdarbīgi ietekmē barības sagremošanas procesu zarnās, tas noskaidrots fakts. Lietājot galas barību, zarnās rīsinās pūšanas procesi, kas kaitē arī asinsvadu darbībai. Kiploki iedarbojas pret pūšanu, to pat gluži nomāc, varbūt, ka tieši šai parādībai liela loma visā asinsrinķošanā un arī asinsvadu pārkalkošanās novēršanā? (Flamms —Kroebers—Seels).

Kiploku audzēšanai vajadzīga sausa, smaga, labi mēslota zeme, ar dziļi irdenu pamatu Augu novāc vasaras otrā pusē, kad lapas (loki) jau novīst. Tos sasien nelielos saišķos un pakar žāvēšanai caurvējā.

Parasti kiplokus ēd zalus, 1/2 vai 1 „nadzinu" dienā; kopā ar maizi, angelikas ellu un pētersīļiem, kā jau aizrādīts (ābolu, medu). Mūsu personīga pieredze tomēr rāda, ka lietājot 1 kiploka „nadziņu" dienā, to iepriekš samalcinot un uzvārot 1 tasē piena, kiploka smaka nav traucējoša, bet iedarbība pret paaugstinātu asinsspiedienu un tā sekām sekmīga.

Zarnu skalošanai, kā jau aizrādīts, novāra 1/2 vai 1 „nadziņu" 1/2 vai 1 litrā ūdens,izkāš un tad atdzesē līdz lietāšanas temperātūrai.

Indr. Rīšiņš

JŪD

Zviedrijā iznākušajā soc. dem. biļetenā ievietots līdzjūtības raksts sakarā ar žīdu iznīcināšanas 10. g. dienu Latvijā vācu okupācijas laikā. Rakstā izteikts dziļš sašutums par latviešu un vācu izdarītiem šausmu darbiem, kur starp citu bojā gājuši arī vairāki tūkstoši soc. dem. biedru no žīdu Bunda. Tālāk rakstā sacīts, ka, izmantojot šo ga-

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

NĀVES DŪRIENS STOKHOLMĀ

LCK laikraksts Latvija, kuŗa apgāda vadītājs ir V. Zāgars, paziņojis saviem lasītājiem Zviedrijā, ka turpmāk laikraksta pārstāvis Zviedrijā būs Jānis Rudzītis un ka līdzšinējais pārstāvis Latvju Vārds laikraksta pārstāvniecību izbeidz. Liktos, nekas sevišķs! Bet šī pārstāvības maiņa draud ar politiskām sekām. Savā laikā LCK nodeva laikraksta Latvija pārstāvniecību Zviedrijā nacionālam laikrakstam Latvju Vārds, lai ar paprāvo pārstāvniecības atlīdzību nodrošinātu laikraksta iznākšanu politiski ti nozīmīgā un nemierīgā centrā kāda ir latviešu kolonija Zviedrijā, kur sociāldemokrati Brun Kalniņa un liberāļi Mintau Čakstes vadībā ar saviem pres orgāniem asi un nemitīgi apka latviešu pilsoņību, ārkārtēj pilnvaras sūtnim K. Zariņa tiepīgi neatzīst J. Feldmani V šingtonā par Latvijas sūtni, tikai lietvedi (kam tas nāk labu?), atņem arķīva darbus tiviem pilsoņu politiķiem un biedriskiem darbiniekiem un denunce savus preteniekus, vien varēdami.

Tagad LCK apgāda vadītājs Zāgars, izteikts parlamentāri funkcionārs, taisa Latvju Vārd nāves dūrienu. jo tam draud stāšanās. Stokholmā nācis nāms, ka pārstāvniecības m notiek t

Jaunatnes dievkalpojums pie akmens altāŗa

Sekojot ilggadīgām Latvijas ev.-lut. baznīcas paražām. Jaunanglijas latviešu jaunatne no 4.—6. jūlijam pulcējās Bostonas Latviešu namā pirmās kristīgās jaunatnes dienās ASV.

Mājīgās telpās, plašā parka malā ap 50 dalībnieki un daudzi viesi un interesenti šīs dienas aizvadīja kā lielus un vienreizējus svētkus. Laikam gan reta latviešu sanāksme būs noritējusi tik dzīvā gara mundrumā, īstā kristīgā sirsnībā, vienprātībā un atsaucībā, kā šīs jaunatnes dienas. Organizācijas darbu sekmīgi bija veicis māc. N. Ozols ciešā sadarbībā ar Trimdas draudzes mācītāju, Dāmu kom., māc. C. Selmeru un jaunatnes dienu jauniešu komiteju.

Sanāksmi 3. jūl. atklāja archibīskapa vietnieks ASV austrumu daļā prāv. J. Ķullītis, tajā pašā dienā nolasīdams arī referātu par jaunatni un baznīcu, bet vakarā, jauniešu silti izvadīts, devās tālākā ceļā uz Čikagu. Priekšlasījumus, kas sekoja viens otram īsti amerikāniskā tempā, par aktuāliem reliģijas un baznīcas jautājumiem vēl sniedza: prāv. Kr. Valters, prof. F. Treus, māc. N. Ozols, vēsturnieks K. Skapars un skol. A. Cīrule.

Svētdien, 7. jūlijā, sanāksmes dalībnieki un Bostonas tautieši, kuŗu kopskaits lesniedzās simtos, vairāk desmit automobiļos un autobusā devās uz Priežu katedrāli Rindžī, N.H., kur notika dievkalpojums latviešu un angļu valodās.

Augstā, priedēm apaugušā kalngalā, no kuŗa paveŗas brīnišķīgs skats uz ezeriem, mežiem un kalniem, ierīkota svētnīca visu konfesiju un tautību piederīgajiem. Zem klajām debesīm novietots altāris, kancele, ērģeles, soli. Altāris cēlts no akmeņiem, ko dāvinājuši ģenerāļi: Eizenhauers, Mekarturs, Bredlijs u. c., gan arī atvestiem no visiem ASV stātiem, Anglijas, Vācijas, Somijas un citurienes. Šiem akmeņiem pievienojās arī akmens no Latvijas, kas paņemts no krituša latviešu karavīra kapa Madonā, un ko krituša brālis Dr. K. Birģers dāvināja šai brīvdabas svētnīcai, kā sveicienu no Latvijas kritušo cīnītāju piederīgajiem. Akmeni vara plāksnē zem altāŗa nolika jaunatnes dienu pārstāvji.

Dievkalpojumā piedalījās arī daudzi amerikāņi, kas ar interesi noklausījās dedzīgo māc. C. Selmera svētrunu angļu valodā. Līdz asarām saviļņojās latviešu svētceļnieku draudze, kad lielajos skaļruņos augsto priežu zaros ieskanējās Latvijas himnas motīvi brīvmākslinieces I. Gūtbergas izpildījumā un ietekmīgie prāv. Kr. Valtera lūgšanas vārdi. Plašo draudzi kalna galā svētīja prof. F. Treus.

Pēc dievkalpojuma jaunatne dažas stundas kavējās saulainā ezera krastā, bet vakarā pulcējās noslēguma svētbrīdī, kur stud. theol. Kr. Valters, jun. aicināja konferences dalībniekus meklēt sirds gaismu pie Kristus, nevis jauties apžilbināt esvi ar neona reklāmu maldugunīm, aiz kuŗām slēpjas tukšums un izmisums. Koncerta daļā piedalījās: I. Gūtberga, Inta Miške, D. Kauce, R. Vilde, A. Ridusa.

Tikai vēlu naktī sanāksmes dalībnieki izklīda mājup, stiprinātām un pateicīgām sirdīm, kuŗās pāri visām skaistajām atmiņām no šīm jaunatnes dienām paliks iezīmēts Kristus tēls.

Latviešu jaunatnes sanāksmes dalībnieku grupa Bostonā. Pirmā rindā no kr.: mag. hist. Skapars, māc. Selmers, prāv. Valters, prof. Treus, labajā malā māc. Ozols. Foto V. Grāvītis

Mācītājs N. Ozols noliek Latvijas akmeni Priežu katedrālē

TRIMDAS JAUNATNE ORGANIZĒJAS

ASV ir noorganizējusies Latviešu Jaunatnes Organizācijas Komiteja, kas par savu mērķi sprauduši pulcināt un vienot latviešu jaunatni Savienotajās Valstīs.

Ir paredzēts izveidot vienotu jaunatnes organizāciju, kas ar jaunatnes pulciņu tīklu, kur pulciņi vēl nebūtu nodibināti, pārklās visu Savienoto Valstu territoiju, tā organizējot latviešu jaunatni kopīgam darbam. Šai rudenī paredzēts sasaukt jaunatnes kongresu, kur jaunieši liks pamatus savai organizācijai. Tagad vienotās Latviešu Jaunatnes Organizācijas Komiteja ir sākusi izdot pašu jauniešu žurnālu Raksti, kuŗa pirmais numurs jau iznācis.

Redakcijas kollēģijā darbojas Mudīte Austriņa, Henrijs Nordens un Kristaps Valters, jun. Redakcijas adrese: 212 Bloom St., Danville, Pa.

Lūgums visām latviešu biedrībām, kopām un draudzēm: atbalstīt un popularizēt šo jauniešu pasākumu. Atbalstot latviešu jaunatnes aktīvitāti, mēs atbalstām cīņu par latviešu kultūru un palīdzam latviešu tautai cīņā par neatkarības atgūšanu.

Ev. Freivalds,
ALAs Kultūras Biroja vad.

PASAULES RAIBIE NOTIKUMI

Pasaules slavenā autocelā pie Ostendes Beļģijā izmēģināts kāds angļu auto sabiedrības Rover jaunums — turboauto. Jaunās konstrukcijas auto izskata ziņā maz ko atšķiras no parastiem firmas ražojumiem, bet tā dzinējspēku sastāda gāzes turbīna. Motors atrodas auto pakalējā daļā, bet benzīna tanks priekšā. Izmēģinājumā no lidojošā starta sasniegts 226 km.st. liels ātrums.

Parīzes presē plaši pazīstamais žurnālists Aristide Lebrun, kuŗš intervējis visus slavenākos valstsvīrus, atradis par nepieciešamu intervēt arī Parīzes zoloģiskā dārza runīgāko iemītnieku, papagaili Napoleonu. Pēdējais devis skaidras un noteiktas atbildes, nosaucis ģenerāli Bonopartu u. c. Francijas lielākos dēlus, pasaules slavenākos rakstniekus, lielāko nelaimi, kas piemeklējusi cilvēci, kā arī uzdevis 14. jūliju, Gētes dzimšanas, ASV dibināšanas un Otrā Pūniešu kara sākuma dienu.

Intervētājs ar saviem panākumiem ļoti apmierināts un šo interviju atzīst par vienu no labākajām pēdējo gadu laikā.

*

Karaliskā dzīvnieku aizsardzības biedrība noskaidrojusi, ka satiksmes nelaimēs pagājušajā gadā Lielbritānijā nogalināti pavisam 75.000 suņi. Suņu izraisītās autonelaimēs galu dabūjuši 23 cilvēki un 2.580 ievainoti.

*

Britu kuģu būvētāji uzcēkuši būvēt jaunu jahtu karalienei Elizabetei II. Jaunā jachta nomainīs pirms 53 gadiem būvēto „Victoria and Albert", kas nav piemērota jūras ceļojumiem.

KĀ PALĪDZĒT?

SARGĀSIM VECĀKO PAAUDZI NO DEPRESIJAS UN VIENTULĪBAS

Mazo bērnu un pusaudžu pasargāšanai no pārtautošanas ir jāmeklē speciāli ceļi un līdzekļi, kā skaņu plates, latviskotas rotaļlietas, varoņu romāni, jaunatnes organizācijas utt. Ar pieaugušajiem stāvoklis ir vienkāršāks. Ja kāds no Latvijā augušiem aizmirst savu tautību un dzimteni, tad tādam saknes vispār bijušas pārāk vājas, un šādu stādu no nokalšanas nekas nevar pasargāt. Par tādiem asaras nebūtu jālej. Tomēr ja tagad viens vai otrs runā par neatgriešanos Latvijā, tad tas vēl nenozīmē asimilēšanos, jo ir tautieši, kas gadu desmitus pavadījuši svešumā un tomēr palikuši īsti latvieši.

Pieaugušiem palīdzība drīzāk ir vajadzīga citā plāksnē: tie jāsargā no depresijas, no vientulības, no cerību zaudēšanas. Šinī virzienā atbalstu sniedz mūsu rakstnieki, mākslinieki un sabiedriskās organizācijas.

Latviešu literātūra un māksla reizē ir arī līdzeklis tautiskā gara izkopšanai un stiprināšanai. Maz līdz presē izteiktie pārmetumi par kūtrību grāmatu iegādē, bet gan jāmeklē ceļi kas atvieglo grāmatu, žurnālu un laikrakstu izplatīšanu. Jāievēro zināma latviešu pasīvitāte un tādēļ: „ja kalns nenāk pie Muhameda, Muhamedam jāiet pie kalna." Grāmatu tirgotājiem jākļūst „uzbāzīgākiem." Katrā sanāksmē vajadzētu būt grāmatu galdam, arī pēc dievkalpojumiem varētu pārdot grāmatas un pieņemt pasūtījumus laikrakstiem un žurnāliem. Dažos gadījumos atmaksātos arī jauniznākušo grāmatu piesūtīšana „ieskatam." Daudz līdzētu kolportieri, kas sistēmatiski apmeklētu visus latviešus piedāvājot grāmatas un uzaicinātu pasūtināt laikrakstus un žurnālus. No kolportāžas vien gan eksistēt nevarēs, bet uzņēmīgi jaudis to varētu piekopt kā blakus darbu. Ja viens vai otrs sākumā par „uzbāzību" būs neapmierināts, tad vēlāk tas domās citādi. Liela daļa būs pateicīga, ja grāmatas tiem pienesīs klāt.

Mazo bērnu latviskā audzināšanā patafons ir nepieciešams palīga līdzeklis, bet arī pieaugušajiem tas var padarīt gaišāku dažu drūmu brīdi ar latviešu dziesmām un mūziku. Interesanti, ka arī Latviešu Biedrība Lielbritanijā kērusies pie attiecīgu skaņu plašu izdošanas.

Aktīva līdzdarbība latviešu organizācijās un draudzēs ir svarīgs līdzeklis tiklab latviskā gara saglabāšanai, kā arī depresijas apkarošanai. No šāda viedokļa skatoties, kā negātīvu parādību nevar novērtēt daudzo biedrību un pulciņu dibināšanu. Taisni otrādi, jo vairāk, jo labāk. Svarīgos brīžos visas šās organizācijas būs gatavas iet vienā virzienā un atbalstīt kopējus pasākumus. Protams, ļoti vēlams kāds kopējs centrs sakaru uzturēšanai. Desmit mazāki pulciņi aktīvā darbā iesaistīs vairāk tautiešu nekā viena liela biedrība, kuŗā aktīvi darbosies tikai viena valde, bet lielā biedru skaita līdzdalība izteiksies, galvenā kārtā biedru naudas nomaksā.

Tas pats attiecas uz amatieŗu teātŗa trupām, kuŗas, protams, nevar pretendēt uz lieliem mākslas sasniegumiem un kuŗas nekad nevarēs aizstāt īstu mākslas teātri. Pēdējā mērķa īstenošanai visiem līdzekļiem jācenšas radīt vienu ceļojošu profesionālu mākslinieku trupu Kanadā un Sav. Valstīs, vai arī tikai Sav. Valstīs, līdzīgi kā tas bija Mērbekā un Eslingenā. Šādām trupām jāsaņem centrālo organizāciju atbalsts, un to izrādes būs svarīgi mākslas notikumi visos lielākos un mazākos latviešu centros.

Amatieru pulciņiem ir pavisam cits uzdevums: pulcināt latviešus, kuŗus teātris interesē, saistīt tos pie kopēja uzveduma, kas padara tiem dzīvi interesantāku un lietderīgi aizpilda brīvo laiku. Sniegtā izrāde, kaut arī tā nebūs vērtīgs mākslas sasniegums, pulcinās tomēr zināmu tautiešu daļu, atgādinās tiem Latviju un vismaz sniegs tiem izklaidēšanos.

Dziesmas ir viens no svarīgākiem līdzekļiem, kas tiklab „garu paceļ," kā arī veicina tautiskumu. Tādēļ koŗu dibināšana ir ļoti apsveicama. Ieteicams būtu organizēt baznīcas koŗus pie katras draudzes, kas katru dievkalpojumu varētu kuplināt ar kādu koŗa dziesmu. Parastās baznīcas dziesmas sevišķi augstas prasības koŗa dalībniekiem nestādītu, un koris varētu saistīt lielāku draudzes locekļu skaitu. Ar laiku tie varētu stāties arī pie kompilcētākiem darbiem.

Inž. Ž. Pērkons

Bostonas latviešu skauti vasaras nometnē sagatavojas pēdniecības gājienam. Foto V. Grāvītis

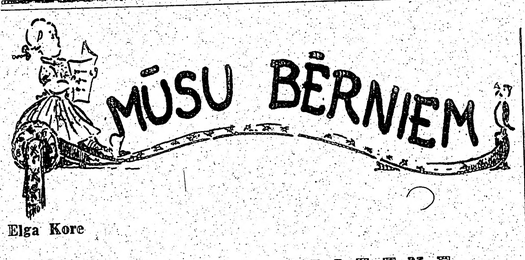

Elga Kore

MĀKOŅU MEITENE

Māra nebija nekāda pasaku meitene. Viņa bija namdaŗa Mākoņa bērns un dzīvoja Tauŗu muižas putnu mājā. Šīs mājas apakšējā stāvā mita mājputnu saimes, ko kopa un valdīja putnu sieva Zane. Putni cauru dienu ķērca, kladzināja, pēkšēja, ka vai ausis jātur ciet. Sadalīti pa būriem, tie tomēr reizēm saniknojās un cēla tādu traci, ka Zanei bija jāķeŗas pie lielās stibas. Mārai patika dzīvoties ap būriem, vērot putnu izdarības, pakaitināt lielo tītaru, kas tad piepūtās resns un kratīja savu sarkano pakakli; patika žiglās baltās vistiņas, gāzelīgās pīles. Bet tikko meitene tuvojās būriem, Zane tūlīt bija klāt. „Putniem liec mieru, zini — lielkungam tas nepatīk," viņa skarbi aizrādīja un raidīja bērnu projām. Lai kur pagriežās Māra, Zane arvien bija priekšā ar savu lielkungu. Kas gan tas bija par tik jaunu vīru, kam nepatika, ja Māra pašūpojās vītola nolīkušajā zarā pie dīķa, vai padzenāja ar rīksti sudrabotus lokus ūdenī? Beidzot jau sāka sapnī rādīties tāds milzu vecis bargi izvalbītām acīm. Tas tuvojās un tuvojās, draudā roku pacēlis, un viņam uz pleca tupēja negants putns, grasīdamies uzbrukt. Izbaiļu brēciens pamodināja sapņotāju pašu un arī vecmāmiņu. „Guli nu, guli," viņa apčubināja bērnu.

Sataustījusi patumšā vecītes roku, meitene drīz vien iegrima atkal miegā, kas bija tik maigs kā ziedu pūkas. Rītā pamodusies, viņa dzirdēja vienmērīgu dūkoņu otrā istabā, kādu dungojam dziesmu. Ai, māte bija mājā! Vienā lēcienā tad Māra bija laukā no siltās midziņas.

Māte bieži bija projām muižā, kur viņa šuva muižas laudīm apģērbus. Arī tēvs bija mājā visai reti; viņš arvien bija nevaļīgs, rakstīja vai zīmēja lielā grāmatā; dažkārt pie viņa atnāca sveši ciemi. Tad viņi ilgi sēdēja, galvas nodūruši, runāja klusu, sprieda, nekad nesmējās. Meitene nedrīkstēja ne pietuvoties, tik nopietni viņi bija.

Māte bija jautra. Šujot viņa dziedāja vai stāstīja par muižas laudīm. Tur spodrajā virtuvē cauru dienu kurējās pavardā uguns, un saimniece vārīja un cepa, cepa un vārīja.

„Kas to visu apēd?" gribēja zināt Māra.

„Vai, kas tad cits kā lielskungs."

Lielkungs! To nu gan vajadzētu reiz redzēt, lai bailes būtu cik lielas. Arī par mazo princesi zīda sedziņās, kādreiz pastāstīja māte Kā lellīte tā gulēja ratiņos pils priekšā, un kalpi un kalpones skraidīja tai apkārt. Vai viņai bija galvā arī mirdzošs vainags, gribēja zināt Māra. Bet māte tika smējās. Ak, kā gribētos reiz līdzi māmiņai. Sirds sita gaidās un cerībā, varbūt, varbūt viņa iedomā sies paņemt līdz, kad atkal piebrauks spožie rati, lai aizvestu šu vējas Katiņu uz muižu.

Asaras nobira karstas un straujas, kad, pajūgam ap stūri nogriežoties, māte pavīcināja roku: „Gaidi nu atkal mājās, meitiņ, gaidi mani."

Mārīte gaidīja Viņa raudzījās uz lielceļa pusi, pakāpusies uz vecā celma, vai arī jojoja apkārt mājai pa augšstāva lieveni; basās kājeles dimdēja, kā bungas rībinot Un tad jau Zane bija atkal klāt.

„Ko ālējies, skuķi, ko putnus biedē, un lielkungam . . ."

„. . .Tas nepatīk," Māra atkliedz un skrien tālāk.

„Vai tu redzi, vīzdegune, lēks lielam acīs," Zane šņakstina savus lielos zobus. Tad pēkšņi viņas cietais vaigs atmaigst un balss kļūst salden salda. Pārsteigta Māra apstājas, rau, arī smaidīt prot lielā niknā sieva.

Bet tas, kam viņa uzsmaida, ir tik pārāk jocīgs vīrs, ka meitenei pasprūk smiekls. Baltas šauri apstieptās bikses, sarkani lipaini svārki un platu nagu zaļa cepure ir viņam, bet rokā lokana vica, ar ko tas reižu reizēm pakulsta savas spožos puszābakus.

Varbūt šis ērmīgais vīrs ir daudzinātais lielkungs? Māra pietupst aiz mājas stūŗa un vēro. Zane runā aši un metās svešajam acīs. Nu gan Māras grēki top izklāstīti tiku tikām. Jau nožēlas asaras sāk sūrstēt meitenes acīs, tad viņa redz, ka Zane uzlikusi abas plaukstas sarkansvārcim uz pleciem, jo viņa ir krietnu galvas tiesu lielāka par to. Diez vai lielkungam tā drīkstētu?

„Vecomāt," viņa aizelsusies iedrāžas virtuvē, „vai lielkungam ir sarkanļipu svārki?"

„Neaušojies, tas jau piķieris."

„Kas tas ir piķieris, vecomāt? Ko viņš dara? Vai viņam tās šaurās bikses nepārplīst strādājot?"

„Kas ta šim par darbu. Appuišo tikai suņus."

„Kā viņš tos suņus puišo?"

„Ēst vāra, mazgā, izstaigina un skolo."

„Skolo?" Mārai jāsmejas, „kāda tad suņiem skola? Vai ābeci māca?"

„Kunga suņiem skola tāpat kā zemnieku bērniem. Bet ej nu laukā, ej. Diezgan esi runājusi." Vecai mātei netīk meitenes tērzēšana. Ik brīvu brīdi viņa sēž ar dziesmu grāmatu klēpī, dzied sīku smalku balstiņu, un asaras rit gar viņas grumboto degunu.

„Kāpēc tu raudi, veculīt?" Mārīte žēlo vecīti, lūkodama noraust ar pirkstiņu asaru lāsītes.

„Dēla, meitiņas raudu, kas pie Dieviņa aizgāja."

„Vai viņiem pie Dieviņa nav labi?"

„Ej, muļķīte, ej. Maza esi un nepraša. Tec nu pagalmā, tec."

„Lai vecmāmas bērniem ir labi pie Dieviņa, lai viņiem ir labi pie mīļā Dieviņa," Māra dzied lēkādama gar pīļu dīķi, kur ūdens zaļgojas mirdzošs, kalmes čaukst, vēsmas kustinātas.

Otrpus dīķa ir liepu gatve, tur vecmāma gāja ziedus lasīt tējai. Toreiz Māra bija maza, kājas piekusa mājā nākot. Šodien viņa aiziet liepām garām, pagriežas, gar tērcītes malu, saplūc baltās zvaigžņu puķes, kas tik mīlīgi raugās pretī savām zeltainajām acīm.

Vainagā savērt tās neizdodas, kāti par trausliem. Māra pārbrien strautiņu, kas klusi murmina, glauzdamies pie meitenes kailajiem stilbiem. Otrā pusē ir augsts stieplju žogs. Piebāzusi deguntiņu, Māra izbrīnā iesaucas. Vesels lēvenis lielu un mazu suņu plosās viņpus žoga. Tiem ir gan jautri tā, vālājoties pa silto smilti, ķerstot citam citu. Tad pēkšņi sacelas neganta riešana, suņu bars joņo pretī nācējam, kas nava neviens cits, kā sarkanļipu vīrs. Rokā tam ir paliela vācele, ko tas ceļ augstāk un augstāk, glābdams no sunu purniem. Kad viņš trauku noliek zemē, suņi sakrīt ap to, tad sāk cits citu grūstīt, lēkā atkal ap piķieri, kauc, smilkst.

„Es nu, es griciņ," tas labina suņus, bet tiem acīmredzot ēdiens nav pa prātam. Plosīšanās nerimstas, līdz vācele apveļas un balta pienaina vira izlīst smiltīs. Vai vai, cik sarkansvārcis kļūst nikns, izrāvis pagaru pletni no zābaku stulma, tas cērt ar to pa labi, un kreisi, ka suņi vaimanādami pāšķīst uz visām pusēm. Laikam šītā ir tā suņu skola, Māra domā un šito valodu laikam suņi saprot. Viņai nāk smiekls, bet tūlīt ir arī bailes klāt, jo piķieris, pamanījis meiteni, sakliedz:

„Ka būtu prom, suņiem vajadzīgs miers, un lielkungam tas nepatīk," Māra klusītēm piebilst, dodama kājām ziņu.

Aizelsusies viņa ieklūp istabā, cenzdamās atcerēties „suņu valodu," bet nesaprotamie vārdi ir no atmiņas izbiruši. Toties mājā to gaida prieks: Tas ir ieradies kopā ar mazu brūnu vīstokli — mazu sunīti. Tēvs to atvedis no tālā ciema meitenei par draugu. Nešķiramī kļūst viņi abi — Mākoņu meitene ar savu Donīti, kā to nosaukusi viņa pati, jo tas ir apaļš, brūns un silts kā maizes dona.

Vecmāmai nu ir miers no meitenes jautājumiem, Zanei nav jāklabina zobi, augu dienu Māra nopeļas gar savu sunēnu. Suņu skolā viņš nebūs jāsūta, un meitenei nav jāmācās svešā valoda, viņi abi saprotas labi. Donītis nesamīļā Māras smilšu rausus, puķu dārziņam tas iet godīgi apkārt, tikai putnu ķērkstoņa tur apakšā viņu kaitina.

Laikam tādēļ Zane neierauga šuneli, garām iedama viņa nekautrējas iespert tam ar kāju:

„Nogrūd savu kvekšķi pie malas," kādu dienu Zane uzbrēc Mārai, „lielkungs nāk!"

Ziņkārē un bailēs Māra attupst dīķa malā, slēpdama Donīti padusē.

Pa gatvi uz putnu māju nāk liels vīrs spožu pogu rindu pār krūtīm, stumdams sev pa priekšu krēslu uz riteņiem. Šai krēslā kāds ir sagubis, galva tam ierauta plecos, vaigs zilgani bāls. Visas bailes ir pazudušas, Māra piecēlusies skatās abos nācējos, un viņai tā slimā ir gaužām žēl.

Zane sveicina, tupstīdamās vienu un otru reizi, viņa arī runā kaut ko, kas skan gandrīz kā „suņu . . ." Māra nobīstas no savas domāšanas. Diezin, kuŗš tad ir lielkungs? Lūk, viens pacel roku, tā ir briesmīgi balta un drusku dreb.

Zane pagriežas pret Māru.

„Nāc šurp," viņa sauc, „nāc, kad tevi sauc."

Bet Māra nekust no vietas.

Spožo pogu vīrs ir laipns. Viņš pienāk, noglaužot Donīša galvu.

„Nāc, nāc, lielkungs grib tevi redzēt," viņš rāda uz sēdētāju ar izģindušo vaigu.

Viņa laužas pastumties uz priekšu, viņa pietuvojas krēslam un redz lielkunga nespodrās acis, dziļās rievas ap muti. Viņš gan laikam ir slims, tāpēc ka viņam nekas nepatīk. Viņš saka kaut ko, grib noglāstīt meiteni, bet roka dreb, raustās arī vaigs.

„Pabučo lielkungam roku, pabučo," Zanes cietā roka biksta Mārai plecā. Bet lielkungs atliec galvu pret krēsla atzveltni, māj ar roku, un lielais vīrs steidzīgi vien stumj krēslu projām.

„Esi gan tu spītīga," Zane rājas, „būtu pabučojusi roku, iedotu kādu rubli, ečē, nu nekā."

„Man nevajag," Māra sacērtas, „man ir savs Donītis."

Un sunītis kā saprazdams aplaižmīkstu mēlīti gar meitenes vaigu.

Māte ir atnesusi daudz skaistu raibu lupatiņu no muižas. Viņa šuvusi mazajai princesei drāniņas. Ai, kādas tur bijušas mežģīnes, kādas spožas laistīgas zīda drānas, pirksti knudzējuši cilājot. Māra nu liek sīkos atgriezumus kopā un plāno savam sunītim ziemai muguras sedziņu.

Nodomātais tik ātri nepadodas izveikt. Vecmāmiņai ir sasāpējusi galva, satinusies lakatā viņa nīkst pa gultu, kaut laukā darāmā atliku likām, jo ir jau rudens, un dārzāji nobrieduši. Mātei ir steidzīgi darbi, Zanei šujams grezns tērps, jo viņai būs kāzas ar piķieri. Arī Māra drīkstēs braukt līdzi uz baznīcu, kur viņa bijusi tikai retu reizi.

„Esi liela meitene," māte saka, posdama Māru ceļam uz aptieku, „iesit abi ar Donīti, cik te nu tālu, ceļa līkumā pagriezies, kur upe tek, tiltam pāri neej, pirmais nams ceļa malā būs īstais. Aptiekas kungam iedod zīmīti un naudu, ar suni neblēņojies, nāc tūlīt mājās. Dzi, kā vecāmāmiņa grūti pūš, pasteidzies."

Donītis tecēja pa priekšu kā celvedis, Māra steidzās līdz. Jau viņa redzēja tiltu, dzirēja upi šalcam, pagriezās, kur redzēja lielu pelēku ēku. Te uzreiz pāri tiltam drāzās suņu varza; putekļi paškīda, kad riedami un kaukdami tie gāzās virsū Donītim.

„Aprīs, aprīs," meitene izbailēs šņukstēja, pabēgusi sāņš, neredzēdama vairs Donīša; neatšķirdama vairs nekā suņu muškulī, kam pa vidu jaucās piķieris, kliegdams, saukdams, pletni plīkšķinādams.

„Donīt, Donīt," brēca Māra, raudādama visā galvā.

Viss lēvenis kūleņoja ceļa vidū, kaut kas atdalījās vēlās, skrēja, noplunkšķēja ūdens. Donītis bija ievēlies upē. Suņu bars, jozis tam pakaļ, krastmalā bija apstājies. Piķieris sāka tos gainīt kopā, gan mīlīgi uzrunādams, gan bargi draudēdams. Viens otrs no suņu bara pagrasījās lēkt ūdenī, kur Donīša galvu redzēja ceļamies un grimstam. Pajutuši ūdens saltumu suņi pamazām lasījās ap piķieri, smilkstēdami un plosīdamies tie drīz bija projām pār tiltu, no kurienes nākuši. Tad arī Māra atžilba no sava pārbīla un devās savam draugam palīgā, gan tikai ar uzmudinājumu, ar mīļu žēlošanu, jo piekļūt sunim viņa nevarēja. Donītis cīnījās sirdīgi ar straumi, kas nesās uz leju, kur bija dzirnavu dambis un slūžas.

Aptiekars bija iznācis uz sava nama durvīm, palūkoties kas tas par nežēlīgu traci. Ja straume uzvarēs

(Nobeigums 8. lpp.).

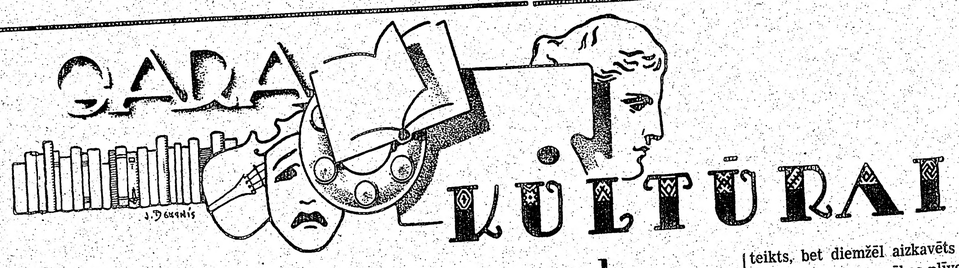

Literātūra un jaunā paaudze

Penkluba 24. starptautiskais kongress Nicā no 1952. g. 14.—19. jūnijam

Literātūra un jaunā paaudze — šādu tematu bija izvēlējies Francijas Penklubs, aicinot uz 24. starptautisko kongresu. Atsaucība bija neparasti dzīva, jo pāri par četrdesmit runātāju kāpa katedrā. Apceramais jautājums jau arī visai plaši tulkojams, vairums to bija uztvēris kā literātu jaunās paaudzes ievirzes iztirzāšanu, mūžīgo tēvu un dēlu problēmu, bet netrūka arī apcerējumu par jauno literātu stāvokli tīri materiālā plāksnē, tāpat par jaunās paaudzes vispārējo nostāju un interesēm, cik tālu tam sakars ar literātūru. Iedalījumu jaunā un vecā paaudzē arī apstrīdēja, ko gan ņemt par robežu: dienas, gadus, gadu desmitus? Atbildot uz kādu jautājumu Žils Romēns kādreiz esot teicis, ka visuzkrītošākais pie tā šauktās jaunās paaudzes rakstniekiem esot, ka tiem visiem ap piecdesmit gadu aiz muguras.

Savelkot noslēgumā debates, kongresa prezidents un franču kluba priekšsēdis Andrē Šamsons konstatēja, ka traukus neviens nesot dauzījis, gandrīz varētu sagaidīt pārmetumus, ka nav radies neviens, kas apgalvotu, ka īsta literātūra sākusies līdz ar viņu, ka Šekspīrs un visi citi nav itin nekas; viņš slavēja šo ieciešību, kontinuitāte esot saglabāta, māksla ir mūžīgā jaunība, arī tam, kas citādi domā, ir daļa taisnības, pat manam upurim vai bendem. Nepārspējama bija viņa daiļrunība un tā brīvās runas uzbūve un plūsma, bet nav mums pieņemams viņa viedoklis, ka augstākais mērķis ir mīļā miera saglabāšana šo upuru un bendes starpā, ka jāizvairās no visa, kas varētu traucēt dažādu ideoloģiju sadzīvošanu vienā organizācijā. Atstāsim šādu pieeju politiķiem un diplomātiem, kas spiesti rēķināties ar faktiskiem apstākļiem, tautas noskaņojumu un iespējām, bet neslāpēsim ciņu par brīvību un taisnību tur, kur tam visspilgtāk jāizpaužas: brīvajā gara pasaulē.

Franču oficiālais delegāts Žans de Bērs arī bija norūpējies, ka tikai Starptautiskam Penklubam nepārmestu vienpusīgu politisku nostāju, citiem vārdiem, jāatturas no visa, kas varētu nepatikt austrumniekiem, un tāpēc ar dziļu atzinību jāpiemin lielā franču rakstnieka Žila Romēna runa, kurā tas salīdzināja pašreizējo stāvokli ar situāciju 1936—1939. g., norādot, ka rakstnieks nevar nelikties zinis par to, kas notiek pašaulē, jo ir brīvas un nebrīvas tautas un zemes, kur gars ir paklauts verdzībai un pātagai. Arī Francijas izglītības ministrs Andrē Marie, kas vadīja šo sēdi, runāja līdzīgu valodu, pieskaroties gara un civilizācijas bojāejai, kas būtu neizbēgama, ja virsroku ņemtu jaunais barbarisms, kas draudzīgāks par to, kas pirms divi tūkstoši gadiem iznīcināja klasisko Romu. Vēlākā sarunā

Žils Romēns atcerējās arī savu apciemojumu Latvijā pirms kara, apjautājoties, kas noticis ar tiem, ar kuriem toreiz bijis kopā. Deportēti vai trimdā, bija jāatbild.

Pag. gada kongresā Lozanā ar mūsu piepalīdzību tika atvairīts kāds amerikāņu rezolūcijas projekts par tīri labu sadzīvošanas iespēju ar austrumniekiem, izlemjot, ka tas vispirms nosūtams atsauksmei atsevišķiem Penklubiem. Šogad to sekretariāts vispār vairs nebija licis dienas kārtībā un arī amerikāņi par to vairs neinteresējās: varbūt Panmunjonas svētīgs iespaids. Patīkams pārsteigums bija arī jaunā Starptautiskā sekretāra Dāvida Kervera pirmā uzstāšanās, kas atvieto pag. gadā mirušo mums draudzīgo Hermonu Woldu. Savā darbības pārskatā tas vispirms pieminēja Eksila Penklubu Londonā, tad igauņu, pēc tam Latvijas Penklubu, atzīmējot tā rīkotās sanākšmes, iecerēto noveļu tulkojuma izdošanu un biedru aktivitāti literārā laukā. Pieskāries basku klubam, tas izteica labākos novēlējumus šo klubu drosmīgiem cīnītājiem, kas cenšoties trimdā saglabāt savu literātūru.

ASV delegāts Dž. T. Ferells, ziņoja, ka aiz solidāritātes pret rakstniekiem, kas tirannijas dēļ bijuši spiesti atstāt savu zemi, savā laikā Arturs Kestlers, Aldūss Haksliis, Dos Pasos, Grahams Grīns, Stefens Spensers, viņš pats un vēl daži nodibinājuši fondu intelektuālai brīvībai, no kura jau ievērojami atbalstīts kāds krievu izdevums Minchenē, kā arī sniegta palīdzība Ivanam Buņinam tā slimības gultā. Lai nodrošinātu apolītisku pieeju, viņš liekot priekšā Penklubam pārņemt šo fondu, kurā pašlaik, cik noprotams, pāri par 100.000 dol. Fondu pārvaldītu trīs vīru komiteja, kurā varētu ieiet Žans Paulhens (Fr.), Džons Lēmans (Angl.) un Eriks Kestners (Vāc.), sakarniece Storma Džemsone (Starpt. sekretariāts Londonā), bet kasieris, kas izpildītu komitejas lēmumus par izmaksām, būtu viņš pats, jo nauda atrodoties Amerikā. Aplausi bija paskidri, italis izteica atturēšanos, bet cerot, ka fondu izlietošot ar vislielāko bezpartejību japānis aiz savas cieņas pret PEN čarteru nevarot par fonda pārņemšanu balsot, kas gan palīdzēšot tā saukto brīvo zemju upuriem, un franču delegāts iebilda, ka kaut gan fonds it kā esot apolītisks, tā galvenais dibinātājs tomēr spilgta politiska persona. Vārdiskā nobalsošanā par fonda pārņemšanu bija 18 balsis, bet atturībniekiem vēl pievienojās Beļģija (valoņu centrs) Čīle un Rietumvācijas centrs, kamēr otrs vācu centrs, kurā ieiet arī austrumnieki, balsoja par. Tas droši to varēja darīt, jo fonds, domājams, būs „apolītiskā" Penkluba, ne amerikāņu rokās, bet interesējoties pie rietumniekiem, kā saprotama viņu balsošana, atbilde bija, ka viņi to darot aiz parlamentāras tradicijas, jo komitejā paredzēts arī viņu delegāts Kestners.

UNESCO pārstāvis ziņoja, ka tā paredzējusi gadā izsniegt **desmit stipendijas, katru 6000 dol., tādiem rakstniekiem, kas varētu vislabāk viecināt starptautisko saprašanos, un bez tam**

atbalstīt ik gadus piecu mazo tautu rakstnieku darbu tulkošanu,

lūdzot pieteikt kandidātus, no kuriem UNESCO izvēlētos piemērotākos. Arī šeit franču delegāts pacēla jautājumu, vai tā nebūšot politiska pieeja, ja Penklubs likšot priekšā kandidātus. Tā kā UNESCO ir Apvienoto Nāciju sastāvdaļa mums gan laikam grūti būs cerēt uz kādu atzīšanu, turpretim nav izslēgta atbalsta saņemšana no Penkluba jaunā fonda.

Kongresa dalībnieku skaits sniedzās vairākos simtos no 30 centriem, un Latvijas Penklubu pārstāvēja Ilona Leimane un Arnolds Skrēbers: igauņu delegāts bija pieteikts, bet diemžēl aizkavēts ierasties. Pie kongresa ēkas plīvoja arī Latvijas karogs, un gluži sveši jau mēs arī vairs neesam: Brazilijas pārstāvis zināja stāstīt par latviešu kolonijām viņa zemē, kuriem tur esot laba slava, un Austrālijas delegāte sastapusi latviešus turienes nometnēs.

Nākošas kongress paredzēts Īrijā, un Jiddish centra pārstāvis no Ņujorkas, Sahaira Šusters, kas pats dzimis Kauņā, lika priekšā tematu Mazo tautu literātūra. Pēc tradicijas to noteic uzņemšanas zemes Penklubs, bet cerams, ka Šustera ierosinājums būs pieņemams arī īriem kā mazai tautai.

Kā parasts, notika arī dažādi izbraukumi un sarīkojumi, kuriem bija krietni lielāka piekrišana nekā darba sēdēm, un šeit tad arī varēja brīvi risināties domu izmaiņa ne tikai literāros, bet arī politiskos jautājumos.

Arnolds Skrēbers

IZTURĪGĀKAIS KOLORĀTŪRSOPRĀNS

48. g. v. Lidija Ponsai,liekas, ir izturīgākā kolorātūras balss pasaulē. Viņas balss fenomenālās augšas saistījušas visplašāko uzmanību. Pag. nedēļu viņa Amerikā uzsākusi vasaras koncertu sēriju Red Rocks amfiteātrī, kurā vietas 10.000 klausītājiem. Lai gan koncerts bija izsludināts pl. 8,15 vak., laužu jūra teātri ielenkusi jau pl. 6 nemot līdz sviestmaizes un atspirdzinājumus. Dziedātāja, kas ir pazīstamā amerikāņu dirigenta Andreja Kastelenaca sieva, gatavojas apmeklēt arī Franciju, lai pēc tam atgrieztos Amerikā un dziedātu Metropolitena operā. Par katru koncertu dziedone saņem 4.000 dolaru, bet pēdējos 10 gados apgrozījusi 2 milj. dolaru. Pati varot dziedāt kolarātūrā. cik ilgi vien vēloties. Ja viņa no skatuves aizietu, publika būtu loti izmisusi.

Gundārs Grīslītis

NEREDZAMĀ

Ir atkal vakars — smaida divas lūpas,
Un dzirdu balsi, tikai runātājas nav,
Un nemierīgs es domas projām raisu.

Smej acis šķelmīgas, un jūtu viņas roku,
Kas viegli pārslīd plecam noglāstot,
Bet velti tumsā acis stāvu lenc.

Pār pieri noliecas man vieglas matu dūjas,
Čukst ausī balss, tik tuva, pazīstama!
Un pazīstu nu viešņu negaidīto . . .

Ir atkal vakars — smaida divas lūpas,
Smej acis šķelmīgas, un jūtu viņas glāstu,
Pār pieri noliecas man vieglas matu dūjas.

Ir viesos nākusi pie manis — Mīla.

Jaunkanadiešu Mākslas Kluba problēmas

„Kas reizi vien, kas reizi vien ir noliecies pie dailes akas . . ." tā dzejā teica Akurāters par mākslinieku. Un, to pazīdams, viņš runāja patiesību. Kas reizi gleznojis, „pārdomu pīpi" uz savas studenta istabiņas sienas, tas tā neaizmirsa darīt, sēžot bunkurā pie aizkurinātas krāsniņas vai blāvā sveču gaismā; bieži tur krāsas iemirdzināta Latvijas saulīte bija cilvēka skatam vienīgā iespējamā saule. Mākslinieks neatstāja savu otu Vācijā — ne nožogotā gūstekņu nometnē, nedz arī viemuļo baraku ciemos. — Siļķe un kukuruzas maizes klaips bija skumjs, bet tomēr iedvesmotājs klusās dabas objekts. Anglijā, Beļģijā dzīvokļu krizes rēgā mākslinieks, iespiests starp savas un kaimiņa gultas galiem, atritināja savu audeklu; arī tur viņš prata atrast telpu savai sapņu ielejai, vai arī viņa biedrenes, vientulības, vaigs atklājās svinīgā brīnumā. Ja pēc gadiem Dieva svētītā zeme Kanada ir tam apsolījusi brīvību un plašumu, tad reizē tā nav arī aizmirsusi skarbi brīdināt ikvienu mākslinieku: tā ir reizē arī spožo un vizošo elku zeme. Un tie ieskatījās viltīgi kā maldugunis, kur mākslinieks cauri gadskārtām jau tik ilgi ir skatījis savus ideālus drūpam. Taču mākslinieks ir tikai viens un savs ceļš. Ja Toronto, Jaunkanadiešu Mākslas Klubs, ir nodibināts kā tāda ceļa meklējums un mēģinājums to atrast, un ja tas spējis pastāvēt jau dažus mēnešus, tad jālūdz Dievs, lai tas arī turpmāk pastāvētu, kaut vai ar to vien, kas jau tagad sasniegts. Lai ikviens zinātu, ka tās ūdens lāses, ko viņš jūt pie sava vaiga, kopš pieliecies pie dailes akas savā dzimtajā zemē, še var kļūt savāktas kopā no visas vecās Eiropas. Lai ikviens mākslinieks zina, ka viņš še var kļūt iedēstīts kā jauns stāds no veca Eiropas mākslas koka. Fakts jau ir noticis, ka tam jau ir dots vārds. Nav jāšaubās, ka vecās Eiropas skolas spēs dot šim vārdam spēku. Bet vienlaicīgi ar to ir noticis fakts, ka publicistam jānosvītro vārds nacionālitāte un tā vietā jāmin — dažādas skolas. Mākslinieka tas izraisa jaunas problēmas. Tas prasa kalpošanu, rezignētu un līdzīgu tiem, kas kalpo Dievam: Tā viņš arī tiks uzlūkots, neatkarīgi no tā, kas ir kalpotājs, bet kā viņš savu sūtību veicis. Jo tomēr mākslā sava mistika grib būt tādu spēku cienīga; tā prasa atteikšanos no personiskā, bet par to tā kā Dievs ļauj sevi pielūgt ikvienā valodā. Bet līdztekus dažādiem atzinumiem jopriojām paceļas problēmas, kas kļūst atklātas un diskutējamas šai jaunā internacionālajā mākslinieku sabiedrībā. Diskutējamas tās ir arī ikvienam latviešu māksliniekam, pat pa daļai ikvienam latvietim: — Cik tālu ir vēlams, lai latvietis ietu tur līdz? Vai gan tautietis — mākslinieks, kas jau veselu gadu rindu pavadījis svešu ļaužu un valodu burzmā, nezinātu, cik tīkami ir iegriezties savā dievnamā?

V. Z.

Priednieks Kavarra dziedās Vācijā

Arturs Priednieks—Kavarra

Sakarā ar Artura Priednieka-Kavarras pirmo koncertu Toronto, kas notiks piektdien, 25. jūlijā, Kanadas leģiona zālē, 22 College ielā, dziedonis par savām gaitām un nodomiem mums raksta: „Darbs Gustava Adolfa kolledžā nav grūts, apmēram 3—4 stundas dienā. Vasarā trīs mēnešu atvaļinājumu izmantoju koncertiem. Amerikā no dziedāšanas skolotāja prasa, lai tas būtu teicams dziedātājs. Tāpēc man vienmēr jābūt labā „formā." Pēdējos četros gados esmu dziedājis 60 koncertos. Lai gan koncerti lielāko tiesu organizēti amerikāņiem, dziedāts arī latviešiem: Minneapolē, Čikagā, Grandrapidos, Indianopolē, Des Moines, Fargo, Omahā un daudzās citās vietās. Ar sava Toronto impresārija E. Keiša gādību pašreiz gatavojos garākam ceļam uz Toronto, lai tautiešiem parādītu, ka esmu vēl dzīvs.

Toronto koncerta programmā dziedāšu skaistākās latviešu dziesmas un operu ārijas no sava izlases repertuāra. Piedevām vedu līdzi otru programmu, jo ar tiem koncertiem ir tā, ka bieži piedevās nākas dziedāt dubulti. Turklāt nav noslēpums, ka tikai piedevās dziedoņi paraduši dot izcilākās dziesmas un ārijas. Arī es Amerikā esmu pasācis tā darīt. Daži saka, ka tas esot grūtāki. Tam es gribētu arī piekrist. Pēc koncertiem Toronto un Hamiltonā enerģiskā mūzikas mīļotāja Dr. Lietuvieša kundze noorganizējusi veselu seriju koncertu Klusā okeana piekrastē, kurp došos ar savu ģimeni pēc Kanadas apciemojuma. Lielākais pagodinājums, ko nupat saņēmu no Vācijas, ir Štutgartes raidītāja direktora aicinājums nākošajā mūzikas sezonā dziedāt Rietumvācijas koncertturnejā, kas būtu pieslēgti radiofonam. Aicinājumu pieņēmu, un šīs vasaras koncerti būs sagatavošanās Eiropas ceļojumam. Kolai par sevi vēl saku Esmu pregcējies joprojām tikai vienreiz — ar to pašu Birutu. Man ir trīs bērni. Arī suns un, kā pieklājās bijušam dīpītim Amerikā, ledus skapis, vejas mašīna un, kā saka Anšlavs Eglītis, arī braucamie rati uz gumijas riteņiem. Pēdējie gan jau vairākkārt apmainīti. Šī garžo, dzīves prieku grūtsirdība nevajā. Arī drēbes der. Ar dzīvi esmu apmierināts un ceru savā Toronto un Hamiltonas koncertā savus maizes un sviesta „devējus" — publiku apmierināt tāpat kā senos, labos laikos" beidz savu atjautīgo vēstuli Arturs Priednieks — Kavarra un piezīmē: „uz redzēšanos koncertā!"

KULTŪRAS APSKATS

Ernests Hemingvejs sarakstījis jaunu grāmatu, kas iznāks 8. septembrī ASV. Tomēr arī šoreiz tas nebūs ilgi gaidītais „lielais romāns," par ko jau vairākus gadus raksta un runā literārās aprindās, un ko ar ilgošanos gaida lasītāji un izdevēji. Jaunā Hemingveja grāmata sauksies The Old Man and the Sea, un tā būšot gara novele vai īss romāns.

*

Apdāvinātais novelists Tālivaldis Dangavs, kas trimdu vada Buenosairesā, kārto savu pirmo noveļu krājumu Strandējušo sala, kur darbība galvenām kārtām risināsies Paragvajā. Dangava spilgtais talants sola daudz mūsu literātūrai nākotnē.

*

Par Filadelfijas literāro darbinieku grupas jaunās valdes priekšnieku ievēlēts St. Jaundzems, par locekļiem — Karola Dāle, Gundega Miesniece, Fīlips Andersons, Jonass Miesnieks, Valentīns Bērzkalns, Dr. K. Rūsa, Ed. Sūna un V. Zalts. Grupa rosīgi rīko literārus vakarus, koncertus un priekšlasījumus.

ROMĀNS

47. turpinājums

Bet kur palika Ičēnu māju saimnieks, rads un pagastā iecienīts darbinieks, kur bagātie Ķeiri, lepnie Jumurdi, Aplāļi un Sūri? Kur Pulgu māju saimnieks, Gauru Hortenzes jaunkundze? To nebija. Un labi, ka nebija, nebija stīvuma un svinīgu seju.

Jau pie pirmās degvīna glāzes, kuru visi iedzēra siltuma pēc, Kadiķis jutās kā pats savās kāzās, pat vairāk — pie tik grezna galda viņš bija sēdējis tikai vienā sapnī.

„Būsim šovakar priecīgi. Kristaps Putns mums savā pēdējā reizē vēlējis dzērienus un ēdamo. Pieminēsim aizgājēju ar labu, un tādēļ sveikas visapkārt!" Kadiķis apkampa savu nīgro sievu un pacēla otru glāzi.

Daži nedroši skati paklīda uz brāļu Kamrādu pusi. Kā nekā viens no viņiem bija Skopā Putna krustdēls, bet brāļi smaidīja un arī cēla glāzes. Tā nu bija dzīva zīme. Patiesi, pie šī galda neviens nav nācis tūst un klusu sērst.

Un, galu galā, kurš gan nezina Kamrādus, viņu zirgus un, dzeltēnos atspeŗu ratus, vai arī pinkainā kažoka segtās kamanas? Tie slaveni dzērāji, plenči, tēva daudzo māju putinātāji. Uzpūtīgā Kamrādiene gan sēd uz viņu galvām kā īsta velna māte, neļauj apsievoties, visas saimnieku meitas par muļķām, nabagām, bet uzpūtībā jau iedūrusies adata, plok lepnība — vienas mājas jau pārdotas — he, izūtrupētas. Un vai melnīgsnējais aptiekeris Dzēbele arī nav prieka mīlētājs? Jāsmej ūsā, viņš savā mūžā jau paspējis apglabāt trīs skaistas sievas, un ceturtā pašreiz tīstās blakus. Tāpat apvītusī Bezgaliene, kaut tai precētas meitas un daži mazbērni — viņa nupat atvedusi sev no Kurzemes brašu iegātni. Un aiz Bezgalienes, vai tā nav mīļigā Tāļu Anna — kur citiem beidzas galva, viņai sākas viduklis — ērts un plats viduklis, vienmēr pilns jaunām dzīvībām. Kamēr Tāļu paps šņūc mutautā degunu un bola acis asinsdesās — Anna smaida platu smaidu un gaida galdam vidū uzdīgstam sērdienes pasakas garo pupu, skatās tieši pupu bļodā. He, atkal jāsmej, — Dieva piemeklēti mazsaimniecidā. He, bērni dzimst kā truši, drīz māja sprāgs pušu aiz pilnuma — — bet tukšās klētis vējš grasās aizpūst pasaulē. Atbraukuši labi paēsties. Aiz Tāļu papa, blakus Sigurienei, sēd Jaunsvirlaukas Pūtelis. Vareni uzposies, stīvajā apkaklē ne pagrozīt galvu. Sēd kā baznīcā, bet pāri vaigam plāksteŗu krusts. Suņu nagla? Sievas maigā buča? E—he—he, iestāstiet ko citu, Kadiķis labi zina, kur un kad var palaist vaļsirdīgāku vārdu.

Tā aiz pieklājības viņi gan drusku pieminēja mācītāja runu, vēju, kas vēršas vētrā, bet acis jau skatījās, kuŗai bļodai ķerties klātu.

Kadiķis bija tas, kas izdomāja galda galā atbrīvot Kristapam goda krēslu.

„Nē," teica domīgais Vagulis, „Putnu saimniekam bija pašam savs iemīļots sēdeklis." Un cauri blakus istabām izlīgoja ķeburainu muguru atzveltnes krēsls. Bērnieki to apsveica paceltām glāzēm: „Nāc un sēdies mūsu pulkā!" Vagulis, lūkodamies krēslā kā dzīvā saimniekā, — „Jums nu labi, nav vairs ko gaust un raizēt. Kristības un bēres ir cilvēka mūžā sākuma un gala svētki."

„Jā, dzīvīte pagaist ātri," Kadiķis atmeta galvu un izdzēra glāzi. Viņš cēla arī ceturto un sesto. „Dzīvīte ir īsa kā sprungulis ar strupu galu, vai ne tā?"

Visi smējās. Tērzēdami un atplaukdami aizvien skaļāki, viņi iekoda pa aukstam cūkgaļas gabalam ar stipro sinepi vai sīvo mārrutku. Dzēbeli priecināja sutinātais maigi iesārtais šķiņķis, bet sievietes labprātāk kāroja uzzināt, kas slēpjas bļodās zem biešu ripiņu rozēm, selerija vai pētersiļu lapām — un tā skaistie salātu rotājumi samaisījās neglītos rakņājumos.

No virtuves uz brīdi iespurdza Katrīne ar Griguļa kundzi. Te viņām bija jāsaskaita viesu galvas, te jāaplūko, vai kādam kā netrūkst, bet visbiežāki viņu bažīgie skati atdūrās pudelēs, kas acīm redzami placināja savu saturu, un daža tukša jau ripinājās pagaldē.

Bērnieki dziedāja Kristapa Putna godam dziesmas.

„Brīdi, laiku man dzīvot — nedzīvot saules mūžu,
Ūdeņam, akmeņam — tam dzīvot saules mūžu."

Visi savilka pieres, skatījās viens otram gaŗām:

„Bērza sieksta sapuvusi, tāsis vien palikušas,
Nomirt bija, sapūt bija — vārdiņam še palikt."

Galda pakava liekumā sēdēja vecas māmuļas, viņu vidū arī Zeķiene. Viņai nepatika tik melnas dziesmas. Viņa izslaucīja acu valgumu un drebināja balsi tālāk:

„Tec, pelīte, caur zemīti
Ar to mazu grāmatiņu,
Nes manai māmiņai
Simtu labu vakariņu.

Kristapītis bija labs zēniņš, cik reižu auklēts. manās rociņās šūpots."

Bet tādas runas neviens negribēja klausīties — kas nu Skopais Putns par zēniņu!

Dziesmas vairs nedziedāja. Un kad Bezgaliene bija plaši izstāstījusies par savu dīvaino sugas govi, kas vienmēr grib buļļa, bet nedod teļa, Kadiķis atkal aicināja iedzert.

Vagulis nemierīgi sagrozījās: „Kur nu tā steigties, ziemas gaiļi nemodina agram darbam." Un Bezgaliene, kuŗai patika runāt, tūlīt nāca talkā ar citu bēdu stāstu par pirmo pūra ķēvi, bet viņa stāstīja gausi, šad tad ķerdama atpakaļ, un Bezgalienes ķēves dēļ te neviens nebija braucis. Tādēļ vīri sāka atkal pētīt pudeles un izmest vārdus par salto āra laiku, kas gausinot valodu.

Vagulis pameta nelaimīgu skatu uz Griguļa kundzes pusi, un, nekā labāka neapjēgdams, teica: „Uzdziedāsim kādu jautrāku dziesmu. Par krauklīti, vai . . ." Dziedāja arī, bet sirsnība dila, dažam jau sejā ievilkās ikdienas pelēcība, jo garo ziemu un īso vasaru ļaudīm bez dzeramā nekarsējās prāti. Dziesmas vidū Bezgaliene nopūtās: kā aiziet gadi. Tagad tikai kavējies atmiņās. Nopūtās arī Tāļu paps: nez', kā mūsu meitenēm?

Dieva laime, ka iepeldēja meitas ar kūpošu kāpostu bļodām un brūni apceptām zosīm.

„Pi tu, kas man lika tik daudz sarīties cūkas galu, aukstu nēgu," Dzēbele nožēloja vēderu. Nu visi atkal atžirga, krāva šķīvjos treknos kāpostus, laida no rokas rokā mērču traukus un sprieda — ir gan skopajam Putnam labi baŗotas zosis. Sarunas norima šņakstos. Kadiķienes smakrs spīdēja taukos, Vagulienes pilsētas māsa grozīja pirkstos zoss kāju un cirta zobus brūnajā stilbā — kaŗa gadi pagaisuši krietni sen, taču ne visiem rocība atļauj šķiesties zosu cepešiem. Nu jā, zināms, Kamrādos, gan katrām brokastīm kuļot svaigu sviestu, cepot maizi, bet tie jau vienas dienas dzīvotāji. Kadiķim derdzās tādas plikas izēšanās: „Vieglas smiltis Skopajam Putnam, bet neaizrijieties! Dodiet dzert — arī dzērājam sirds kāro svētku prieka."

Vagulis piesarka, nevarīgi paplēta rokas un izgāja no istabas. Atgriezies viņš nostomījās — „Katrīne tūlīt nesīs." Bet Katrīne pat neparādījās vairs.

„Kristap Putn, tu ēna starp dzīvajiem, tevi saukāja par skopu, Skopo Putnu tevi saukāja. Un nu, kad tu rādi plašu saimnieka sirdi, viņš, šis Vagulis, nenovīdībā noslēpj alus mucas, degvīnu un citus labus dzērienus. Bet vai viņam kāda teikšana par tavu mantu? Saki, vai tās viņa vai tavas bēres?" Kadiķis aizkaitināts pielēca kājās. „Būtu es tavs pusgraudnieks, viesi jau dietu ap mielasta galdu."

Visu mutes atvērās ilgiem smiekliem.

„Smejiet vien, bet tā ir. Es mīlu patiesīgus vārdus. Atbraucu bēres nodzert, ne noēst."

Nu smējās arī Kamrādi. Ja arī brāļi visu vakaru turējās savas kārtas pieklājīgā mazrunībā un neizkliedzās kā Kadiķis, taču arī viņi sāka nemierīgi blenst apkārt, jo pāris glāzes sīvā nemaz nejuta vēderu tauku kalnos.

(Turpinājums sekos).

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. mājās — RI 3670

ZVANĪT NO PLKST. 11 VAK. LĪDZ 8 NO RĪTA

Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos, kā arī **SAGĀDĀ AIZDEVUMUS** nekustamu īpašumu pirkšanai

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE

Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

IMANTA

Apgāds **I M A N T A** sāk izdot

PROF. A. ŠVĀBES VIRSREDAKCIJĀ

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

Šajā darbā būs apvienotas Kr. Barona Latvju Dainas ar latviešu folkloras krātuves savāktajām Tautas dziesmām. Darbs iznāks 12 sējumos. Katra sējuma ievadā latviešu zinātnieku raksti par latviešu tautas dziesmām. Ik sējums aptvers 500—600 lpp, un iznāks katru 2. mēnesi. Pirmais sējums iznāk augusta beigās

Apgāds IMANTA lūdz pieteikties ikvienu, kas vēlētos iegādāties Latviešu tautas dziesmas. Šis pieteikums nav saistīts ne ar kādām iemaksām. Iemaksas izdarāmas pirms katra atsevišķa sējuma saņemšanas.

Piebilstam, ka subskribenti saņems Lt. dz. par ievērojami lētākām cenām, nekā šis darbs būs pērkams brīvā tirgū, bez tam visu subskribentu vārdi būs pievienoti izdevumam

PIETEIKUMI PIESŪTĀMI TIEŠI APGĀDAM

I M A N T A

POSTBOX 292, KOBENHAVN, DANMARK

JAUNĀKĀS LATVIEŠU GRĀMATAS

	broš.	iesiet.
Akurāters J. — PĒTERIS DANGA, romāns	1.50	—
Bērziņš Art. — JĀNIS JAUNSUDRABIŅŠ, monogr.	3.25	4.25
Eglītis Anšl. — LAIMĪGIE, romāns	3.20	3.80
Gulbis M. — THE CHEKA AT WORK IN LATVIA	1.30	—
Janševskis J. — DZIMTENE I—IV, romāns ā	1.20	—
Ķezbere E. — DZIESMA PAR DZĒRVI	—	1.50
Kociņa E. — DĀRZNIECE, romāns	—	2.40
Lesiņš Kn. — LEPNĀS SIRDIS, stāsti	2.30	3.00
Lesiņš V. — DZIRKSTIS, stāsti	1.75	2.40
Medenis J. — MIĶEĻNĪCAS, dzeju izlase	—	3.00
Niedra A. — PASAULES PLAUKSTA, stāsti	2.80	3.40
Rainis J. — PŪT, VĒJIŅŠ, kopoto rakstu I. sējums	—	3.00
Skalbe K. — PASAKAS, kopoto rakstu I. sējums	3.50	4.50
Zeltiņš T. — SLAZDĀ, romāns	2.40	3.00

OLĢERTS DĪĶIS

LATVIEŠU GRĀMATNĪCA, R. 2 WAWERLY, OHIO, U.S.A.

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

LOTUS

Grezni ziedu sakārtojumi ligavām, kā arī dažādām svinībām. Krājumā latviešu keramikas izstrādājumi un tautiskās lelles. Veikals atvērts no plkst. 9.00 līdz 7.00 vak. Svētdienās slēgts

854 BATHURST St., vienu bloku uz ziemeļiem no BLOOR Tel. KE 3884 (292)

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām (995)

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.:

kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK. RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co,

587 Queen St., W., Toronto. Ont. Telef. WA 6812

Mājas, veikali, uzņēmumi, farmas

PĀRDOŠANĀ TORONTO UN ĀRPUSĒ

Māju apdrošināšana, mortgage naudas aizdevumi, dzīvības un auto apdrošināšana, līgumu slēgšanas noteikumi u. c. Izziņas un paskaidrojumus par šādiem darījumiem katrā laikā sniedz:

ARNOLDS BĒRZIŅŠ Tel. PR 5761, 1172 Bay St., Toronto

VIKTORS REBANE Tel 94121, 913 Main St. E. Hamilton

BIROJS ATVĒRTS IK DIENAS LĪDZ PL. 10 VAK., ARĪ SESTDIENĀS UN SVĒTDIENĀS

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

PIEPRASIET

JAUNĀKO

CENRĀDI.

R. Krūkliša grāmatnīca,

1109 E. Gr. River Ave., East Lansing, Mich. USA.

Tikai ar $10.00 iemaksu

Jūs varat iegūt jaunu un modernu

B A K S T Ā M M A Š Ī N U

ar vai bez latviešu taustiņu iekārtas

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149 (204)

LEO M. BROWN R.O.

OPTOMETRISTS

atbildīgs par acu izmeklēšanu. un brilļu piemērošanu

Daudzi latvieši jau ir mūsu kļienti

368 YONGE ST., Tel. WA 6695 Toronto

PIEDĀVĀ:

ST. CLAIR — DUFFERIN APKĀRTNĒ

6 istabu ķieģeļu māju uz Day Ave, ar dārzu, garāžu un iebraucamo ceļu. Silta gaisa apkure ar eļļu. Māju pārdod kopā ar visām mēbelēm, radio aparātiem, tepiķiem, gāzes plītīm. Mēbeles ļoti labā stāvoklī.

IEMAKSA $2.600

DAVENPORT — DUFFERIN APKĀRTNĒ

6 istabu ķieģeļu māju Salem Ave, ar ļoti lielu dārzu (160 pēdas) un iebraucamo ceļu. Silta gaisa apkure ar eļļu, liela virtuve un 3-daļīga vannas istaba.

IEMAKSA $2.500

WOODBINE-KINGSTON Rd. APKĀRTNĒ

8 istabu ķieģeļu māju ar garāžu un iebraucamo ceļu. Silta gaisa apkure ar eļļu, saules istaba, 2 vannas istabas, moderna virtuve.

Mājas cena $13.300

IEMAKSA $4.000 (215)

Dr. H. SCHLEIFER

bijušais Vines hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi

IR PROMBŪTNĒ JŪLIJĀ

583 Bathurst St., Toronto, Tel. RA 6210 (294

Dr. H. FENIGSTEIN

(studijas beidzis Eiropā)

praktizējošais ārsts

372 A QUEEN ST., WEST, TORONTO (room 2)

(Spadina Av. tuvumā)

4,30 -7,00 p.p. vai norunātā laikā RA 9277

Runā franciski, vāciski, poliski un krieviski. (1019)

Zobu ārsts

Dr. J. ABRAHAMSEN

Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,

372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave Tel. WA 9354 Toronto (30)

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūri

Tel. birojā — KI 4989, dzīvoklī — MI 9352

MĀJSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!

Installē visāda veida eļļas apkures, burnerus, silta gaisa un ūdens apkuri, kā arī gāzes un ūdensvadus ierīko un labo.

GARANTĒTS DARBS —. ZEMAS CENAS — ILGGADĪGA PRAKSE

Ā D O L F S L A G Ū N S

964A Bathurst St., Toronto, Ont., tel. ME 6583

Visas jaunākās un iepriekšējās

GRĀMATAS

arī pa pastu

PIEPRASIET KATALOGU

P. Avotiņš

GRĀMATU VEIKALS

854 Bathurst St., (Lotus puķu veikala namā), Toronto, Ont. Canada (36)

FOTOLABORĀTORIJA

J. B I R N I S

Attīsta jūsu filmas, plates, kopē un palielina

RŪPĪGS DARBS!

3 HURNDALE AVE, GE 8120 Toronto (955)

Pieņem pasūtinājumus

DĀMU UN KUNGU APĢĒRBIEM

V. KUČĀNS

94 GLOUCESTER ST., Toronto, Ont.

Katru dienu no plkst. 8—21

10 proc. atlaide visiem pasūtinājumiem jūlija un augusta mēnešos (989)

FOTO STUDIJA

OSKARS A S M E N I S

1248 Mackay St., Apt. 1 Montreal, P. Q. Pilsētas centrā. Tel. WE 5543.

Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieri, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

Sakarā ar DV Hamiltonas noda ļas II. pusgada darbības pārskatu un vairāku valdes locekļu atteikšanos un dzīves vietu maiņu, līdzšinējā nodaļas valde atzīst par nepieciešamu sasaukt š. g. 19. jūlijā, **plkst. 18.00, 16 Market St.** (Agronomiskā biroja telpās)

PILNU BIEDRU SAPULCI

ar šādu darba kārtību:

1) Atklāšana un amatu personu vēlēšanas.

2) Valdes un rev. komisijas ziņojumi.

3) Valdes vēlēšanas.

4) Sporta kopas jautājumi.

5) Dažādi jautājumi.

Ja noteiktā laikā neieradīsies vajadzīgais biedru skaits, tad plkst. 18.30 turpat notiks otra biedru pilnsapulce ar iepriekšējo darba kārtību; sapulce būs tiesīga pie katra ieradušos skaita.

DV HAMILTONAS NODAĻAS VALDE (222)

PAVASARA MAIZNĪCA

398 QUEEN ST., E.

REGULĀRI PIEGĀDĀ JŪSU PASŪTINĀJUMUS MĀJĀS

Zvanīt EM 4-4993 un pēc plkst. 7 vak. LL 4235 (2a)

S. L O C Ā N S

izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās LL 9053, Toronto Montrealiešu ievērībai!

IZDODAMAS 2 lielas nemēbelētas istabas, arī ģimenei ar bērniem. 10 Gwynne Ave, Park Deel, Toronto, tel. LL 3797, zvanīt pēc plkst. 5 pp. (211)

IZDODAMAS 2 mēbelētas istabas un garāža Gerrard E, Toronto (pie Parliament St.) tel. RA 3014. (226)

IZDODAMAS 2 glīti mēbelētas istabas, atsevišķi vai kopā, ar vārīšanas iespējām. Zvanīt vakarā Toronto HA 4501. (207)

KUNGIEM izdodamas 2 labi mēbelētas istabas. Pilna pansija. Labā rajonā un laba satiksme. Latviešu mājā, lūdz zvanīt no 4—7 vakarā, Toronto, RI 4650. (210)

VIENA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu izdodama vienai vai divām personām. Concord un Bloor rajonā, Toronto. Zvanīt KE 1021. (229)

IZDODAMA mēbelēta istaba 2 personām, ar ledusskapja un veļas mašīnas lietošanu. Toronto latviešu mājā, 13 Rowland St., satiksme ar Annette autobusu. (212)

IZDODU 1 mēbelētu istabu 1 vai 2 kungiem ar vai bez pansijas. Lūdz zvanīt, Toronto RO 1462. (213)

IZDODAMA mēbelēta istaba Pape un Danforth rajonā, Toronto, tel. GL 1727. (208)

IZDODAMA 1 mēbelēta istaba 1 vai 2 kungiem ar vai bez pansijas Toronto. Pieprasīt pa tel. RO 1462 (182)

LIELA istaba ar pusvirtuvi dažādi mēbelēta (silts ūdens, veļas mašīna un ledus skapis), izdodama 2 vai 3 pers. ģimenei. GL 2043, Toronto. (215)

LIELA mēbelēta istaba izdodama 2 personām ar virtuves lietošanas iespējām. Zvanīt Toronto tel. — EM 4-8614. (216)

Bruno Puriņš

Member of the Toronto Real Estate Board

Piedāvā bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus Toronto un plašā apkārtnē, kā arī sagādā naudas aizdevumus un apdrošināšanas polises

MĀJU PĒRKOT PĀRBAUDIET MŪSU pārdodamo māju sarakstu

Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

JOHN PENTURN & SON

Member of the Toronto Real Eastate Board

348 EGLINTON AVE, W.

Tel. birojā: RE 0383, RU 1-0883. Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2790

ŠĪS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMI TAUTIEŠIEM:

ST. CLAIR — BATHURST rajonā $3.500 IEMAKSA; pilna cena $18.500 desmit istabu māja. Dubultķieģeļu. Centrālapkure ar eļļu un garāžas iespējas.

Restorāns SPADINA un DUNDAS rajonā $8.000 pilna cena, jāiemaksā $4.000. Liels apgrozījums. Ārzemnieku klientūra.

LATVIEŠU KONSULTĀTĪVAI KOPAI NEPIECIEŠAMI

Latviešu Konversācijas Vārdnīca un grāmatas: Baigais gads un Es viņu pazīstu, kā arī trimdas laikrakstu komplekti

Tautiešus, kam minētās grāmatas un laikrakstus būtu iespējams pārdot, lūdzam to paziņot Kopai, uzdodot grāmatas nosaukumu, laikrakstu gada gājumu un to cenu

Piedāvājumus lūdz adresēt: (209)

LATVIAN CONSULTATIVE PANEL, 45 East 51 Street, New York 22, N.Y., U.S.A.

MĒS RUNĀJAM LATVISKI —

H A S H M A L L A P T I E K A

Pēc receptēm izgatavo visādas zāles un sūta arī uz Eiropu

Informāciju sniedzam par brīvu

Mums krājumā medicīniski termometri ar Celsija iedalījumiem

TEL. EM 4-3165 315 DUNDAS W, TORONTO (459)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. **Daugavas Vanagu pārstāvniecība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.**

2. **ASV:**

A. Lācis, DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., Yellowstone 2-7843.

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

A. Bilmanis, 5710 64th Pl., East Pine, Riverdale, Md.

M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 924 Beehike St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

O. Dīķis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.

E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saliešanas zālē.

F. Bubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417. Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash, D. C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuce, N. Y.

J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln„ Nebraska.

G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str. Milwaukee 6, Wiskonsin,

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton 9151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.

Rev. J. Turks, 1251. W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. **KANADĀ:**

P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.

I. Batraks, P. O. Box 1696 Sta. C. Toronto 3, On.

A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.

Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā 123 Huron St., Toronto, Ont.

V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.

E. Jurkevskis, 498 York St., Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2960

Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.

A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596

Maria Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.

Arturs Kivlits, Hurdman's Bridge, Box 154, Ottawa, Ont.

L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884

K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziedipš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns, 5745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

3. **Vācijā**

Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kaserne.

Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. **Anglijā**

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-

5. **Francijā:**

Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. **Dānijā:**

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. **Zviedrijā:**

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.

Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. **Austrālijā:**

DV Sidneja nodaļa, Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šilin.

Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

Mr. A. Priedītis, grāmatnīce „Rīga", 74 Judd St., Mortdalo, Sydney.

9. **Venecuelā:**

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimstris 15,40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus adresēt

DV PĀRSTĀVIBAI TORONTO

LATVIJAS AMATA MEISTARA

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus latviešu gaumē

Filmas attīsta un kopē

TEL GE 0756

445 PAPE AVE TORONTO

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu dievkalpojums 20. jūlijā, pl. 11.15 Betlēmes baznīcā. **Māc. A. Ozols.**

Detroitas (Mich.) Kristus ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojums notiks 20. jūlijā, plkst. 2 pp. Christ Evangelical Lutheran Ch., 3rd un Philadelphia ielu krustojumā.

Draudzes un mācītāja adrese: 1808 Elsmere, **Detroit** 9 Mich., Dean **A. Birnbaums, tel. VI 18774.**

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis (jaunā dzīves vieta) 99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. tel.: 70136). **Sadberijā, 27. jūlijā, plkst. 1 pp.; Otavā 17.—20. jūl.** (iesvētīšanas dievkalpojums 20. jūlijā).

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland St., Winnipeg, Man.) **Vinipegā, 27. jūlijā, pl. 2 pp. dievkalp. sv. Pētera baznīcā.**

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Street, London, Ont.). **Sv. Catharinā, 20. jūl., plkst. 3 pp. dievkalp. Kristus b-cā; Londonā 27. jūlijā, plkst. 4pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Niagara Falls 2. aug. pl. 6 vak. dievkalpojums Pāvila baznīcā.**

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont., tel. 93410). **Hamiltonā Trīsvienības baznīcā** (18 Victoria Ave So). **20 jūlijā, pl. 6 vakarā dievkalpojums bērniem, pl. 7 vak. pieaugušajiem. Jaunatnes sanāksme 24. jūlijā, plkst. 7 vakarā.**

Māc. A. Briedis (17—8th Str. Noranda Que.). **Virdžinijtaunā, 20. jūlijā, plkst. 1 p.p. (Angl. b.); Norandā, 20. jūl., pl. 5 p.p. (United b.).**

Sv. Jāņa Ev.-Lut. Latviešu Draudze, Toronto. Baznīcā 274 Concord Ave, **Mācītājs Arnolds Lūsis;** 50 Dewson St., tel. LO 2510.

Dievkalpojums 27. jūlijā, plkst. 4 pp.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, tel. MI 1873, baznīcā — PR 1563, **Toronto** sv. Andreja baznīcā, 27. jūlijā, pl. 11 no rīta.

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton. Alta; t. 41890) **Letbridžā, 20. jūlijā, plkst. 3 pp. Kristus Trīsvienības baznīcā. Kalgarijā, 27. jūl. pl. 5 pp., dievkalpojums Pirmā lut. baznīcā. Edmontonā, 2. aug., plkst. 7. vakarā dievkalp. sv. Jāņa baznīcā.**

Māc. A. Gaudiņš (45000 Grand Blvd. Montreal Que.) **Montreālā 27. jūlijā pl, 4 pp. dievkalpojums Redeemer baznīcā;**

Māc. K. Avotiņš (1091 W. 8th Ave, Vancouver 9, B. C.) **Vankuverā, 20. jūlijā, pl. 5 pp.**

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

DEMOKRATI MEKLĒ STIPRO VĪRU

Mīdami republikāņiem gandrīz vai uz papēžiem, kas pēc skaļiem strīdiem klusi un žigli izklīst pa visu zemi, nedroši un neziņas pilni tanī pašā Čikagā iesoļo demokrati, lai izraudzītu nākamajām prezidenta vēlēšanām savu kandidātu, kas būtu piemērots visas nācijas demokratiem, un galvenais, kas spētu „sist" Eizenhaueru.

Demokrati, kas līdz ar Franklina Rūzvelta uznākšanu politiskā arēnā, nepārtraukti 20 gadu ir saimniekojuši Baltajā Namā, ne bez pamata nobažījušies. D. Eizenhauers, kura slava saplauka pēc spožajām uzvarām II Pasaules karā, kļuvis ļoti populārs visā valstī. Par viņu sajūsmināti arī daudzi demokratu partijas mazie locekļi. Līdz vēlēšanu dienai vēl turpat 4 mēneši laika. Ar to pietiek, lai arī politikā vēl rastos daudz jaunumu, bet pašreiz ir grūti iedomāties, kas varētu pieveikt Eizenhaueru.

Visas zemes demokratu delegātu lielsapulce Čikagā notiks tanī pašā amfiteātrī, kur risinājās dramatisko momentu bagātās republikāņu politiskās kaujas. Paturot vērā, ka starp 55 milj. balstiesīgo amerikāņu, kas parasti piedalās vēlēšanās, ap 15 miljonu ir neitrālo, kas nepēta kandidāta piederību pie partijas, bet gan paša kandidāta personību, arī demokratiem ir izšķirīgi svarīgi dot kandidātu, kas var vākt kuplāku ražu no šī neitrālo aploka. Lai to gūtu, jāizraugās populāra personība. Ne jau velti demokrati lika Eizenhaueram netieši saprast, ka viņš būtu itin labs demokratu kandidāts.

Pašlaik demokratu rīcībā ir prāvāks kandidātu birums, nekā tas bija republikāņiem, bet nav viņu starpā tāda, kura vārds būtu slavens visā nācijā. Ir gan atsevišķo novadu mīluļi, bet tie sastop vēsumu citu zemes nostūru demokratu varenajos.

Nezinādami, kas būs republikāņu kandidāts un visu laiku klusi cerēdami, ka tas nebūs populārais Eizenhauers, demokrati arī diezgan pakūtri nodarbojās ap sava kandidāta meklēšanu vai atsevišķa vīra favorizēšanu. Nepiepildījās viņu cerības, ka republikāņu partijas vecā gvarde tomēr izvilks Taftu,ko demokratiem būtu daudz vieglāk sakaut nekā Eizenhaueru. Demokratu konvents sākas pirmdien.

Kas pašlaik demokratu sarakstā?

Ilinoisas valsts gubernātors Adlais Stīvensens ir ļoti spējīgs un reprezentābls vīrs, to kā pirmo vēlētos līdzšinējais prezidents Trūmens un partijas nacionālā komiteja viņu akceptētu par Baltā Nama saimnieku. Nav domājams, ka konvents viņu noraidītu. Taču pats Stīvensens jau atkārtoti teicis nē. Neoficiāli viņš izteicies, ka varbūt kandidētu, ja republikāņi izvirzītu Taftu,bet ne tad — ja Eizenhaueru. Stīvensens,kā redzams, labāk vēlas kandidēt uz drošo Illinoisas gubernātora posteni, nekā mesties plecos ar stipru pretinieku Eizenhaueru un bez cerībām uzvarēt.

Ja neizdodtos pierunāt Stīvensenu savu „nē" mainīt uz „jā", tad nākamais spēcīgākais ir Averels Herimens. Viņš arī ir piemērotāks kampaņas vajadzībām. Herimens vienlīdz labi pazīst ir ASV iekšējo, ir ārējo politiku, kamēr Stīvensens ir balta lapa ārpolitikā.

Priekšvēlēšanās gan vislielāko popularitāti ir guvis Tenesijas senātors Kifovers. Varbūt tas arī tādēļ, ka citi demokrati, gaidīdami, ko izraudzīs republikāņi, nav nemaz centušies vākt delegātus.

Starp nopietnākajiem Trūmena pēcnieka stāvokļa tikotājiem vēl minams senātors Rassels, kas esot palicis vecpuišos tādēļ, ka visu laiku ziedojies politikai. Gatavību kandidēt izteikuši arī: baptistu ticīgais senātors Kars, viceprezidents Bārklejs, Konektikatas senātors Mekmahons, kā arī Teksasas senātors Reiberns.

Ikvienam no jau zināmajiem ir javi plūsi un savi mīnusi, taču tiezin, vai kopsapulces locekļi varēs daudz meklēt vājās un stiprās puses, būs vien pašā pirmajā vietā jāliek: Labākais ir tas kandidāts, kam lielākas izredzes sakaut republikāņu Eizenhaueru.

Eizenhauers pieteic krusta karu par mieru un labklājību

Tieši sešas stundas pēc tam, kad bija konstatēta viņa izraudzīšana visaugstākajam postenim, ko partija var uzticēt saviem locekļiem, ģenerālis Eizenhauers ieradās lielajā sanāksmes hallē, lai, uzņemoties jaunos pienākumus, teiktu runu un tiktos ar delegātiem. Vēl košāku smaidu sejā nekā citkārt, miljonu amerikāņu dievinātais Aiks līdz ar savu uzticamo pavadoni Meimi draudzīgi atmāja sajūsminātajam apsveicēju pulkam. Sajūsmas saucieni brīžiem saplūda šūpojošās šalkās.

Aikam ir ko priecāties, jo grūtākais šķērslis ceļā uz Balto Namu — viņa sacensonis Ohaio senātors Tafts nu ir pārvarēts. Ģenerāļa kampaņas štāba locekļu bažas par Eizenhauera un Tafta sacensības iznākumu liecināja, ka viņi daudz vairāk norūpējušies par nomināciju nekā par pašām vēlēšanām. Dzirdot valodas, kas nāk no ļaužu mutēm, lasot lasītāju vēstules laikrakstos un vērojot daudzas citas pazīmes, kas visas liecina par amerikāņu piekšeršanos Aikam, ir jātic, ka viņa ceļš uz Balto Namu būs daudz gludāks nekā uz Čikagu.

Ir izskaidrojama aktīvo republikāņu, it īpaši jaunās audzes sajūsma, jo nu beidzot ir vīrs, kas spēs pārtraukt demokrtau 20 gadu ilgo domināciju nācijas vadībā, atbrīvojot vietu republikāņiem.

„Uz jums tūdaļ runās nākamais Savienoto Valstu prezidents," teica lielās kopsanāksmes vadītājs Kongresa loceklis Martins, pieteicot ģenerāļa uzrunu.

Savā runā, ko daudzkārt pārtrauca skaļi piekrišanas sumināājumi, Eizenhauers uzsvēra, ka viņš ļoti labi apzinās milzīgo atbildību, ko uzliek pienākums vadīt krusta karu par mieru un labklājību Amerikā un visā pasaulē. Īsos vārdos konstatējis, ka līdzšinējā demokratu valdība valdījusi par ilgu un lāvusi sazelt daudzām negatīvām parādībām, kas ved nāciju pretim postam, viņš atzina, ka ir jāpārtrauc neveiksmes, netaisnības, saimnieciska chaoss un nācija un visa pasaule jāatgriež uz augšupejas ceļa. Republikāņi ir sagatavoti to darīt. Taču, lai liktu lietā visus labos nodomus, ir vajadzīga uzvara pašās vēlēšanās.

Vajadzīgs vairāk republikāņu, kas tautas labumu stāda pirmajā vietā, vairāk viņu valstu valdībās, vairāk senātoru, vairāk Tautas Vietnieku nama locekļu un, saprotams, republikānis arī Baltajā Namā. Vēl liela cīņa stāv priekšā. Tā sākas šodien.

„Likšu visus savus spēkus lietā un neko neatstāšu rezervē," teica ģenerālis, „lai mēs uzvarētu. Jau tūdaļ izstrādāšu cīņas taktiku un tagad pat varu teikt, ka mēs iesim pie savas tautas locekļiem ikvienā savas zemes novadā, runāsim ar viņiem aci pret aci, skaidru vīru valodu. Mums ir jāuzticas savai tautai un ar savu darbu jāpanāk, ka viņa uzticas mums.

Nobeidzot, Eizenhauers atklāja, ka viņš jau ticies ar senātoru Taftu, gubernātoru Vorrenu un trešo kandidātu Stasenu. Mēs strādāsim visi kopā, tad nekas nevar novērst mūsu uzvaru.

Pats Dievs ir devis izdevību strādāt nācijas labumam, šo izdevību nedrīkst palaist garām."

Ilgi un sajūsmas pilni sumināājumi piekļāvās īsai, bet spriegai runai un aprimās tikai tad, kad republikāņu lielā cerība, soli soli ar savu dzīvesbiedri, kas nu nesa sarkanu ziedu klēpi, atstāja priekā iededzināto sanāksmes zāli, lai dotos pretim jaunām cīņām.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Uzdevis J. Alksnis.

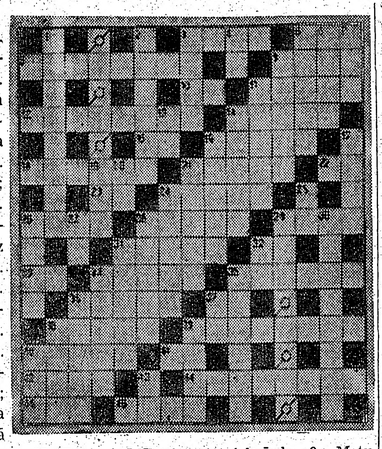

Līmeniski: 3. Ūdens augi; 5. Palīga darbības vārds; 8. Patskaņu vienāds un daiļskanīgs atkārtojums; 9. Pazīstama apavu fabrika: 10. Ķīm elem. simbols; 11. Ūdens putni; 12. Termins trigonometrijā; 14. Jāņem bez atļaujas; 15. Ķīm. elem. simbols; 16. Kājaunamie; 18. Romiešu rakstnieks; 21. Naudas vienība; 22. Saiklis; 23. Grieķuburts; 24. Sazarojas; 26. Augi; 28. Darba rīks; 29. Apstrādā zemi; 31. Stabs ūdenī; 32. Dzejoļu krājuma Skaidrība autora iniciāļi; 33. Kārtas apstākļu vārds; 34. Saderas; 35. Nogādājiet! 36. Skraidīt; 37. Ķīm elem. simbols; 38. Aiztaisīt apģērbu; 39. Ādas šķirne; 40. Nodeva; 41. Ķīm. elem simbols; 42. Brīvi; 44. Ordeņa brāļu sanāksme; 45. Norādāmais vietniekvārds; 46. Spiediena vienība.

Stateniski: 1. Ārstniecības līdzeklis; 2. Latv. rakstnieks; 3. Trīsstūra sēdeklis laivas pakaļgalā; 4. Prepozicija; 5 Ēdinās; 6. Baltvācu repatriācijas savienība; 7. Norādāmais vietniekvārds; 9. Matu sakārtojums; 11. Laika posms; 13. Ķīm. elem. simbols; 14. Pazīstams stikls; 16. Dārgmetalls; 17. Pieskaras; 19. Tauta; 20. Saiklis; 21. Mājputns; 24. Vir glprātīgi izdalīt citiem; 25. Ķīm. elem. simbols; 26. Suņa vārds; 27. Ķīm elem. simbols; 28. Smalcināt; 29. Mājlops; 30. Īss asprātīgs nostāsts; 31. Saiņi; 32. Divi vienādi; 34. Iejūga piederums; 35. Neieredz; 36. Laimes vēlējums; 37. Personu vietniekvārds; 38. Termins biškopībā; 39. Nostāsts, kurš neatbilst patiesībai; 40. Personu vietniekvārds; 43. Prepozicija.

AIZ DZELZS AIZKARA

Rīgas radiofons un Cīņa stāsta.

„RASISTI" MĀCA SLEPKAVOT

LVU prorektors Leiše raksta. Uz jaunās dzīves sliekšņa.

„Mūsu zemē zinātne kalpo cildenajam mērķim — komūnisma uzcelšanai, bet ASV tā ir starptautiskās reakcijas balsts. Tur augstākās mācību iestādes uzpirkuši cilvēku nīdēji — rasisti, bet zinātne pārvērsta par kara mašīnas piedēkli. Visās skolās Pentagona kontrole. ASV studentiem tagad māca pilnībā tikai vienu mākslu — slepkavot.

Atliek tikai jautāt, kādu mākslu māca NKVD skolās, un vai biedrs Leiše nejauši nav sajaucis referāta manuskriptus?

AUTORITĀTĪVĀKAIS ORGANS

Vispasaules miera padome ir visautoritātīvākais organs, kāds jebkad pastāvējis. Ārkārtīgs notikums ir tagad Berlīnē notiekošā padomes sesija, kas apspriedīs sekojošas problēmas: vācu un Bonnas jautājuma izšķiršana miera ceļā nekavējoties pārtraucama kara darbība Korejā pret bruņošanās drudzi un cīņa par miera paktu.

„Vispasaules miera padomes" pūles būtu liekas, ja šī pati padome atvērtu vārtus vergu nometnēm, izbeigtu slepkavības Korejā un norautu dzelzs aizkaru, kas pār šķēlis pasauli.

SLIMĪBAS UN SĒRGAS PARASTA LIETA

Prof. Ratnera — Ārsta padomi. ... Nav šaubu, ka dizentērija mūsu zemē pēc kāda laika samazināsies un tad pavisam izzudīs. Pad. zinātnieki pierādījuši, ka brucelioze ir izārstējama. — Mūsu zemē dara visu, lai ādas, vilna u. c., ko iegūst no slimiem dzīvniekiem, nekļūtu par cilvēku saslimšanas avotu.

Kamēr Latviju vēl neapsildīja „Staļina saule," dizenterijas un citas sērgas mums nedraudēja. Tagad, kā izrādās, cilvēku veselību apdraud pat slimie dzīvnieki.

JAUNIE MARKSISMA PRAVIEŠI

Liepājas marksisma — ļeņinisma universitāti pēc 2 g. mācībām beidza 128, no tiem 57 nolika eksāmenus tikai uz teicami, 60 uz teicami un labi. Otrā kursā pārcelti 125.

Rīgā marksisma un ļeņinisma universitātē 1. kursā 1.028, otrā 1048 klausītāji. Ir 7 filiāles. Ar teicamām sekmēm universitāti beidza: rakstnieks Jūlijs Vanags, Latgosizdata red. Jirjāne, partijas darbinieks Lobovs, dzelzceļa materiālā dienesta pr-ka palīgs Daņilins.

Jaunoš kadrus cep kā pīrāgus. Samācīties slavēt Staļinu uz „ļoti sekmīgi," kā redzams, grūti, bet „sekmīga" līšana izdodas tūkstošiem.

SARKANIE SMIEKLI

Izkāmējis Berlīnes austrumu zonas suns pastaigājas pa pilsētas rietumu zonu un sastop otru suni, kas grauž kaulu

„Tu izskaties pēc tāda, kas varētu arī kaut ko ēst," saka rietumu zonas suns. „Vai negribi pabeigt manu kaulu?"

„Nē, paldies, man nav ēstgribas," atbild austrumnieks.

„Zini, mūsu pusē dzīvo daudz jauku suņu, vai negribi, ka es tevi iepazīstinu?"

Austrumnieks papurināja tikai galvu, viņam nebija arī uz to nekādas patikas.

„Bēdīgi," noteica rietumu suns, „vai nav nekas tāds, kas varētu tevi uzjautrināt?"

„Jā," atteica austrumu suns, „ir gan, — ja es drīkstētu drusku pariet."

Divi austrumu zonas ierēdņi pārrunā pārmaiņas, ko komūnistu rīkojumi ienesīs Eiropas dzīvē.

„Piemēram, nemsim Ziemsvētkus," teica viens, „drīzi vien ļaudis tos būs pieraduši svinēt nevis 24. decembrī, bet 21 decembrī — Staļina dzimšanas dienā."

„Varbūt," atteic otrs, „bet kā mēs ļaudis pieradināsim pie Ziemsvētku vecīša, kas nevis atnes dāvanas, bet tās ievāc?"

BALTIJAS SIEVIEŠU PADOMES DARBS

Baltijas Sieviešu Padomes prezidijs 15. jūlija sanāksmē Sv. Andreja baznīcas telpās ziņoja par savu darbību Padomes pastāvēšanas gada pirmajā ceturksnī.

BSP prezidija locekles: Johanna Paets vai viņas vietniece Helēne Johani, Angelika Ģailīte un Emilija Garbuzaite-Jurkēvičiene piedalījušās Baltiešu Federācijas Kanadā sēdēs un 14. jūnija sēru akta sagatavošanā; uzrakstījušas un angļu valodā izplatījušas uzsaukumu Sievietēm brīvajā pasaulē tūkstoš eksemplāros. Uzsaukumā paskaidrots, kāpēc Baltijas tautu locekļi ir kļuvuši bēgļi un izklīdināti Rietumu valstīs un ka tāds pats liktenis draud visai vēl brīvajai pasaulei, ja laikā neiznīcinās komūnistu agresīvo diktatūru, uzsverot, ka pretējā gadījumā rietumniekiem vairs nebūs, kur glābties. Uzsaukums saīsinātā veidā iespiests Kanadas lielos laikrakstos Telegram un The Daily Star. Kā jau savā laikā mūsu laikrakstā aizrādīts, uzsaukumu nolasīja B. S. Padomes sekretāre Alma Lediņa 14. jūnija aktā Meseja Hallē. Baltiešu pārstāves katra savas tautas valodā 1. jūnijā teica radio uzrunu, ko noraidīja St. Katerīnas radio. No latvietēm runāja Ang. Gailīte.

B.S. Padomes priekšsēde Johanna Paets ziņoja, ka Kanadas baltiešu pārstāve nav varējusi piedalīties General Federation Council of Women's Clubs kongresā Minneapolē ASV, jo konsulāts nav laikā izsniedzis iebraukšanas vīzu. Tagad saņemtas ziņas, ka kongresā ASV latvietes pārstāvējusi Leišes kundze, kas teikusi plašu runu. GFCWC piešķirusi stipendijas latviešu un igauņu studentēm ASV universitātēs.

Pārrunājot turpmāko darbību, Padome nolēma rudens sezonā rīkot baltiešu tuvināšanās vakaru ar mūzikāliem priekšnesumiem.

Baltiešu sieviešu kongresu Toronto paredzēts sasaukt februārī vai martā.

DAŽOS VĀRDOS

Mīlzīgas lietus gāzes un viesuļvētra, kāda Japānā nav pieredzēta pēdējos 40 gados, nogalinājusi 49 cilvēkus, 67 ievainoti, 22 pazuduši bez vēsts. Liela nelaime piemeklējusi bieži apdzīvoto Osakas apgabalu.

•

Indijas premjērs Nēru par savas valsts vēstnieku Kremlī izraudzījis ārlietu ministru Menonu. Pēdējais pašlaik veselojas Londonā. Sagaida, ka augusta sākumā viņš varēs atgriezties Indijā, lai, kā paredzēts, septembrī dotos uz Maskavu.

•

Lielbritanijas policija telegrāfiski lūgusi Rietumvācijas policiju mēģināt notvert bijušo Sarkanarmijas kaprāli Rachmaņinovu, kas bija dezertējis no saviem karabiedriem un nokļuvis Anglijā. Tagad izrādās, ka Rachmaņinovs ieradies Rietuumos, lai ievāktu slepenu informāciju piegādāšanai savai valdībai un paslaik mēģina nokļūt atpakaļ Austrumvācijā.

•

Ziemeļatlantijas Savienības jūras spēki nav vairs tikai sapnis, bet gan reāla īstenība — izteicies savienības britu kanāja jūras flotes komandieris admirālis Povers. Savus izteikumus admirālis pamatojis uz vērojumiem nule notikušajos jūras spēku manevros. Komandējošais aparāts jau esot pilnam izveidots, tagad jāveicot dažādo nāciju piegādāto kuģu operāciju saskaņošana..

•

Bijušais pasaules smagā svara boksa meistars Tennejs, kas atstāja ringu neuzvarēts, republikāņu konventa laikā apciemoja ģen. Eizenhaueru viņa mītnē. Pēc vizītes Tennejs teica, ka ģenerālis esot pārliecināts par uzvaru republikāņu konventā un novembra vēlēšanās. Tennejs pats arī tūdaļ piebilda, ka viņš, pazīstot Eizenhaueru jau kopš daudz gadiem kā vīru, kas nekad nepārvērtē ne par augstu, ne par zemu savu pretinieku.

MĀKOŅU MEITENE

(Pārnesums no 5. lpp.)

brašo peldētāju, iekāms tas būs izkļuvis sēklī, tad glābiņa vairs nav. Redzēdams izmisušo meiteni krastmalā, aptiekars noskrēja pa krastu, lēca no akmeņa uz akmeni, līdz beidzot tam izdevās satvert Donīti aiz ausīm. Izmirkušu, saplēstu ausi un asiņojošu muguru — tādu Mārīte saņēma savu draugu klēpī. Donītis drebēja un žēli smilkstēja, spiezdamies klāt meitenei.

Aptiekas kungs salāpīja šuneļa vainas, viņš iedeva arī zāles vecmāmiņas galvas sāpēm, kaut zīmīte ar naudiņu bija pazudusi.

„Kā meita esi?" aptiekars raudzījās pāri zelta acenēm: nevarēja saprast, vai viņš smaidīja, vai bija dusmīgs.

„Mākoņu," Mārīte teica un reizē ar aptiekaru pacēla acis uz tumšo mākoni, kas bija uzgulis aizupes kokiem un nobirdinājis dažas sīkas lāses.

„Raug, pašam melnākajam mākonim skaista sudraba maliņa," aptiekars teica, un nule skaidri varēja redzēt, ka viņš smaida, „vai tu zini to pantiņu tālāk?"

„Jā. Katrai nelaimei laimīte galiņā," Māra priecīga atsaucās.

„Skrej nu mājup, Mākonīt, un esi vienmēr ar tādu sudraba maliņu."

Māra laidās skriešus, Donīti krūtīm piespiedusi, un viņai likās, ka viņa patiesi būtu mākonītis debesu plašumā, tik viegli tā lidoja, jo viņu nesa gaišs prieks par to, ka viss bija tik labi veicies.

ŠŪŠANAS PIEDERUMU KOMPLEKTS

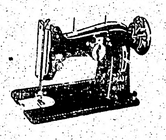

PAR BRĪVU MATERIĀLS, DIEGI, PIEGRIEZUMI, POGAS.

LAI DEMONSTRĒTU KATRĀ MĀJĀ!

JAUNO BRĪNUMMAŠĪNU, KAS ŠUJ

POGAS,
POGCAURUMUS,
AKLUS DŪRIENUS,
APLIKĀCIJAS,
IZŠUVUMUS.

BEZ IESTIPRINĀJUMIEM!

Brīvs demonstrējums mājās 100 jūdžu radiusā
Par brīvu šuvēju tērps katrai mašīnai līdz

TIKAI ŠONEDĒĻ!

FAMILY SEWING CENTRE

719 YONGE ST, TORONTO, TEL. KI 0188 (217)

Šonedēļ piedāvājam īpašumus

Par $16.000 7 telpas. Centrālapkure ar ejļu. Garāža. Iemaksa $8.000 High Parka rajonā.

Par $13.000 7 telpas. Puse no atsevišķas mājas. Centrālapkure. Garāža. Apdzīvota, un sešos mēnešos atbrīvosies no īrniekiem. Parkdale rajonā. Iemaksa $3.000

MENARY & SON REAL ESTATE

431 RONCESVALLES AVE, TORONTO

Tel. LL 1112. Vakaros un svētdienās HY 1543

AUTO VADĪŠANAS KURSI

OPERATORA UN ŠOFERA LICENCĒM

A. MASINGS

565 Logan Ave, Toronto, tel. HA 1688, zvanīt pēc pl. 9 vak.

SESTDIEN, 26. JŪLIJĀ, PLKST 19.00

SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ

HAMILTONAS LATVIEŠU TEĀTRA

VIESIZRĀDE TORONTO

MĀRTIŅA ZĪVERTA KOMĒDIJA

KĪNAS VĀZE

DV TORONTO NODAĻA

Pēc smaga pabeigta darba Dieva mierā aizgāja mūsu mīļais

JURIS TANTEGODE

dzimis 1891. gada 9. aprīlī, Turlavas pag.,
miris 1952. gada 15. jūlijā, Willowdalē, Ont.

Par viņu sēro
dzīves draugs, meita ar vīru
Vācijā, dēli un vedekla
Gribēju dzimtenes laukos vēl iet,
Satumsa nakts.

Izvadīšana š. g. 19. jūlijā, plkst. 10 rītā, no Jerrett kapličas,
1141 St. Clair W., Toronto (208)

Mana mīļā sieva

AUSTRA KĀRKLIŅŠ

dzim. STEPENS

dzimusi 1923. gada 25. augustā, Skrundā,
mirusi traģiskā nāvē 1952. gada 6. jūlijā, St. Catherines, Ont.

Par viņu skumst
vīrs un piederīgie dzimtenē
Gribēju tālajos laukos vēl iet,
Klausīties dziesmas, ko ziedonis dzied —
Satumsa nakts... (203)

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)